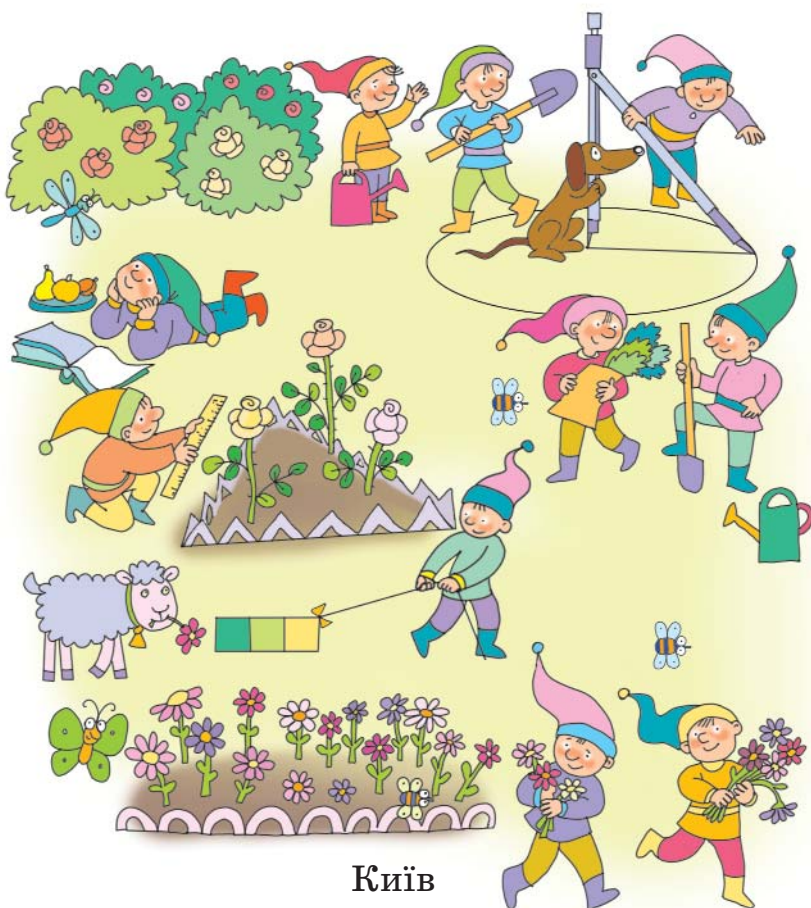

О. Г. ГАЙШТУТ

Математика

Підручник для 2-го класу
загальноосвітніх навчальних закладів

Рекомендовано Міністерством
освіти і науки України

Київ
«Генеза»
2009

ББК 22. Ія71
Г14

УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ

— початок уроку

— новий матеріал

— завдання на порівняння чисел
або виразів

— колові приклади

— завдання підвищеної складності

— завдання з логічним
навантаженням

Гайштут. О. Г.

Г14 Математика: підруч. для 2-го кл. загальноосвіт.
навч. закл. / О.Г.Гайштут. — К.: Генеза, 2009. —
160 с.: іл.

ISBN 978-966-504-758-2

ББК 22.Ія71

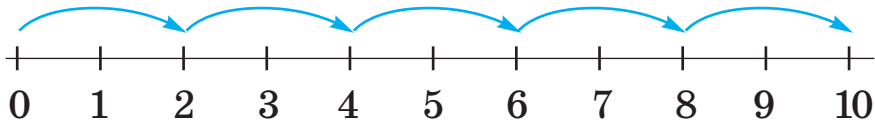
ISBN 978-966-504-758-2

© О. Г. Гайштут, 2009
© Видавництво «Генеза»,
оригінал-макет, 2009

1. ПОВТОРЕННЯ МАТЕРІАЛУ ЗА 1-Й КЛАС

1. Розглянь малюнок. Склади і розв'яжи за малюнком приклади.

2. 1) Заповни клітинки, виконавши дії:

	4	5		7		9	10			
+ 3										
{										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
- 3										
}										
	0	1	2	3	4	5				

2) Порівняй числа, які відповідають малюнкам.

3. $5 + 3$ $7 + 2$ $9 + 1$ $6 + 2$ $4 + 3$
 $5 - 3$ $7 - 2$ $9 - 1$ $6 - 2$ $4 - 3$

4. 1) Оля набрала на комп'ютері 7 сторінок тексту, а Наталка 3. Скільки сторінок набрали на комп'ютері Оля й Наталка разом?
 2) Оля набрала на комп'ютері 7 сторінок, а роздрукувала 3. Скільки сторінок залишилося роздрукувати Олі?

ЧИСЛОВІ ВИРАЗИ

$6 + 3$, $8 - 2$, $3 + 5 - 7$ — це **числові вирази**.
Якщо виконати дії в числових виразах, отримаємо число, яке називають **значенням числового виразу**.

5. Перевір рівності: $5 + 9 = 14$, $6 - 3 + 8 = 11$.
Назви в кожній з них числові вирази і значення числових виразів.
6. В одній кімнаті повісили люстру з 5 лампочками, а в другій — з 3.
Поясни, що означають числові вирази: $5 + 3$ і $5 - 3$. Знайди їх значення.
7. Склади вирази і знайди їх значення.
- 1) Зменшуване 15, від'ємник 8. Знайди різницю.
 - 2) 16 зменш на 9.
 - 3) Знайди суму чисел 8 і 5.
8. Розв'яжи і порівняй задачі.
- 1) Після відвідання зоопарку у фотоальбомі Василька з'явилося 16 нових фотографій мавп і 1 фотографія тигра. Скільки фотографій тварин з'явилося у фотоальбомі Василька?
 - 2) У зоопарку Василько зробив 17 фотознімків мавп і тигрів. З них тільки 1 фотознімок тигра. Скільки фотознімків мавп зробив Василько?

9. Обчисли і порівняй відповіді.

$15 - 6$

$17 - 9$

$13 - 7$

$11 - 5$

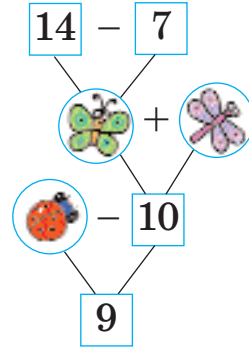
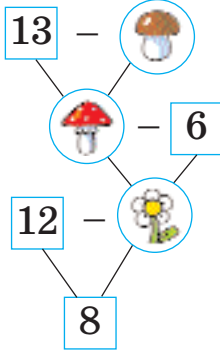
$16 - 7$

$14 - 6$

$12 - 6$

$12 - 5$

10. Знайди числа, які відповідають малюнкам.

11. Знайди числа, які відповідають малюнкам. Розкажи, в якому будиночку живе кожна тварина.

Запиши ряд чисел справа наліво; зліва направо.

Яке число знаходиться ліворуч від котика?

Яке число знаходиться праворуч від котика?

Яке число заховалося між поросям і гусаком?

Які числа знаходяться між песиком і котиком?

12. За першою таблицею знайди, яка буква відповідає кожному числу. Заповнивши другу таблицю, ти знайдеш відповідь на запитання: Скільки годин після доброго обіду може проспати лев-лінивець?

+	2	6	7	9	5	3	1
10	А	Ь	Д	Ц	В	Т	Я

17	15	12	17	19	11	13	16

- 13.

Доданок	7	1		8	17	10	20	
Доданок	3		5	6	1	10	0	1
Значення суми		16	12					20

14. Маса курки 2 кг, а індика на 4 кг більше. Яка маса індика?

15. Поясни спосіб обчислення.

$$7 + 7 = \square \quad 7 + 3 = 10$$

$$\begin{array}{l} \diagdown \quad \diagup \\ 3 + 4 \end{array} \quad 10 + 4 = 14$$

Обчисли за зразком.

$$\begin{array}{cccc} 5 + 8 & 6 + 6 & 9 + 5 & 8 + 6 \\ 4 + 7 & 8 + 4 & 7 + 6 & 7 + 9 \end{array}$$

16. Яку з даних фігур можна виміряти за допомогою лінійки?

Пряма

Промінь

Відрізок

17.	$19 * 8$	$16 * 17$	$12 * 13$	$12 * 11$
$\langle \rangle =$	$18 * 17$	$17 * 18$	$13 * 14$	$11 * 10$

18. Запиши відповіді в рядок. У другому рядку запиши відповіді в порядку зростання. В третьому рядку замість чисел запиши букви, які їм відповідають. Прочитай невідоме слово.

-	15	17	13	11	14	16	12
10	И	Я	З	Р	Н	Ц	І

19.	Зменшуване	9	17	5	15	16	8
	Від'ємник	2	8	5	9	8	2
	Різниця						

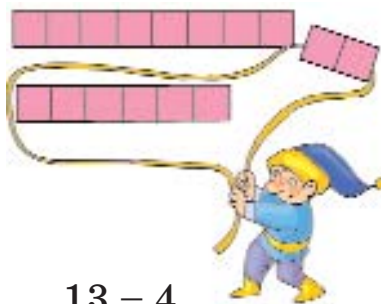
20. Поясни спосіб обчислення.

Обчисли за зразком.

$$16 - 8 = 16 - 6 - 2 = \square$$

$15 - 6$	$14 - 6$	$12 - 5$	$13 - 4$
$16 - 7$	$17 - 7$	$13 - 6$	$14 - 5$

21. 1) Під час сніданку діти з'їли 7 помідорів, а огірків — на 3 більше. Скільки огірків з'їли діти під час сніданку?
 2) З одного куща зняли 7 помідорів, а з другого — на 3 менше. Скільки помідорів зняли з другого куща?

- 22.* Сума числа віслючків і числа бичків у господарстві дорівнює 8.

Число + число = 8

+ = 8

Якими можуть бути невідомі числа?

Як змінилася сума, коли:

- а) придбали 6 віслючків;
- б) придбали 2 бички;
- в) придбали 4 віслючки і 4 бички?

23. Усно.

- 1) Від 15 відняли число і дістали 9. Яке число відняли?
- 2) Яке число на 6 менше, ніж 13?
- 3) Знайди різницю чисел 11 і 2.
- 4) Зменшуване 12, від'ємник 4. Знайди різницю.

24. Намалюй фігури в порядку обчислення колових прикладів.

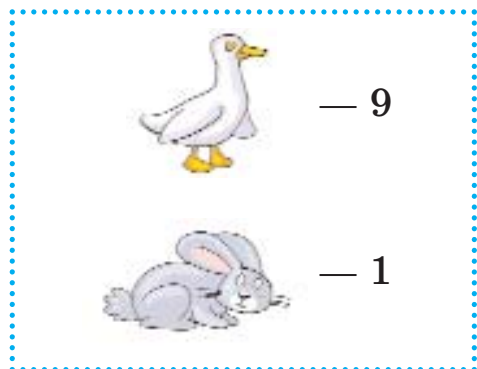
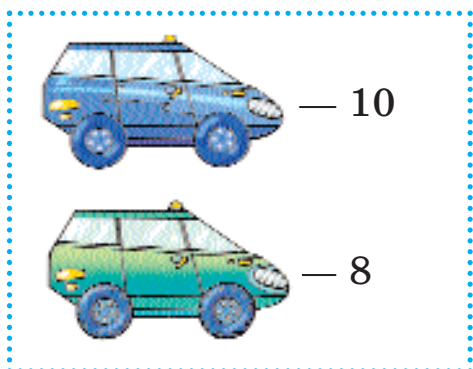
 $13 - 8$	 $14 - 7$	 $16 - 7$
 $7 + 9$	 $9 + 4$	 $5 + 9$

25. Запиши три приклади, використовуючи числа 4, 9, 5.

26. Склади числовий вираз і знайди його значення.

- 1) Перший доданок 8, другий 5.
- 2) Зменшуване 14, від'ємник 6.

27. Вчора Миколка розв'язав 6 задач, а сьогодні — на 5 задач більше. Скільки задач Миколка розв'язав сьогодні?
28. Для аплікації Марина вирізала 6 ялинок, а грибів 12. На скільки менше ялинок, ніж грибів, вирізала Марина?
29. Склади і розв'яжи задачі.

На скільки менше?

На скільки більше?

30. Накресли відрізок завдовжки 2 см і відрізок, який довший за перший на 5 см.

31. 1) Запиши числа, сусідні з числом 13.
 2) Яке число стоїть між 14 і 16?
 3) Яке число більше від 17 на 1?
 4) Запиши число, яке складається з 1 десятка і 9 одиниць.
 5) Знайди різницю чисел 15 і 7.

32. Розв'яжи приклади з поясненням.

1) $11 - 2 = \square$ 2) $11 - 5 = \square$ 3) $11 - 6 = \square$

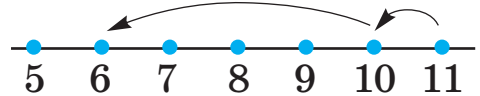
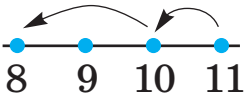
$\begin{array}{c} \diagdown \quad \diagup \\ \square \quad \square \end{array}$
 $\begin{array}{c} \diagdown \quad \diagup \\ \square \quad \square \end{array}$
 $\begin{array}{c} \diagdown \quad \diagup \\ \square \quad \square \end{array}$

$\begin{array}{c} \square \\ 1 \end{array}$ $\begin{array}{c} \square \\ \square \end{array}$
 $\begin{array}{c} \square \\ 1 \end{array}$ $\begin{array}{c} \square \\ \square \end{array}$
 $\begin{array}{c} \square \\ 1 \end{array}$ $\begin{array}{c} \square \\ \square \end{array}$

33. За малюнками перевір правильність розв'язування прикладів.

$$11 - 3 = \\ = 11 - 1 - 2 = 8$$

$$11 - 5 = \\ = 11 - 1 - 4 = 6$$

34. $11 - 8 + 0$
 $11 - 8 + 1$

$11 - 7 + 4$
 $11 - 7 - 4$

$11 - 6 + 5$
 $11 - 6 - 5$

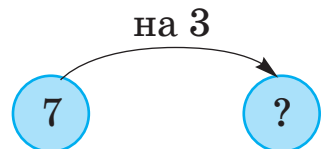
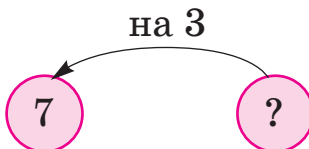
35.* Порівняй задачі.

1) Брат обкопав 7 кущів смородини, а сестра — на 3 кущі більше. Скільки кущів смородини обкопала сестра?

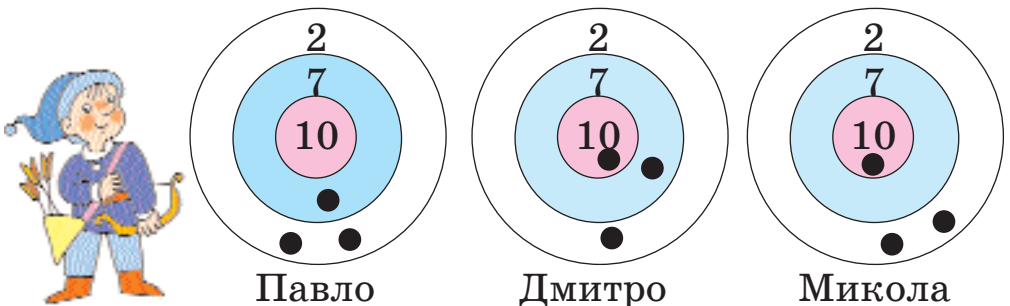
2) Брат обкопав 7 кущів смородини, це на 3 кущі більше, ніж обкопала сестра. Скільки кущів смородини обкопала сестра?

Якій задачі відповідає кожний малюнок?

Стрілка вказує на більше число.

36. Закінчилися змагання зі стрільби з лука. Розглянь мішені. Знайди переможця, якщо у кожного учасника було по 3 спроби.

37. Розв'яжи приклади. Перевір правильність обчислення за малюнком.

$$1) 13 - 5$$

$$\begin{array}{r} 3 \quad 2 \\ 13 - 3 - 2 \end{array}$$

$$2) 12 - 6$$

$$\begin{array}{r} 2 \quad 4 \\ 12 - 2 - 4 \end{array}$$

38. Замість букв у приклади встав потрібні числа. У таблиці під відповідями запиши відповідні букви й прочитай слово.

$15 + 2 = \mathbf{O}$

$12 - 6 = \mathbf{И}$

$3 + \mathbf{И} = 7$

$13 - \mathbf{Г} = 5$

$11 + \mathbf{Н} = 9$

$14 - \mathbf{Н} = 9$

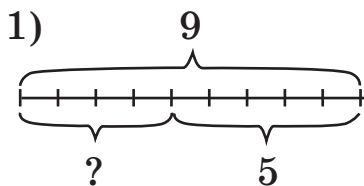
$15 + \mathbf{Д} = 8$

$12 - 9 = \mathbf{К}$

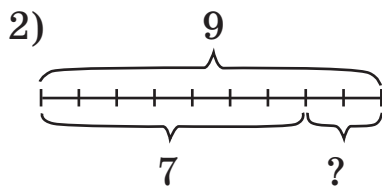
8	17	7	6	5	2	4	3

39. Розглянь, як за малюнком складено приклади з невідомим доданком.

$\square + 5 = 9$

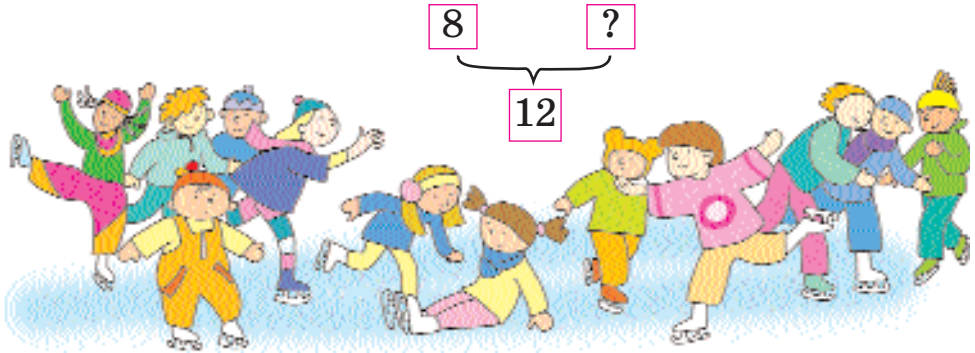

$7 + \square = 9$

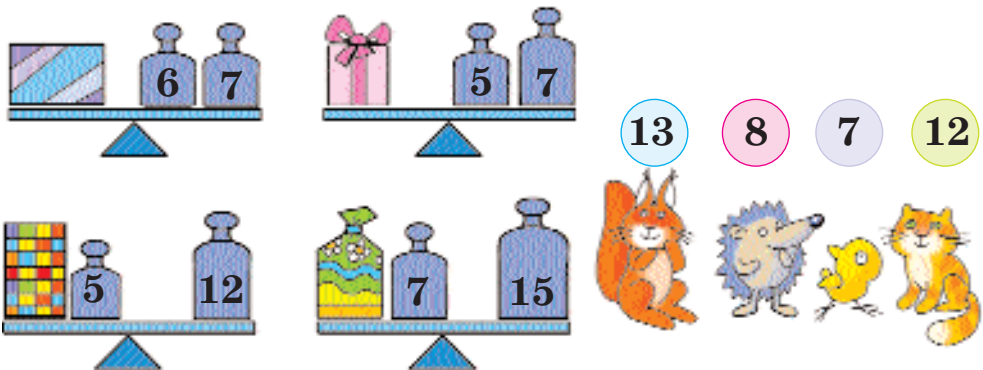
Як знайти невідомий доданок?

40. $\square + 6 = 15$ $8 + \square = 11$ $4 + 9 = \square$ $3 + \square = 12$

41. На ковзанці каталися 12 дітей, з них 8 хлопчиків, решта — дівчатка. Скільки дівчаток каталося на ковзанці?
Поясни схему й розв'яжи задачу.

42. На купленому диску записано 14 ігрових програм, однак 4 з них не відповідають вимогам комп'ютера. Скільки працюючих програм можна використати на купленому диску?
43. Знайди масу кожного пакунка і визнач, кому який пакунок належить.

44. 1) Знайди суму чисел 6 і 6.
2) З збільш на 9.
3) Перший доданок 7, другий 5. Знайди суму чисел.
4) Суму чисел 4 і 5 додай до 3.

5) До числа 8 додай різницю чисел 9 і 5.

6) До числа 2 додай суму чисел 3 і 7.

45. Якому знаку відповідає кожна пташка?

$<>=$

$$7 + 5 * 12$$

$$8 + 4 * 13$$

$$9 + 3 * 11$$

46. У саду росло 4 куці троянд. Посадили ще 8 куців. Скільки куців троянд стало в саду?

47. Доповни задачі і розв'яжи їх.

1) Діти зробили 12 іграшок. \square іграшок віддали на виставку. Скільки іграшок залишилося?

2) На клумбі розквітло 10 червоних гвоздик, а білих — на \square менше. Скільки білих гвоздик розквітло на клумбі?

48. Перевір, чи правильні такі записи:

$$2 + 9 > 1 + 9$$

$$8 + 7 = 7 + 8$$

$$6 + 7 < 16$$

$$14 - 7 = 7$$

$$8 + 8 > 10$$

$$6 + 8 = 15 - 1$$

Це нерівності.

Це рівності.

49. Склади дві рівності і дві нерівності, використовуючи вирази:

$$15 - 5$$

$$9 + 4$$

$$8 + 5$$

$$17 - 8$$

50. Розв'яжи приклади. Під відповідями постав відповідні букви і прочитай слово.

$3 + 9 + 7 = \square \text{ И}$

$7 + 6 + 2 = \square \text{ О}$

$15 - 6 - 5 = \square \text{ Р}$

$13 - 9 + 4 = \square \text{ Н}$

$14 - 8 + 1 = \square \text{ А}$

$11 - 7 + 5 = \square \text{ Д}$

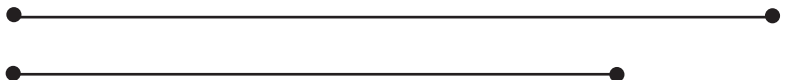
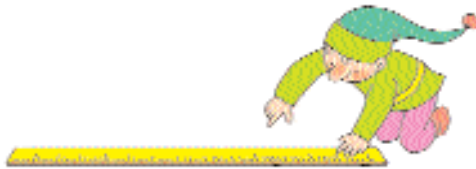
4	15	9	19	8	7

51. 1) Знайди різницю чисел 11 і 5.
2) 11 зменш на 4.
3) Зменшуване 11, від'ємник 3. Знайди різницю.

52. Сергій зробив 9 фотознімків, а Богдан 6.
На скільки менше фотознімків зробив Богдан, ніж Сергій?

53. Визнач, на скільки сантиметрів один відрізок довший, ніж другий?

54. Розглянь таблицю. Перевір, чи знаєш ти усі випадки додавання і віднімання чисел у межах 20. Які числа мають бути у порожніх клітинках?

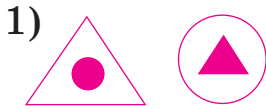
+	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	2					7			10
2			5					10	
3		5		7		9	10		
4						10		12	
5		7			10	11			
6			9	10		12		14	
7			10			13			16
8		10		12	13		15		
9	10				14				18
-	1	2	3	4	5	6	7	8	9

Ігри

1. Товариш називає два числа в межах 10, а ти — приклад і відповідь.
2. Товариш називає приклад на додавання чи віднімання в межах 10, а ти показуєш його у таблиці і називаєш відповідь.

55. Порівняй пари малюнків. Що в них спільного? Чим відрізняються?

56. 1) У роздягальні висіло 6 чоловічих і 8 жіночих курток. Скільки всього курток було в роздягальні?

2) У роздягальні висіло 14 курток. 6 курток забрали. Скільки курток залишилося?

Яка задача розв'язується за схемою:

$$\square - \square = \square$$

БУКВЕНІ ВИРАЗИ

57. $5 + 4$ $7 + 6$ $18 - 9$ $5 + 3$
 $12 - 6$ $9 + 4$ $7 - 2$ $1 + 0$

Прочитай вирази, які означають суму; різницю. Назви інші вирази, які означають суму; різницю. Таких виразів можна скласти безліч.

У математиці часто використовують латинські букви для позначення чисел у виразах і геометричних фігур.

Aa Bb Cc Dd Kk Mm Nn Oo Xx та інші

а бе це де ка ем ен о ікс

Вираз $a + b$ означає суму будь-яких двох чисел. Вираз $a - b$ означає різницю будь-яких двох чисел. Вираз $a + 5$ означає, що перший доданок — будь-яке число, а другий — число 5.

58. Знайди значення виразу $k - 9$, якщо $k = 9$.
59. Знайди значення виразу $a + b$, якщо $a = 6$, а $b = 7$.
60. Розв'яжи приклади. У таблиці під відповідями постав відповідні букви і прочитай слово.

Р $5 - 3 + 2$

Е $1 + 8 - 2$

Ь $10 - 8 + 6$

Е $2 + 8 - 1$

В $9 - 2 - 5$

Е $6 + 2 - 7$

С $6 + 4 - 4$

Н $10 - 5 - 2$

2	1	4	9	6	7	3	8

61. Максим закинув у баскетбольний кошик 15 м'ячів, а Василь 6. На скільки більше влучень у Максима, ніж у Василя?

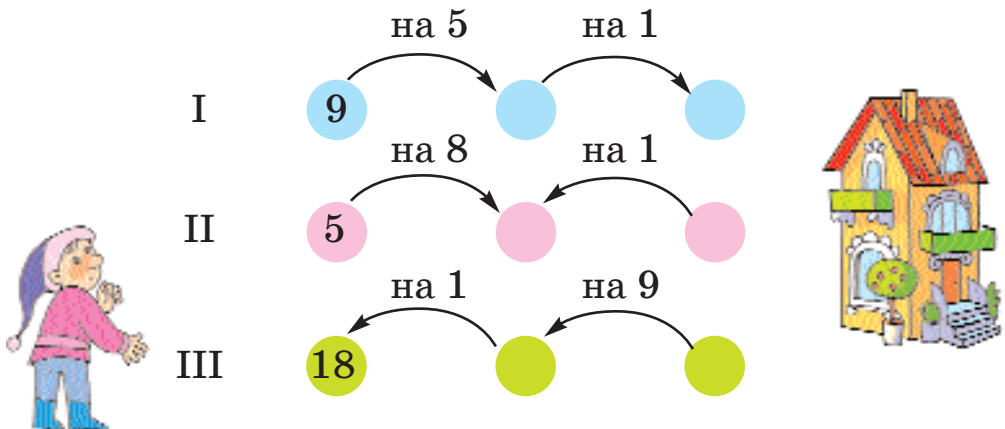

62. Василь грав на комп'ютері одну гру 2 дні. Першого дня він пройшов 13 рівнів гри. Другого дня він пройшов на 5 рівнів гри менше, ніж першого. Скільки рівнів гри Василь пройшов другого дня?

ДУМАЙ, МІРКУЙ, РОЗВ'ЯЗУЙ

- 63.* 5 дівчаток отримали 7 оцінок. Кожна дівчинка отримала принаймні одну оцінку. Чи отримала якась із дівчаток 4 оцінки?
- 64.* У Тараса 12 іграшок, а в Каті — менше. Яка найбільша кількість іграшок може бути в Каті?
65. Який шлях найкоротший? Стрілка вказує на більше число.

Примітка. Найкоротший шлях — це найменший результат обчислень.

66. Прочитай числа: 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20. Які числа є сумою двох однакових доданків?
- 67.* Яку паличку треба перекласти, щоб рівність стала правильною?

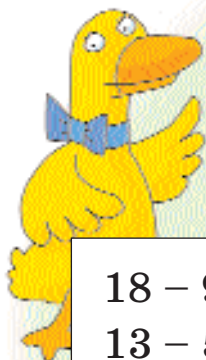
$$11 + 5 = 5$$

МАТЕМАТИЧНА ГРА

Розв'яжи приклади. Відповідь кожного прикладу вказує на номер букви у слові «інкубатор». Запиши і прочитай нові слова.

І	Н	К	У	Б	А	Т	О	Р
1	2	3	4	5	6	7	8	9

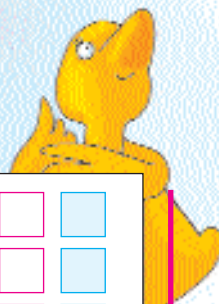
$18 - 9 = 9$	<input type="text" value="Р"/>
$13 - 5 =$	<input type="text"/>
$12 - 7 =$	<input type="text"/>
$15 - 7 =$	<input type="text"/>
$11 - 4 =$	<input type="text"/>

$11 - 8 =$	<input type="text"/>	<input type="text" value="К"/>
$12 - 6 =$	<input type="text"/>	<input type="text"/>
$13 - 4 =$	<input type="text"/>	<input type="text"/>
$14 - 7 =$	<input type="text"/>	<input type="text"/>
$15 - 9 =$	<input type="text"/>	<input type="text"/>

$12 - 9 =$	<input type="text"/>	<input type="text"/>
$8 - 7 =$	<input type="text"/>	<input type="text"/>
$12 - 5 =$	<input type="text"/>	<input type="text"/>

$11 - 9 =$	<input type="text"/>	<input type="text"/>
$13 - 9 =$	<input type="text"/>	<input type="text"/>
$14 - 9 =$	<input type="text"/>	<input type="text"/>

2. ЧИСЛА ВІД 1 ДО 100

1. Розглянь, як можна лічити десятками.

В одній коробці
10 тістечок

Один десяток

	Один десяток	Десять
	Два десятки	Двадцять
	Три десятки	Тридцять
Чотири коробки	Чотири десятки	Сорок
П'ять коробок	П'ять десятків	П'ятдесят
Шість коробок	Шість десятків	Шістдесят
Сім коробок	Сім десятків	Сімдесят
Вісім коробок	Вісім десятків	Вісімдесят
Дев'ять коробок	Дев'ять десятків	Дев'яносто
Десять коробок	Десять десятків	Сто

2. Скільки десятків у числі: *вісімдесят; сорок; дев'яносто; сто?*

3. 1) Скільки десятків паличок на кожному малюнку?

- 2) Скільки окремих паличок на кожному малюнку?

4. Мама принесла з магазину 5 десятків яєць. Скільки яєць принесла мама?

5. Дівчинка вдень прочитала 8 сторінок книжки, а ввечері — на 2 сторінки більше. Скільки сторінок прочитала дівчинка ввечері? Скільки сторінок прочитала дівчинка за два дні?

6. 1) Запиши вирази, що відповідають предметам, і знайди їх значення.

+	4	8	6	9
7				
6				
9				
5				

 $9 + 7 = 16$

- 2) Порівняй числа, що відповідають предметам:

7. Назви числа від *сорока* до *вісімдесяти*.

8. Прочитай числа.

Десятки	Одиниці
1	0
2	0
3	0

Запиши ще числа, в яких число одиниць 0.

Один десяток записується **10**.

Два десятки записується **20**.

Число *сто* записується так: **100**.

9. Запиши цифрами: 4 десятки, 5 десятків, 6 десятків.

10. Прочитай числа: 70, 20, 90, 40, 10, 80, 30.
Запиши їх у порядку зростання.

11. 6 дес. * 5 дес. 60 * 50 100 * 90

 1 дес. * 2 дес. 10 * 20 60 * 80

5 дес. * 5 дес. 50 * 50 100 * 10

12. 1) Знайди числа, які відповідають геометричним фігурам. Запиши приклади.

+	6	8	9	5	7	4	3
7							
9							

Зразок: $7 + 8 = 15$

2) Порівняй числа і вирази.

$1 \text{ і } \text{пентагон} - 6,$

$10 \text{ і } \text{коло} + 5.$

$3 \text{ і } \text{ромб} + 1,$

$7 \text{ і } \text{прямокутник} + 1.$

13. 1) У фермера було 8 корів. Після отелення корів усього стало 13 голів худоби. Скільки телят народилося на фермі?

2) У фермера було 8 корів. Весною 5 корів отелилося. Скільки голів худоби стало у фермера?

Доданок	Було	8	8
Доданок	Народилося	?	5
Сума	Стало	13	?

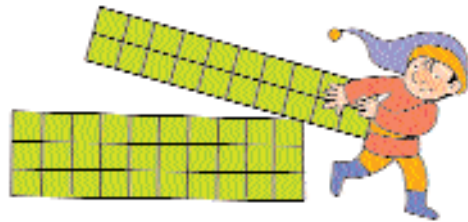
Що треба знайти в кожній задачі? Розв'яжи задачі.

14. Обчисли.

$40 + 20 = \square$

$50 - 20 = \square$

15. Поясни складання прикладів.

$3 \text{ дес.} + 4 \text{ дес.} = 7 \text{ дес.} \quad 6 \text{ дес.} - 2 \text{ дес.} = 4 \text{ дес.}$

$30 + 40 = 70$

$60 - 20 = 40$

16. Порівняй вирази у стовпчиках. Обчисли.

$3 + 6$

$4 + 5$

$9 - 7$

$8 - 3$

$30 + 60$

$40 + 50$

$90 - 70$

$80 - 30$

17. $30 + 10 * 80 - 40$ $30 + 20 * 80 - 70$
 $<>= 70 - 20 * 50 + 10$ $30 + 30 * 60 - 40$

18. Червона смужка довша від синьої, а синя довша за жовту. Зобрази ці смужки у вигляді відрізків. Яка смужка довша — червона чи жовта?

19. Встав потрібні числа.

$11 = 12 - \square$ $14 < 14 + \square$ $19 = 18 + \square$
 $13 > 12 + \square$ $15 < 15 + \square$ $16 = 17 - \square$

20. $15 - 9$ $15 - 8$ $15 - 7$ $15 - 6$
 $14 - 9$ $14 - 8$ $14 - 7$ $14 - 6$
 $13 - 9$ $13 - 8$ $13 - 7$ $13 - 6$

21. Встав числа так, щоб утворилися правильні рівності або нерівності.

$9 + 8 > \square + 8$ $40 + 50 < 10 + \square$
 $7 + 6 = 10 + \square$ $70 - 40 < 70 - \square$

22. Усно.

$15 - 7$ $14 - 5$ $12 - 4$
 $15 - 7 + 3$ $14 - 5 + 2$ $12 - 4 + 3$
 $15 - 7 + 9$ $14 - 5 + 9$ $12 - 4 + 9$

23. Прочитай числа в таблицях.

Десятки	Одиниці
1	3
2	3
3	3
4	3

Десятки	Одиниці
3	1
3	2
3	3
3	4

Що означає в записі цих чисел кожна цифра?
Порівняй числа.

24. Прочитай числа. Порівняй записи у стовпчиках.

62	36	45	31	27	92
26	63	54	13	72	29

Про десятки й одиниці говорять: **розряд десятків, розряд одиниць.**

$$64 = 60 + 4$$

60 і 4 — розрядні доданки числа.

25. Заміни кожне число сумою розрядних доданків.

$$27 = 20 + 7 \quad 31 = 30 + \square \quad 67 = 60 + \square$$

$$28 = \square + 8 \quad 32 = \square + 2 \quad 68 = \square + \square$$

26. 1) Від шматка дроту завдовжки 12 см відрізали 7 см. Якої довжини шматок дроту залишився?
2) Від мотузки відрізали шматок довжиною 2 дм. Залишився шматок довжиною 7 дм. Яка була довжина мотузки?

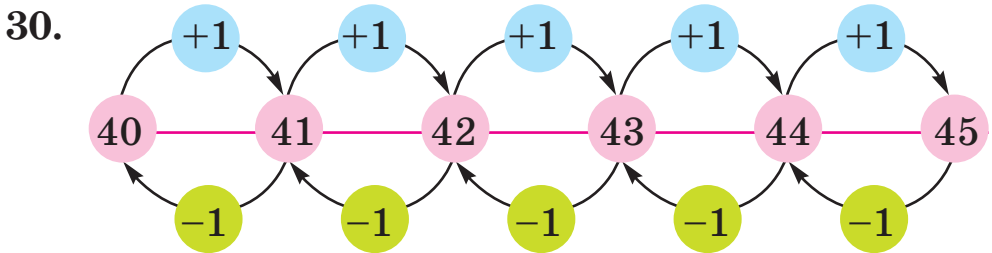
Зменшуване	Було	12 см	?
Від'ємник	Відрізали	7 см	2 дм
Різниця	Залишилося	?	7 дм

Розглянь таблицю. Що треба знайти в кожній задачі? Розв'яжи задачі.

27.	Зменшуване	12	13	18			
	Від'ємник	5	7	9	8	7	8
	Різниця				9	5	6

28. Назви всі числа від 74 до 79; від 88 до 81; від 60 до 70.

29. Прочитай ряд чисел:
 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59.
 Назви числа у зворотному порядку.
 Назви число, яке наступне за числом 56.
 Назви число, яке передує числу 53.
 Назви сусідів числа 55.

Як отримати наступне число? попереднє число? Зроби висновок.

31. $30 * 30 + 1$ $45 * 45 - 1$ $62 * 62 + 1$
 $\llcorner \gg =$ $83 + 1 * 84$ $28 * 28 - 1$ $15 + 1 * 16$

32. 1) Гномик задумав число. Якщо до нього додати 1, то буде найбільше двоцифрове число. Яке число задумав гномик?
 2) Гномик задумав число. Якщо від нього відняти 1, то буде найменше двоцифрове число. Яке число задумав гномик?

33. Розв'яжи колові приклади.

$15 - 7$	$14 - 9$	$3 + 6$	$6 + 6$	$8 + 6$	$13 - 7$
	$12 - 9$		$9 + 6$		$5 + 8$

34. Склади і обчисли вираз, у якому:

- 1) число 7 є від'ємником;
- 2) число 7 є від'ємником та різницею одночасно.

35. Коли від товарного потяга відчепили 5 вагонів, то в ньому залишилося 7 вагонів. Скільки всього вагонів було в потязі?

Зменшуване	Було	?
Від'ємник	Відчепили	5
Різниця	Залишилося	7

Що в задачі треба знайти? Якою дією знаходять невідоме зменшуване?

МЕТР

1 метр = 10 дециметрам = 100 сантиметрам
1 м = 10 дм = 100 см

36. Виміряй метровою лінійкою предмети, які тебе оточують.

37. Після того як від сувою тканини відрізали 10 м, в ньому залишилося 20 м.
Скільки метрів тканини було в сувої?

38. Висота будинку 15 м, а дерева 9 м. На скільки метрів дерево нижче від будинку?

39. $3 \text{ дм} * 3 \text{ см}$ $13 \text{ дм} * 30 \text{ см}$
 $<>=$ $3 \text{ дм} * 4 \text{ дм}$ $4 \text{ дм} * 4 \text{ см}$
 $3 \text{ дм} * 4 \text{ см}$ $5 \text{ дм} * 1 \text{ м}$

40. $3 \text{ дм } 9 \text{ см} = \square \text{ см}$ $4 \text{ дм } 8 \text{ см} = \square \text{ см}$
 $45 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$ $83 \text{ см} = 8 \text{ дм } \square \text{ см}$

41. Від планки завдовжки 1 м відрізали шматок довжиною 40 см. Яка довжина планки, що залишилася?

42.* Обчисли усно. Знайди числа, які відповідають геометричним фігурам.

+			29		8	
9	15					
3		8		13		12
			21			

43. Обчисли. Знайди невідоме слово.

Е $5 + 2 + 4$ **Т** $13 - 5 - 4$

Р $6 + 7 - 3$ **М** $8 - 3 + 7$

12	11	4	10

44. Перше число — найменше одноцифрове число, а друге — найбільше одноцифрове число. На скільки ... ?

45. В одній бригаді 8 робітників, а в другій — на 4 більше. Скільки робітників у другій бригаді?

46.* Петі купили 5 олівців, на 8 менше, ніж фломастерів. Скільки фломастерів купили Петі? Розв'яжи задачу.

О.

Ф.

На 7 більше

Міркуй так: якщо купили олівців на 7 менше, ніж фломастерів, то фломастерів купили на 7 більше. Отже, ...

ОДИНИЦІ ВАРТОСТІ

1 к.

2 к.

5 к.

10 к.

25 к.

50 к.

1 грн

2 грн

5 грн

10 грн

20 грн

50 грн

100 грн

200 грн

500 грн

100 к. = 1 грн

47. Одна книжка коштує 6 грн, а друга 11 грн. На скільки гривень перша книжка дешевша від другої?

48. $1 \text{ грн} * 2 \text{ грн}$ $5 \text{ грн} * 50 \text{ к.}$ $30 \text{ к.} * 60 \text{ к.}$
 $\langle \rangle =$ $10 \text{ грн} * 20 \text{ грн}$ $4 \text{ грн} * 40 \text{ к.}$ $25 \text{ к.} * 5 \text{ к.}$

49. У коробці на 7 цукерок більше, ніж на тарілці. Скільки цукерок у коробці?

Чи можеш ти розв'язати задачу? Чому?

Вибери дані, якими можна доповнити умову.

1) У коробці 5 цукерок.

2) У коробці і на тарілці 6 цукерок.

3) На тарілці 2 цукерки.

Розв'яжи задачу.

50. Іринці 6 років, а Соня на 3 роки старша. Скільки років Соні?

Яка із схем відповідає задачі?

51. Намалюй фігури в порядку розв'язування колових прикладів.

 $2 + 9$

 $12 - 10$

 $6 + 8$

 $14 - 9$

 $11 - 5$

 $5 + 7$

$70 + 10 - 30$

$60 - 10 + 40$

$80 - 60 + 10$

$70 - 20 - 20$

$60 + 10 - 40$

$80 - 60 - 10$

53. $90 > 70$ на 20 $10 < 100$ на $60 > 40$ на

$20 < 50$ на $40 > 30$ на $80 > 30$ на

У виразах, що містять кілька дій додавання і віднімання, числа можна переставляти й обчислювати зручним способом.

Наприклад: $8 + 11 + 39 + 42 = \square$

$8 + 42 = 50, 11 + 39 = 50, 50 + 50 = 100.$

$65 - 18 - 25 = \square$

$65 - 25 = 40, 40 - 18 = 22.$

54. Обчисли зручним способом.

$8 + 29 + 62$

$67 - 12 - 37$

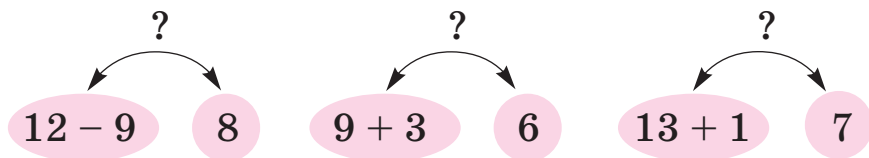
$37 - 25 + 13$

$46 + 28 - 16$

$14 + 28 + 36$

$15 + 9 + 21 + 25$

55. На скільки більше? На скільки менше?

56. 1) Подай у дециметрах:

5 м 3 дм

7 м 2 дм

1 м 9 дм

8 м 6 дм

2) Подай у метрах і дециметрах:

58 дм

61 дм

24 дм

17 дм

85 дм

57. Оля **вирізала** 13 серветок. Кілька серветок вона **зіпсувала** і **викинула**. У неї **залишилося** 9 серветок. Скільки серветок **зіпсувала** і **викинула** Оля?

Зменшуване	Було	13
Від'ємник	Викинула	?
Різниця	Залишилося	9

Якою дією розв'язується задача?

58. 6 дес. – 3 дес. 3 дес. + 2 дес. 8 дес. – 2 дес.
 $60 - 30$ $30 + 20$ $80 - 20$

59. $80 - 20 - 10$ $70 - 50 - 10$ $40 + 40 + 20$
 $90 - 40 - 50$ $60 - 40 - 20$ $50 + 50 - 20$
 $70 + 30 - 60$ $50 + 30 - 40$ $100 - 70 + 20$

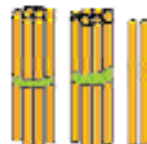
60. Збільш на 4:

9	8	3	4	5	6	7
---	---	---	---	---	---	---

Зменш на 4:

10	12	8	7	6	13	14
----	----	---	---	---	----	----

61. 1) Назви числа від *двадцяти п'яти* до *тридцяти*.

2) Скільки паличок на кожному малюнку?
 Скільки в кожному числі десятків і скільки одиниць?

62. Утвори за таблицею числа. Запиши числа, позначені геометричними фігурами.

	Один	Два	Три	Чотири	П'ять	Шість
Двадцять						
Тридцять						
Сорок						
П'ятдесят						
Шістдесят						

63. Розв'яжи задачі.

1) Хлопчик намалював 8 малюнків, з них 6 він розфарбував.

Скільки малюнків залишилося нерозфарбованими?

2) Художник намалював 9 картин.

Коли кілька картин він подарував музею, то в нього залишилося 4 картини.

Скільки картин художник подарував музею?

64. Прочитай числа від найбільшого до найменшого.

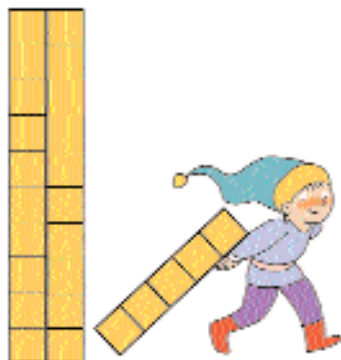
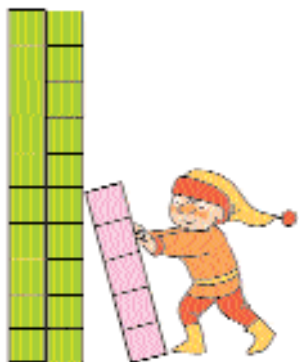
64	52	56	62	46	65	25	26
----	----	----	----	----	----	----	----

Які цифри використані для запису цих чисел?

65. Обчисли.

$$20 + 5 = \square$$

$$25 - 5 = \square$$

66. $83 * 93$

$45 * 54$

$70 * 7$

$38 * 58$

$\langle \rangle = 27 * 9$

$32 * 23$

$80 * 9$

$37 * 59$

67. Обчисли.

$74 - 4 - 20$

$77 - 30 - 7 - 10$

$36 - 6 - 10$

$98 - 30 - 8 - 30$

68. $14 + 1 - \square = 8$
 $15 + 1 - \square = 8$

$16 + 1 - \square = 8$
 $17 + 1 - \square = 8$

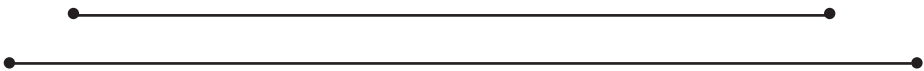
69. 1) Оксана засушила кленові листки. 7 листків вона дала подрузі. У неї залишилося ще 8 листків.

Скільки листків засушила Оксана?

2) На автостоянці було 9 легкових автомобілів, а решта — мікроавтобуси, усього 14 машин. Скільки мікроавтобусів було на автостоянці?

В якій задачі серед відомих чисел є число, що означає суму?

70. Вимірйай довжину відрізків. Кожну довжину запиши в сантиметрах, а потім у дециметрах і сантиметрах.

 71. Скільки десятків і одиниць у числах:
22, 33, 43, 34, 56, 66, 65?

72. Запиши шість двоцифрових чисел, з яких кожне наступне на 10 більше від попереднього.

73. Використовуючи цифри 4 та 9, запиши всі можливі двоцифрові числа.

74. Запиши ряд чисел:

80 8□ 8□ 83 8□ 8□ 86 8□ 88 8□

Зменш кожне число на 10.

Чи будуть серед відповідей такі числа:

74, 70, 79?

75. $9\text{ м } 3\text{ дм} * 86\text{ дм}$ $9\text{ м} * 7\text{ м } 9\text{ дм}$
 $43\text{ дм} * 4\text{ м } 6\text{ дм}$ $2\text{ м } 3\text{ дм} * 23\text{ дм}$

76. Прочитай ряд чисел:

50	51	52	53	54	55	56	57	58	59
----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Назви числа у зворотному порядку.
 Назви числа, наступні за числом 56.
 Назви числа, які передують числу 53.

77. Прочитай числа:

10	20	30	40	50	60	70	80	90
----	----	----	----	----	----	----	----	----

1	2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---	---

В якому рядку лічили десятками?

78. До Нового року Ліді купили ялинку висотою 10 дм, а Валі — 80 см. У кого ялинка вища і на скільки?

79. Заповни клітинки цифрами так, щоб нерівності або рівності були правильними.

$9 \square > 98$ $7 \square = \square 5$ $\square 4 = 4 \square$ $\square 7 < 29$

ДУМАЙ, МІРКУЙ, РОЗВ'ЯЗУЙ

80. На верхній полиці було 24 книжки, а на нижній 28. З верхньої полиці 8 книжок переставили на нижню, а з нижньої 2 книжки переставили на верхню.

Скільки книжок стало на верхній полиці?

Скільки книжок стало на нижній полиці?

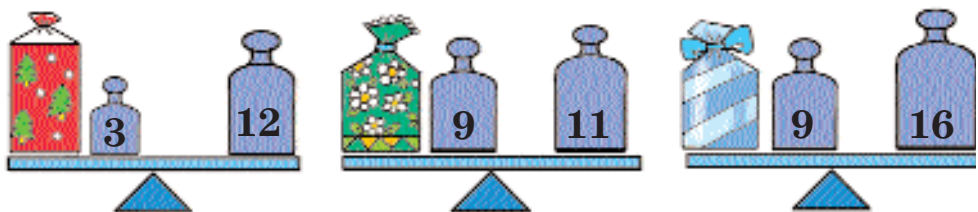
81. Розріж фігуру на дві рівні частини так, щоб суми чисел у кожній з них були однакові.

7	2
6	3
1	5

82. Знайди масу кожного пакунка. Маса якого пакунка дорівнює сумі мас двох інших пакунків?

83. Знайди масу кожного пакунка. Маса якого пакунка дорівнює різниці мас двох інших пакунків?

МАТЕМАТИЧНА ГРА

ХТО З КИМ ТОВАРИШУЄ?

Допоможи друзям
зустрітися!
Проведи звірят,
що знаходяться праворуч,
до будиночків, куди їх
запросили у гості.

Пам'ятай, що
кожен з гостей
іде по рівних
кругах.

3. УСНІ ВИПАДКИ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ДВОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ

1. Обчисли з поясненням.

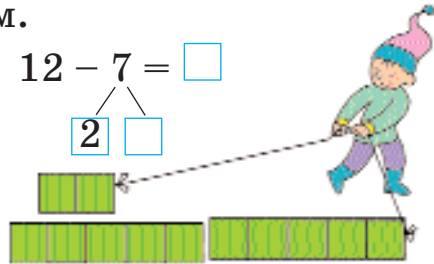
$$6 + 5 = \square$$

$$\begin{array}{r} 4 \quad \square \\ \diagdown \quad \diagup \end{array}$$

$$12 - 7 = \square$$

$$\begin{array}{r} 2 \quad \square \\ \diagdown \quad \diagup \end{array}$$

Під час обчислення виразу зручно додавати або віднімати числа частинами.

2. Розглянь та поясни способи обчислення виразів.

$$12 + 4 = \square$$

$$\begin{array}{r} 10 \quad 2 \\ \diagdown \quad \diagup \end{array}$$

$$2 + 4 = 6$$

$$10 + 6 = 16$$

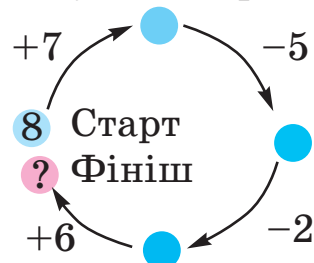
$$18 - 6 = \square$$

$$\begin{array}{r} 10 \quad 8 \\ \diagdown \quad \diagup \end{array}$$

$$8 - 6 = 2$$

$$10 + 2 = 12$$

3. Маючи 8 очок, гонщик рухається по колу, що складається з чотирьох етапів. Якщо він проходить етап без помилок, йому додають очки, якщо він помиляється, то віднімають. Скільки очок матиме гонщик у кінці пробігу?

4. Прочитай і поясни розв'язання задач.

1) На шкільну виставку учні виготовили 8 малюнків і 7 вишивок. Скільки всього предметів виготовили учні для виставки?

$$\square + \square = \square$$

2) У бібліотеці на одній полиці стояло 30 підручників, а на другій — 20. 10 підручників діти підклеїли і здали в бібліотеку. Скільки всього підручників стало в бібліотеці?

1) $30 + 20 = 50$ (п.)

2) $50 + 10 = 60$ (п.)

Відповідь: 60 підручників.

Скільки дій треба виконати, щоб розв'язати другу задачу?

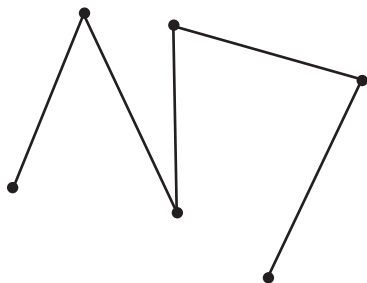

Задачі, для розв'язування яких треба виконати дві і більше дії, називаються складеними.

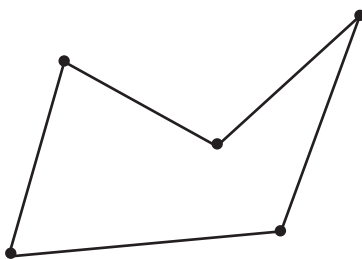
5. Склади і розв'яжи задачу.

Було	10	6 і 8
Виготовили	20	10
Стало	?	?

ЛАМАНА ЛІНІЯ

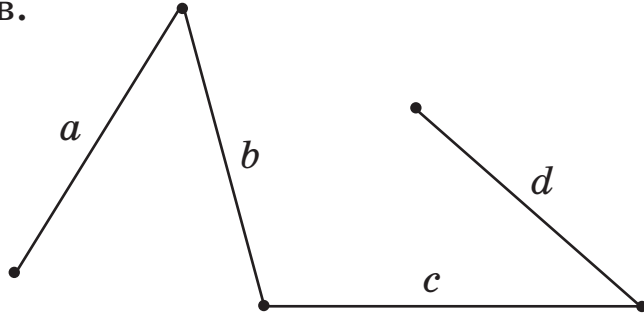

Незамкнена

Замкнена

6. Виміряй довжину кожного відрізка ламаної, які позначені буквами a , b , c , d . Знайди суму і різницю довжин найдовшого і найкоротшого відрізків.

7. Розглянь, як обчислювали вирази.

$$1) 6 + 6 = \square$$

$$\begin{array}{c} \diagdown \quad \diagup \quad \diagdown \quad \diagup \\ 5 \quad 1 \quad 5 \quad 1 \end{array}$$

$$5 + 5 = 10$$

$$1 + 1 = 2$$

$$10 + 2 = 12$$

$$2) 7 + 6 = \square$$

$$\begin{array}{c} \diagdown \quad \diagup \quad \diagdown \quad \diagup \\ 5 \quad 2 \quad 5 \quad 1 \end{array}$$

$$5 + 5 = \square$$

$$2 + 1 = \square$$

$$\square + \square = \square$$

Під час обчислення виразу іноді зручно розкласти на частини обидва числа.

8. Поясни, на які доданки зручно розкласти числа під час додавання.

$$35 + 23 = \square$$

- 1) Розглянь, як розкладали на частини доданки.

● десяток ◆ одиниця

$$\begin{array}{c} \bullet \bullet \bullet \quad \blacklozenge \blacklozenge \\ = 3 \text{ дес. } 5 \text{ од.} = 30 + 5 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{c} \bullet \bullet \quad \blacklozenge \blacklozenge \blacklozenge \\ = 2 \text{ дес. } 3 \text{ од.} = 20 + 3 = \square \end{array}$$

2) Поясни додавання двоцифрових чисел.

$$35 + 23 = \square$$

$$\begin{array}{r} / \quad \backslash \quad / \quad \backslash \\ 30 \ 5 \quad 20 \ 3 \end{array}$$

$$30 + 20 = 50$$

$$5 + 3 = 8$$

$$50 + 8 = 58$$

Додаючи двоцифрові числа, десятки додають до десятків, одиниці — до одиниць.

9. 1) Розглянь, як розкладали на розрядні доданки зменшуване і від'ємник. Поясни обчислення.

$$74 - 21 = \square$$

$$74 - 21 = \square$$

$$74 = 7 \text{ дес. } 4 \text{ од.} = 70 + 4 = 74$$

$$21 = 2 \text{ дес. } 1 \text{ од.} = 20 + 1 = 21$$

$$74 - 21 = \square$$

$$\begin{array}{r} / \quad \backslash \quad / \quad \backslash \\ 70 \ 4 \quad 20 \ 1 \end{array}$$

$$74 - 21 = \square$$

$$70 - 20 = 50$$

$$4 - 1 = 3$$

$$50 + 3 = 53$$

2) Обчисли з поясненням.

$$68 - 45 = \square$$

$$\begin{array}{r} / \quad \backslash \quad / \quad \backslash \\ 60 \ 8 \quad 40 \ 5 \end{array}$$

Віднімаючи двоцифрові числа, десятки віднімають від десятків, одиниці — від одиниць.

10. У магазин привезли 50 кг фруктів. До обіду продали 10 кг апельсинів і 20 кг бананів. Скільки фруктів залишилося в магазині?

Чи можна відразу відповісти на запитання задачі?

Скільки дій треба виконати, щоб розв'язати задачу?

11. Склади і розв'яжи задачі.

Було	36	36
Подарували	6	6 і 10
Залишилося	?	?

 12. Чим відрізняються вирази $(9 - 5) + 2$ і $9 - (5 + 2)$? Щоб уникнути плутанини під час обчислень, застосовують дужки.

Вирази $(9 - 5) + 2$ і $9 - (5 + 2)$ відрізняються порядком дій і мають різні числові значення: 6 і 2.

У виразах з дужками, які містять дії додавання і віднімання, спочатку виконують дії в дужках, а потім дії по порядку.

13. В якому порядку треба виконувати дії у виразах? Обчисли вирази.

$$\begin{array}{ccc} 6 - (5 - 2) & (13 - 3) - 6 & 6 - (9 - 5) \\ (1 + 8) + 5 & 9 - (2 + 1) & 7 - (12 - 7) \end{array}$$

14. Обчисли. Що цікавого в кожному стовпчику?

$$\begin{array}{ccc} 19 - (4 + 6) & (15 - 5) - 9 & 20 - (7 + 3) \\ (12 - 2) - 1 & 9 - (8 - 1) & 7 + (10 - 8) \\ 5 + (6 - 2) & 6 - (5 - 2) & 10 - (9 - 7) \end{array}$$

15. Знайди числові значення різниці $a - b$, якщо:
1) $a = 90, b = 50$; 2) $a = 17, b = 9$.

16. Прочитай задачі та їх розв'язання.

1) Влітку Оксана доглядала 9 курчат, а індичат — на 4 менше. Скільки індичат доглядала Оксана?

Розв'язання. $9 - 4 = 5$ (інд.)

2) Влітку Оксана доглядала 9 курчат, а індичат — на 4 менше. Скільки всього птахів доглядала Оксана?

Розв'язання.

1) $9 - 4 = 5$ (інд.)

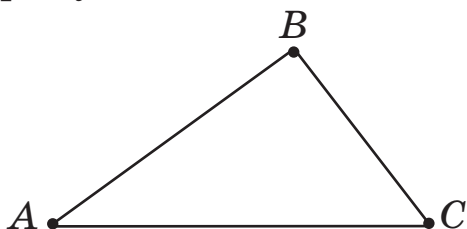
2) $9 + 5 = 14$ (пт.)

Чим схожі і чим відрізняються задачі?

Чому другу задачу розв'язують двома діями?

17. В одному автобусі їхало 47 пасажирів, а в другому — на 7 пасажирів менше. Скільки пасажирів їхало у двох автобусах?

18. Побудуй відрізок, що дорівнює сумі довжин сторін трикутника.

Для розв'язування геометричних задач фігури зручно позначати буквами.

Даний трикутник позначено буквами A, B, C і читається: трикутник ABC , або BCA , або CAB .

19. Розв'яжи приклади. Знайди невідоме слово.

$$8 \text{ дес.} - 6 \text{ дес.} + 3 \text{ дес.} \text{ **Е**}$$

$$8 \text{ дес.} - 5 \text{ дес.} - 2 \text{ дес.} \text{ **Б**}$$

$$9 \text{ дес.} - 2 \text{ дес.} + 2 \text{ дес.} \text{ **Л**}$$

$$9 \text{ дес.} - 5 \text{ дес.} + 4 \text{ дес.} \text{ **О**}$$

$$3 \text{ дес.} + 5 \text{ дес.} - 6 \text{ дес.} \text{ **А**}$$

$$7 \text{ дес.} - 4 \text{ дес.} + 3 \text{ дес.} \text{ **Т**}$$

$$5 \text{ дес.} - 2 \text{ дес.} + 4 \text{ дес.} \text{ **Б**}$$

$$3 \text{ дес.} - 3 \text{ дес.} + 4 \text{ дес.} \text{ **К**}$$

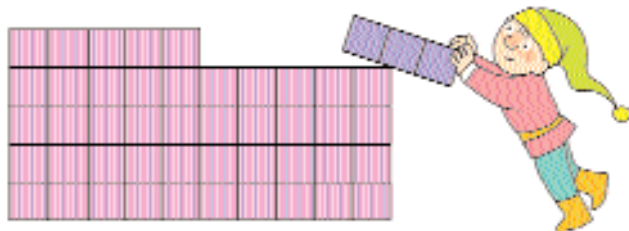
$$6 \text{ дес.} - 4 \text{ дес.} + 1 \text{ дес.} \text{ **С**}$$

10	20	30	40	50	60	70	80	90

20. Розглянь і поясни розв'язування прикладів.

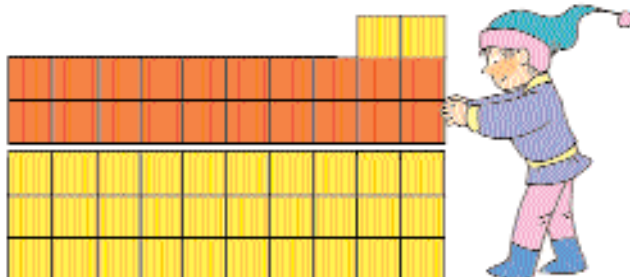
$$1) 45 + 3 = 40 + (5 + 3) = 40 + 8 = 48$$

$$\begin{array}{l} 45 \\ / \quad \backslash \\ 40 \quad 5 \end{array}$$

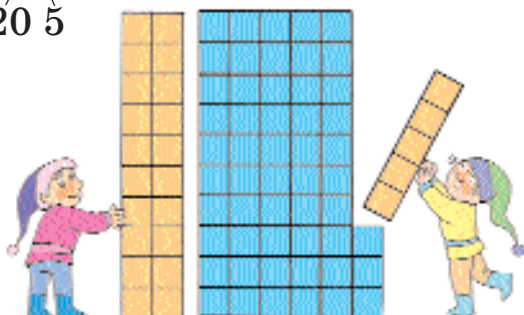
$$2) 32 + 20 = (30 + 20) + 2 = 52$$

$$\begin{array}{l} 32 \\ / \quad \backslash \\ 30 \quad 2 \end{array}$$

$$3) 53 + 25 = (50 + 20) + (3 + 5) = 70 + 8 = 78$$

50 3 20 5

21. Розв'яжи з поясненням.

$$23 + 6$$

$$27 + 2$$

$$45 + 3$$

$$23 + 16$$

$$27 + 12$$

$$45 + 23$$

$$23 + 60$$

$$27 + 20$$

$$45 + 30$$

22. Поясни розв'язання кожної задачі. Порівняй задачі.

1) У першому ящику 15 кг моркви, а в другому — на 6 кг більше. Скільки кілограмів моркви у другому ящику?

2) У першому ящику 15 кг моркви, а в другому — на 6 кг менше. Скільки кілограмів моркви у другому ящику?

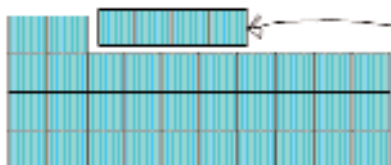
23. Мама заготовила 18 банок вишневого варення, а смородинового — на 9 банок менше. Скільки смородинового варення заготовила мама?

Скільки всього банок вишневого і смородинового варення заготовила мама?

24. Розглянь і поясни розв'язування прикладів.

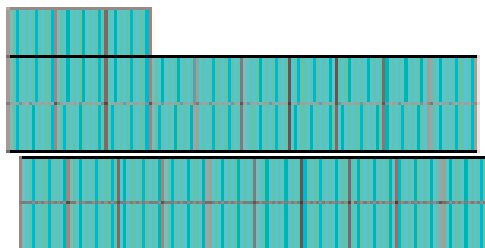
$$1) 36 - 4 = 30 + (6 - 4) = 32$$

30 6

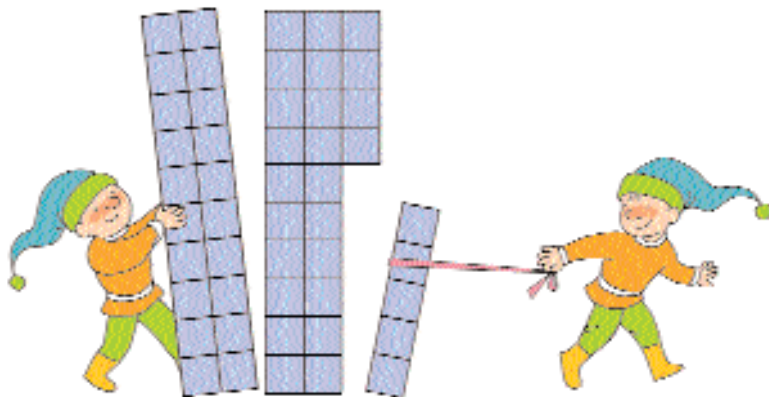
$$2) 43 - 20 = 40 - 20 + 3 = 23$$

$$\begin{array}{r} / \quad \backslash \\ 40 \quad 3 \end{array}$$

$$3) 49 - 25 = (40 - 20) + (9 - 5) = 20 + 4 = 24$$

$$\begin{array}{r} / \quad \backslash \quad / \quad \backslash \\ 40 \quad 9 \quad 20 \quad 5 \end{array}$$

25. Розв'яжи з поясненням.

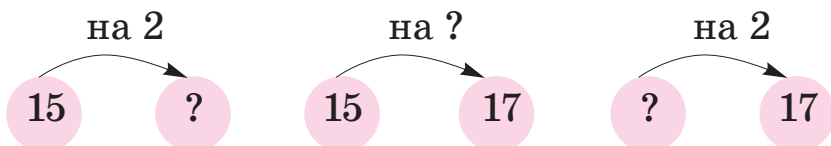
$47 - 31$

$86 - 5$

$38 - 30$

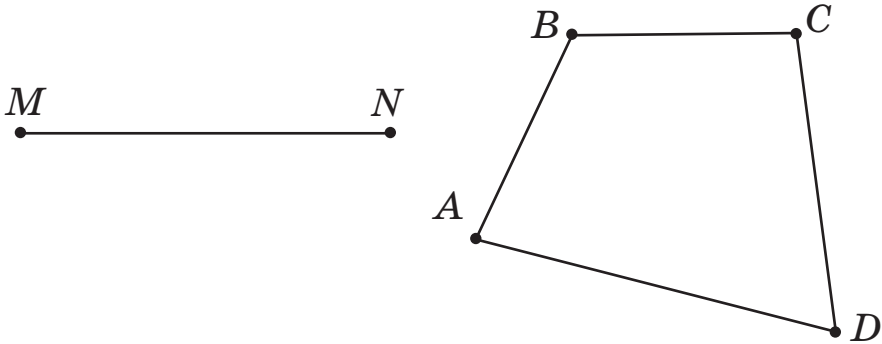
$76 - 4$

26. Склади задачі за схемами про купівлю саджанців.

27. В одній бригаді 12 робітників, а в другій — на 4 більше. Скільки робітників у двох бригадах?

28. Розглянь, як геометричні фігури позначають латинськими буквами. Виміряй довжини усіх сторін чотирикутника. Довжина якої сторони дорівнює довжині даного відрізка?

29. Обчисли. Порівняй способи обчислення.

1) $23 + \begin{array}{|c|c|c|c|c|c|} \hline 10 & 20 & 30 & 40 & 50 & 60 \\ \hline \end{array}$

2) $23 + \begin{array}{|c|c|c|c|c|c|} \hline 1 & 2 & 3 & 4 & 5 & 6 \\ \hline \end{array}$

30. Розглянь записи.

1) $46 + 23 = 46 + 20 + 3 = 66 + 3 = 69$

$$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \\ 20 \quad 3 \end{array}$$

2) $46 + 23 = (40 + 20) + (6 + 3) = 69$

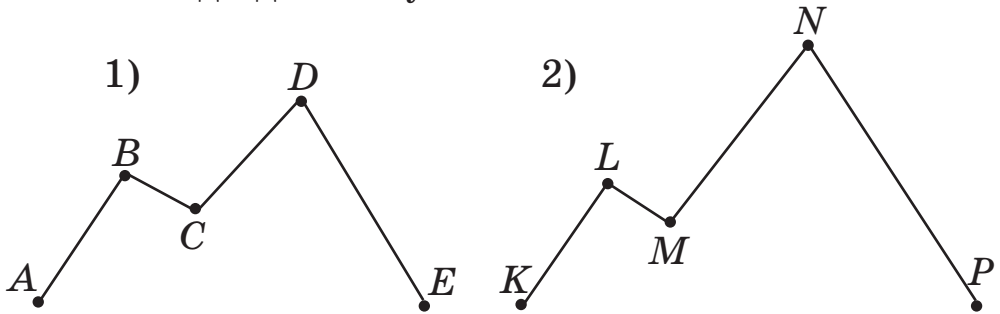
$$\begin{array}{c} \diagup \quad \diagdown \quad \diagup \quad \diagdown \\ 40 \quad 6 \quad 20 \quad 3 \end{array}$$

Порівняй способи обчислення. Який спосіб обчислення зручніший для тебе?

31. $21 + 12$ $32 + 23$ $51 + 15$
 $26 + 62$ $35 + 53$ $72 + 27$

Чим цікаві приклади? Склади й обчисли подібні приклади.

34. Знайди довжину кожної ламаної.

35. 1) На клумбі розквітло 13 айстр. Для букетів зірвали 5 айстр. Скільки айстр залишилося на клумбі?

2) На клумбі розквітло 13 айстр. Для букетів зірвали 5 рожевих і 3 білих айстри. Скільки айстр залишилося на клумбі?

Про що дізнаєшся, обчисливши вирази:
 $13 - 5$, $13 - (5 + 3)$?

36. Обчисли. Порівняй способи обчислень.

1) $87 -$

10	20	30	40	50	60
----	----	----	----	----	----

2) $87 -$

1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---

37. Розглянь записи.

1) $47 - 25 = 47 - 20 - 5 = 27 - 5 = 22$

2) $47 - 25 = (40 - 20) + (7 - 5) = \square$

Порівняй способи обчислень. Який спосіб обчислення зручніший для тебе?

38. Обчисли зручним для тебе способом.

$53 - 12$

$48 - 16$

$97 - 45$

$68 - 24$

$87 - 32$

$74 - 33$

$58 - 24$

$76 - 21$

39. Прочитай задачі.

1) В Оксани 11 листівок. Вона 3 листівки подарувала друзі.

Скільки листівок залишилося в Оксани?

2) Мама зрізала 12 качанів капусти. 8 качанів використали для виготовлення квашеної капусти, а 2 — для голубців.

Скільки качанів капусти залишилося?

Порівняй короткі записи задач.

Було	11
Подарувала	3
Залишилося	?

Було	12
Використали	8 і 2
Залишилося	?

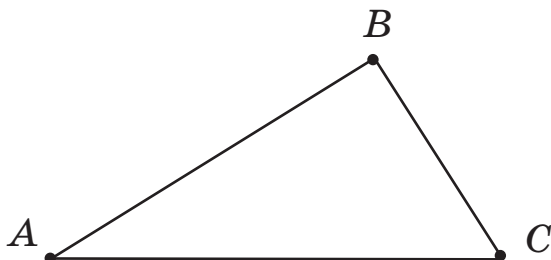
Розв'яжи складену задачу.

40. Склади задачу за виразом: $(20 + 40) - 30$.

41. Переклади одну паличку, щоб утворилася правильна рівність.

а) б)

42. Виміряй сторони трикутника. Знайди суму довжин усіх сторін трикутника.

Сума довжин трьох сторін трикутника — це його **периметр**.

43. Розв'яжи задачу.

В автобусі було 30 пасажирів. На автобусній зупинці в автобус зайшло 20 осіб, а вийшло 10. Скільки пасажирів стало в автобусі?

Який вираз є розв'язанням задачі?

а) $30 + 20 - 10 = \square$ б) $30 - 20 - 10 = \square$

44. Склади і розв'яжи задачі.

Було	5	?
Прилетіло	6	6
Полетіло	8	8
Стало	?	3

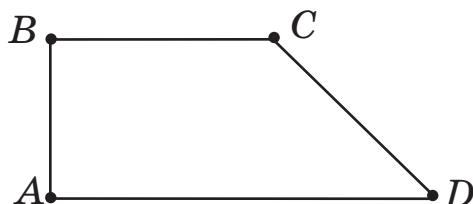
45.* Яку паличку треба перекласти, щоб отримати правильну рівність?

$$18 - 4 = 20$$

46. $78 + 21$ $17 + 42 + 10$ $78 - 21$ $65 - 23$
 $24 + 45$ $26 + 13 + 30$ $45 - 24$ $99 - 48$

47. Знайди числове значення виразу $a + b$, якщо:
 1) $a = 27, b = 12$; 2) $a = 48, b = 21$.

48. Виміряй сторони чотирикутника. Знайди суму довжин усіх його сторін.

Сума довжин усіх сторін чотирикутника — це його периметр.

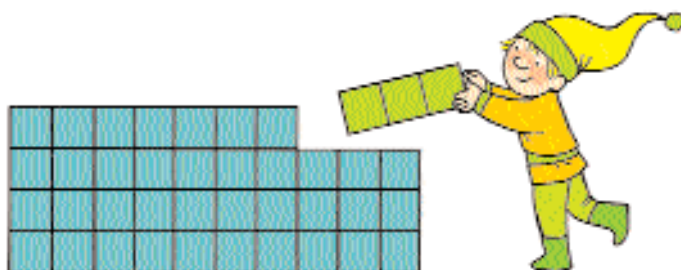
49. З ряду чисел 1, 2, 3, 4, 5, 6 вибери значення k , за яких правильні рівності.

1) $k + 16 < 20$;

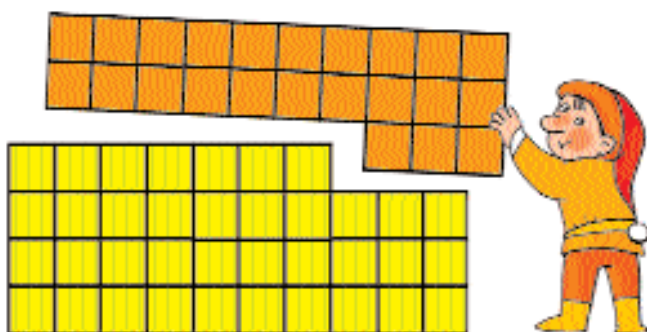
2) $35 - k > 30$.

50. Поясни розв'язування прикладів.

1) $37 + 3 = (30 + 7) + 3 = 30 + (7 + 3) = 30 + 10 = 40$

2) $37 + 23 = (30 + 7) + (20 + 3) = (30 + 20) + (7 + 3) = 50 + 10 = 60$

51. Обчисли, застосовуючи різні способи.

$64 + 6$

$53 + 7$

$42 + 8$

$31 + 9$

$64 + 36$

$53 + 27$

$42 + 38$

$31 + 29$

52. Розв'яжи задачу.

Після того як господарка використала для компоту 4 склянки порічок і 6 склянок смородини, у неї залишилося ще 18 склянок ягід. Скільки склянок ягід було у господарки спочатку?

Який вираз є розв'язанням даної задачі?

а) $(4 + 6) + 18$; б) $18 - (4 + 6)$.

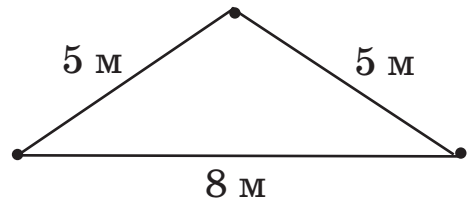
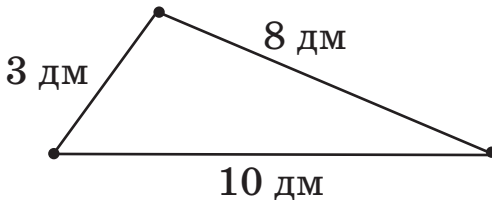
53. Склади і розв'яжи задачі.

Було	?
Прилетіло	8
Стало	9

Було	?
Прилетіло	3 і 5
Стало	16

Порівняй задачі.

54. Знайди периметр кожного трикутника за даними малюнка.

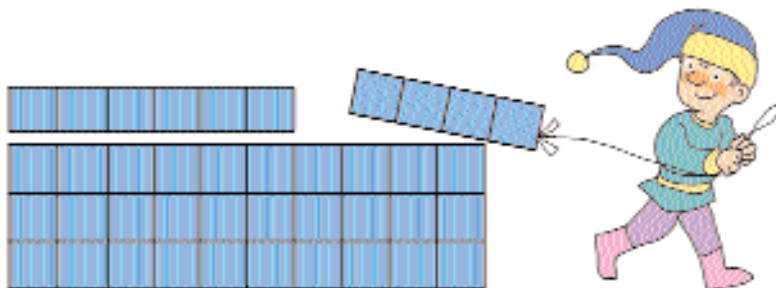
55. З ряду чисел 15, 16, 17, 18 випиши ті значення c , за яких правильні нерівності:

1) $c + 36 > 51$;

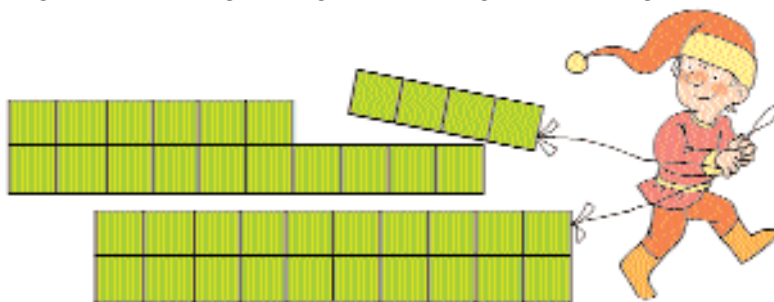
2) $60 - c < 52$.

56. Поясни розв'язування прикладів.

$$1) 40 - 4 = (30 + 10) - 4 = 30 + (10 - 4) = 30 + 6 = 36$$

$$2) 40 - 24 = 40 - 20 - 4 = 20 - 4 = 16$$

57. Розв'яжи приклади з поясненням.

$$50 - 4$$

$$60 - 2$$

$$40 - 8$$

$$70 - 9$$

$$50 - 44$$

$$60 - 32$$

$$40 - 18$$

$$70 - 29$$

58. Прочитай задачі і поясни їх розв'язання.

1) Коли Юрко вирізав 9 многокутників, йому ще залишилося вирізати 4 трикутники. Скільки геометричних фігур треба було вирізати Юркові?

$$9 + 4 = \square$$

2) Дітям треба було скопати грядки. В понеділок вони скопали 8 грядок, у вівторок 6, а залишилося їм скопати ще 10 грядок. Скільки грядок треба було скопати?

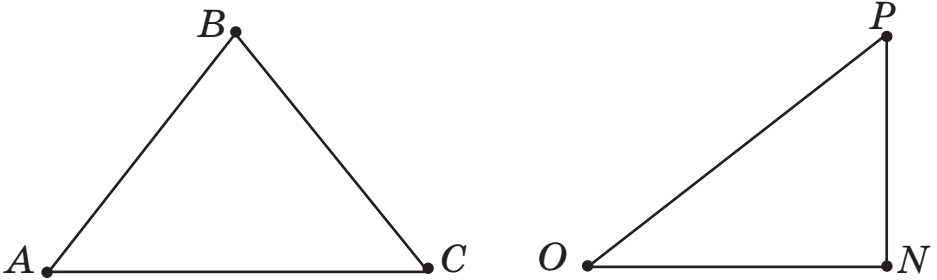
$$8 + 6 + 10 = \square$$

Порівняй задачі. Повтори і запиши розв'язання складеної задачі.

59. Склади і розв'яжи задачу.

Було	?
Продали	16 м і 14 м
Залишилося	20 м

60. Обчисли периметр кожного трикутника.

61. Розглянь записи.

$$\begin{array}{r} 80 - 24 = 56 \\ \hline 56 + 24 = 80 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 90 - 33 = 57 \\ \hline 57 + 33 = 90 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 70 - 21 = 49 \\ \hline 49 + 21 = 70 \end{array}$$

$$56 + 24 = 80$$

$$57 + 33 = 90$$

$$49 + 21 = 70$$

Продовж правило.

Віднімання можна перевірити додаванням. Якщо до різниці додати від'ємник, то отримаємо... .

62. Обчисли з перевіркою.

$$70 - 7$$

$$56 - 22$$

$$60 - 14$$

$$87 - 32$$

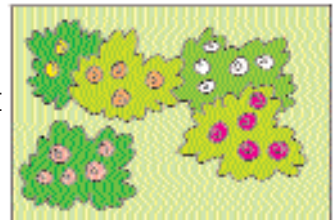
$$30 - 17$$

$$76 - 24$$

63. На присадибній ділянці зробили дві грядки для квітів. Знайди периметр кожної ділянки і порівняй результати.

2 м

3 м

64. 1) Після того як у майстерні пошили сорочки, на які витратили 18 м полотна, залишилося 9 м полотна. Скільки метрів полотна було спочатку в майстерні?

2) Після того як у майстерні на чоловічі сорочки витратили 10 м полотна, а на дитячі 8 м, ще залишилося 9 м полотна. Скільки метрів полотна було спочатку у майстерні?

Що змінилося в умові другої задачі? Розв'яжи складену задачу.

65. Розглянь записи.

$$\begin{array}{r} 85 + 3 = 88 \\ \hline 88 - 3 = 85 \\ 88 - 85 = 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 24 + 30 = 54 \\ \hline 54 - 30 = \square \\ 54 - 24 = \square \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 44 + 5 = 49 \\ \hline 49 - 45 = \square \\ \square - \square = \square \end{array}$$

Продовж правило.

Додавання можна перевірити відніманням.

Якщо від суми відняти один з доданків, то... .

66. Обчисли з перевіркою.

$$37 + 21$$

$$22 + 4$$

$$36 + 3$$

$$44 + 3$$

$$25 + 4$$

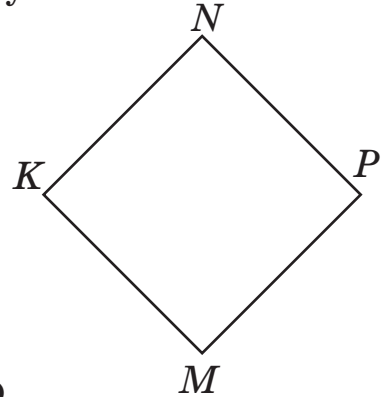
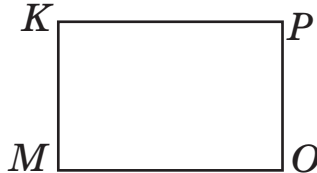
$$52 + 1$$

67. 1) Скільки беріз посадили учні, якщо вони посадили 18 кленів і 5 дубків, а беріз стільки, скільки кленів і дубів разом?

2) Скільки ялинкових іграшок стало у Яринки, якщо їй спочатку купили 14 іграшок, а потім ще 12?

68. Довжина ламаної, яка складається з трьох відрізків, дорівнює 23 см. Довжина першого відрізка 7 см, довжина другого — 11 см. Знайди довжину третього відрізка.

69. Знайди периметри многокутників.

70. Поясни розв'язування прикладу.

$$52 + 9 = 52 + (8 + 1) = 52 + 8 + 1 = 60 + 1 = 61$$

$\begin{array}{c} \diagdown \quad \diagup \\ 8 \quad 1 \end{array}$

71. Обчисли з поясненням.

$$\begin{array}{l} 83 + 8 \\ 84 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 76 + 8 \\ 77 + 7 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 65 + 7 \\ 66 + 6 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 44 + 7 \\ 45 + 6 \end{array}$$

72. Поясни розв'язування прикладів.

$$1) \begin{array}{l} 52 + 29 \\ \diagdown \quad \diagup \quad \diagdown \quad \diagup \\ 50 \quad 2 \quad 20 \quad 9 \end{array} = (50 + 2) + (20 + 9) = (50 + 20) + (2 + 9) = 70 + 11 = 81$$

$$2) \begin{array}{l} 52 + 29 \\ \diagdown \quad \diagup \\ 20 \quad 9 \end{array} = 52 + (20 + 9) = 52 + 20 + 9 = 72 + 9 = 81$$

73. Обчисли з поясненням.

$$\begin{array}{l} 63 + 8 \\ 63 + 18 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 47 + 9 \\ 47 + 29 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 35 + 8 \\ 35 + 38 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} 22 + 9 \\ 22 + 39 \end{array}$$

74. З одного дерева зібрали 6 кг яблук, а з другого 7 кг. Скільки кілограмів яблук зібрали з двох дерев?

Склади за схемами задачі.

Повтори умови цих задач. Такі задачі називають **оберненими**.

75. У кошику було спочатку \square яблук. Туди поклали ще \square груш і стільки ж апельсинів. Скільки фруктів стало в кошику?

76. $BC = 9$ м;
 $AB = 12$ м;
 AC – на 6 м довша, ніж BC .
 Знайди периметр трикутника.

77. Порівняй обчислення.

$$1) \begin{array}{r} 18 + 25 = \square \\ \begin{array}{r} 10 \ 8 \\ 20 \ 5 \end{array} \end{array}$$

$$2) \begin{array}{r} 18 + 25 = \square \\ \begin{array}{r} 10 \ 8 \end{array} \end{array}$$

$$3) \begin{array}{r} 18 + 25 = \square \\ \begin{array}{r} 20 \ 5 \end{array} \end{array}$$

$$10 + 20 = 30$$

$$10 + 25 = 35$$

$$18 + 20 = 38$$

$$8 + 5 = 13$$

$$35 + 8 = 43$$

$$38 + 5 = 43$$

$$30 + 13 = 43$$

78. Обчисли усно.

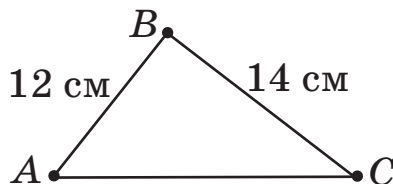
$$58 + 24 \quad 36 + 29 \quad 43 + 18 \quad 32 + 59 \quad 37 + 35$$

$$57 + 16 \quad 32 + 17 \quad 25 + 36 \quad 29 + 17 \quad 46 + 46$$

79. 1) Після того як від сувою відрізали 17 м тканини, в ньому залишилося 50 м. Скільки метрів тканини було в сувої спочатку?

2) Після того як продали 10 шаф і 20 стільців, в магазині ще залишилося 40 предметів цих меблів. Скільки всього стільців і шаф було в магазині?

80. $AB = 12$ см;
 $BC = 14$ см;
 AC — на 3 см довша,
 ніж AB .

Знайди периметр трикутника.

81. Поясни розв'язування прикладів.

1) $62 - 7 = 62 - (2 + 5) = 62 - 2 - 5 = 60 - 5 = 55$

2) $62 - 27 = 62 - (20 + 7) = 62 - 20 - 7 = 42 - 7 = 35$

82. Запиши приклади і розв'яжи їх.

1) Зменшуване дорівнює 23, від'ємник 9. Знайди різницю.

2) Перший доданок 36, другий 7. Знайди суму.

3) 57 збільш на 8.

4) 42 зменш на 5.

5) Порівняй 47 і 35. Яке число більше і на скільки?

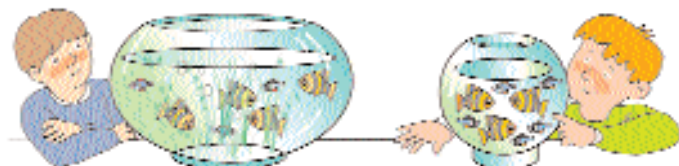
83. Числа 61, 62, 74, 86 розклади на два доданки так, щоб одним із доданків було одноцифрове число. Знайди якнайбільше варіантів.

84. 1) У Сашка в акваріумі було 13 рибок. 5 рибок він подарував товаришу. Скільки рибок залишилося в акваріумі?

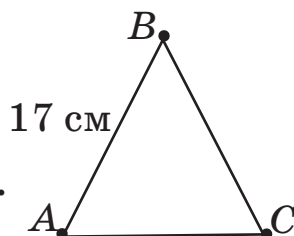
2) У Сашка в акваріумі було 13 рибок. 5 гупій

і 3 барбуси він подарував товаришу. Скільки рибок залишилося в акваріумі?

Як утворили другу задачу? Розв'яжи складену задачу.

85. $AB = 17$ см;
 $AB = BC$;
 AC — на 4 см коротша, ніж AB .
 Знайди периметр трикутника.

86. Математичний диктант.

- 1) Якщо до задуманого числа додати 39, то буде 83. Яке число задумано?
- 2) Склади приклади з числами 35, 18, 53.
- 3) Запиши числа, менші за 23, але більші за 19. Збільш кожне з чисел на 18.
- 4) 54 зменш на 28.

87. Порівняй обчислення.

1) $63 - 35 = \square$	2) $63 - 35 = \square$	3) $63 - 35 = \square$
$\begin{array}{c} 63 - 35 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 50 \quad 13 \quad 30 \quad 5 \end{array}$	$\begin{array}{c} 63 - 35 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 30 \quad 5 \end{array}$	$\begin{array}{c} 63 - 35 \\ \swarrow \quad \searrow \\ 50 \quad 13 \end{array}$
$50 - 30 = 20$	$63 - 30 = 33$	$50 - 35 = 15$
$13 - 5 = 8$	$33 - 5 = 28$	$15 + 13 = 28$
$20 + 8 = 28$		

88. Обчисли усно.

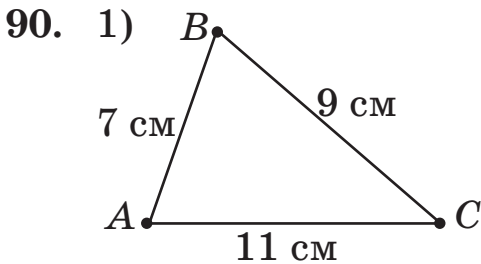
$43 - 17$	$96 - 57$	$83 - 48$	$72 - 55$
$52 - 26$	$42 - 27$	$45 - 39$	$61 - 37$

89. Прочитай задачі.

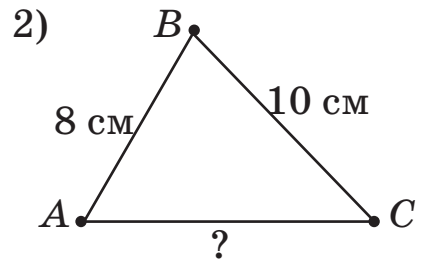
1) У шкільному дворі гралися 16 дівчаток і 18 хлопчиків. Потім у двір вийшли погратися ще 6 дітей. Скільки дітей стало у дворі?

2) У шкільному дворі гралися 18 хлопчиків і 16 дівчаток. 6 дівчаток згодом повернулися до школи. Скільки дітей залишилося у дворі?

Розв'яжи і порівняй задачі.

Знайди периметр трикутника.

Периметр 30 см.
Знайди AC.

91. Розглянь записи.

$$\begin{array}{r} 91 - 63 = 28 \\ \hline 91 - 28 = \square \end{array} \quad \begin{array}{r} 82 - 38 = 44 \\ \hline 82 - 44 = \square \end{array} \quad \begin{array}{r} 74 - 36 = 38 \\ \hline 74 - 38 = \square \end{array}$$

Продовж правило.

Віднімання можна перевірити відніманням.

Якщо від зменшуваного відняти різницю, то... .

92. Обчисли з перевіркою.

$54 - 29$

$58 - 9$

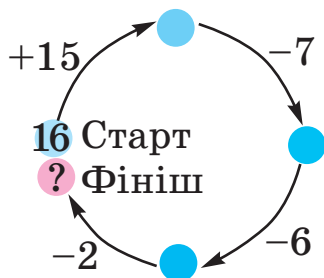
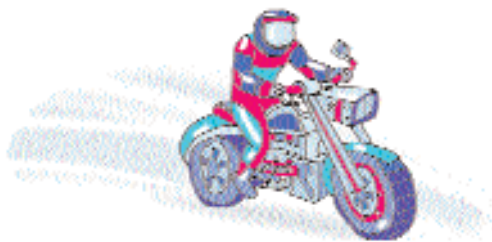
$73 - 37$

$85 - 8$

$45 - 17$

$62 - 26$

93. Скільки очок матиме мотоцикліст на фініші, якщо на старті у нього 16 очок?

94. Розв'яжи і порівняй задачі.

1) На кінцевій зупинці в автобус зайшло 7 пасажирів. На першій зупинці зайшло ще 4 пасажирів, а на наступній — ще 2. Скільки пасажирів їхало в автобусі після другої зупинки?

2) На кінцевій зупинці в автобус зайшло 17 пасажирів. На першій зупинці зайшло 4 пасажирів, а вийшло 9. Скільки пасажирів їхало в автобусі після першої зупинки?

3) На кінцевій зупинці в автобус зайшло 23 пасажирів. На першій зупинці вийшло 4 пасажирів, на другій 9. Скільки пасажирів залишилося в автобусі?

95. Довжина однієї сторони трикутника дорівнює 10 см, а другої 18 см. Його периметр дорівнює 38 см. Знайди довжину третьої сторони трикутника.

96. Обчисли числове значення виразу $a - b$, якщо:

1) $a = 25, b = 9$;

2) $a = 42, b = 12$.

3) $a = 84, b = 17$;

4) $a = 95, b = 42$.

97. $58 \text{ см} = 5 \text{ дм} \square \text{ см}$

$6 \text{ дм } 4 \text{ см} = \square \text{ см}$

$60 \text{ см} = \square \text{ дм}$

$4 \text{ дм } 6 \text{ см} = \square \text{ см}$

$12 \text{ см} = \square \text{ дм } \square \text{ см}$

$9 \text{ дм } 5 \text{ см} = \square \text{ см}$

ДУМАЙ, МІРКУЙ, РОЗВ'ЯЗУЙ

105.* Розріж фігуру на дві рівні частини так, щоб суми чисел у кожній з них були однакові.

7	9	4	1
2	3	8	6

106.* Переклади дві палички, щоб отримати чотири рівні квадрати.

107.* Брат із сестрою загадали таку загадку. Брат сказав, що у нього сестер і братів порівну. А сестра сказала, що у неї братів на 2 більше, ніж сестер. Скільки дітей у цій родині?

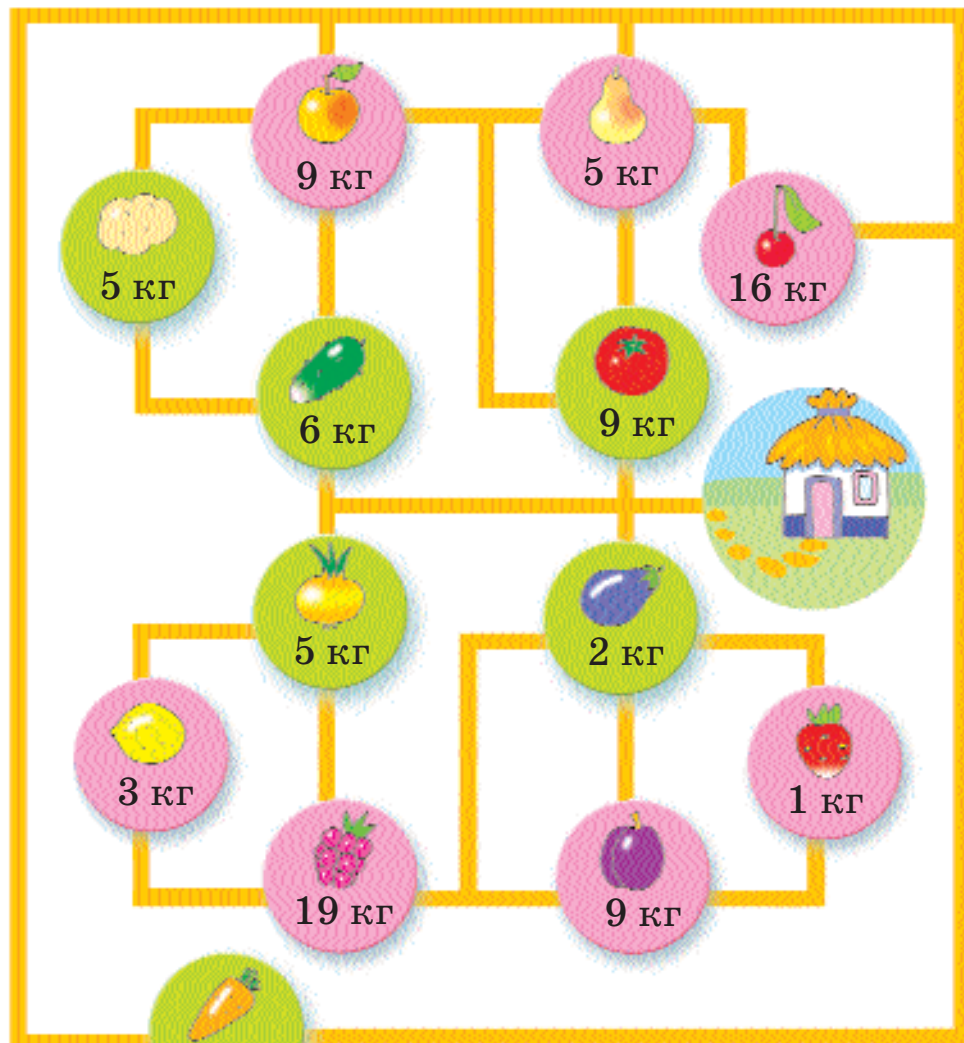
108.* Як перекласти одну паличку, щоб утворилася правильна рівність?

$$5 + 6 = 14$$

МАТЕМАТИЧНА ГРА

Треба зібрати і принести додому якнайбільше овочів, фруктів і ягід.

старт

Не можна проходити однією і тією самою дорогою і навіть перетинати її. Існує дорога, йдучи якою можна зібрати все!

4. ПИСЬМОВЕ ДОДАВАННЯ І ВІДНІМАННЯ ДВОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ

1. Математичний диктант.

1) Від числа 91 відняли число і отримали 86.
Яке число відняли?

2) 65 зменш на 46.

3) 28 збільш на 37.

4) Доповни до 80 число 45.

2. Розглянь, як записані приклади.

$6 + 5 = 11$

$$\begin{array}{r} 6 \\ + 5 \\ \hline 11 \end{array}$$

$18 - 6 = 12$

$$\begin{array}{r} 18 \\ - 6 \\ \hline 12 \end{array}$$

Додавання і віднімання чисел можна записувати стовпчиком: одиниці записують під одиницями, десятки під десятками.

Обчислення починають з одиниць.

$$\begin{array}{r} + 25 \\ 2 \\ \hline 27 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 25 \\ 12 \\ \hline 37 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 25 \\ 20 \\ \hline 45 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 45 \\ 3 \\ \hline 42 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 45 \\ 13 \\ \hline 32 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - 45 \\ 20 \\ \hline 25 \end{array}$$

МІРИ ВИМІРЮВАННЯ ЧАСУ

Рік, місяць, тиждень, доба, година, хвилина, секунда — міри вимірювання часу.

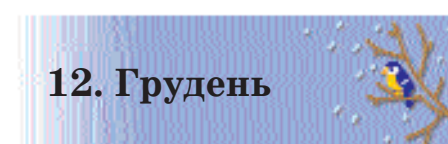
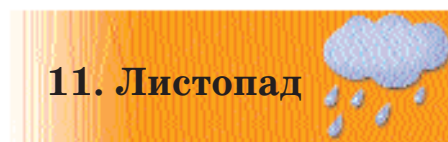
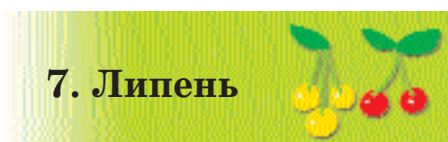
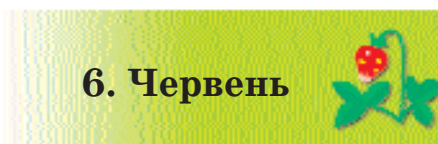
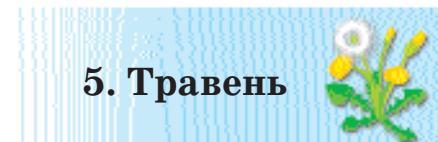
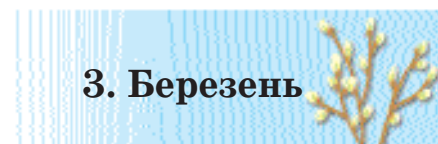
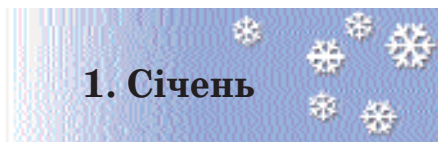
3. Яка з цих мір найбільша? Яка найменша?

Запам'ятай! 1 рік складається з 12 місяців.

НАЗВИ МІСЯЦІВ

4. Перелік місяців починаємо із січня.
Запам'ятай!

5. Назви третій місяць; шостий; сьомий; десятий.

Якщо зараз березень,
який місяць буде:

- 1) через два місяці?
- 2) через п'ять місяців?
- 3) через дванадцять місяців?

який місяць був:

- 1) місяць тому?
- 2) сім місяців тому?
- 3) шість місяців тому?

6. Розв'яжи і порівняй задачі.

1) У бідоні 19 л молока, а в каструлі — на 6 л менше. Скільки літрів молока в бідоні і каструлі разом?

Б. — 19 л	} ?
К. — ?, на 6 л менше	

2) На першому автомобілі вивезли 29 мішків зерна, на другому — на 9 мішків більше, ніж на першому, а на третьому — на 3 мішки менше, ніж на другому. Скільки мішків зерна вивезли на третьому автомобілі?

I — 29 м.	←	} ?
II — ?, на 9 м. більше	←	
III — на 3 м. менше	←	

Чим схожі і чим відрізняються задачі?

7. Обчисли.

$$17 - 4 + 8 \qquad 17 - (4 + 8) \qquad (17 - 4) + 8$$

$$12 - 5 - 2 \qquad 12 - (5 - 2) \qquad (12 - 5) - 2$$

$$20 - 6 + 9 \qquad 20 - (6 + 9) \qquad (20 - 6) + 9$$

Порівняй вирази в рядках.

8. $30 + 8 = 38$ $40 + 5 = 45$ $70 + 9 = 79$

$$38 - 30 = \square \qquad 45 - 40 = \square \qquad 79 - 70 = \square$$

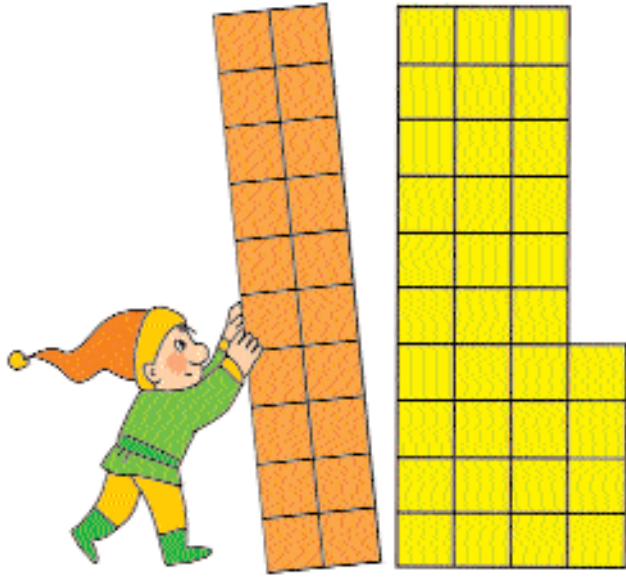
$$38 - 8 = \square \qquad 45 - 5 = \square \qquad 79 - 9 = \square$$

9. Поясни записи обчислень.

$$\begin{array}{r} 1) \quad 34 \\ + \quad 5 \\ \hline 39 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 2) \quad 34 \\ + \quad 20 \\ \hline 54 \end{array}$$

10. Обчисли приклади, записуючи їх у стовпчик.

$46 + 30$

$54 + 2$

$34 + 50$

$13 + 6$

$46 + 3$

$54 + 20$

$34 + 5$

$13 + 60$

11. Прочитай задачі.

1) До свята купили 28 червоних кульок, білих — на 7 менше, а синіх — на 2 більше, ніж білих. Скільки купили синіх кульок?

2) У саду зібрали 28 ящиків слив, груш — на 4 ящики більше, ніж слив, а яблук — на 8 ящиків більше, ніж груш. Скільки зібрали ящиків яблук?

До кожної задачі склади короткий запис.
Розв'яжи задачі.

I — <input style="width: 30px;" type="text"/>	←
II — ?, на <input style="width: 30px;" type="text"/> більше (менше)	←
III — на <input style="width: 30px;" type="text"/> більше	← ?

ПОРИ РОКУ, ДОБА

12. Запам'ятай, до якої пори року належить кожний з 12 місяців і скільки днів у кожному місяці.

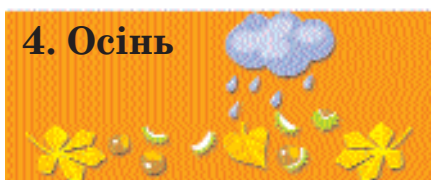
Грудень — 31 доба
Січень — 31 доба
Лютий — 28 або 29 днів

Березень — 31 доба
Квітень — 30 днів
Травень — 31 доба

Червень — 30 днів
Липень — 31 доба
Серпень — 31 доба

Вересень — 30 днів
Жовтень — 31 доба
Листопад — 30 днів

Назви перший місяць зими; другий місяць літа; третій місяць осені.

13. Якщо зараз вересень, який місяць буде:

- 1) через три місяці?
- 2) через десять місяців?

який місяць був:

- 1) чотири місяці тому?
- 2) сім місяців тому?

14. Обчисли усно.

$67 - 5$

$98 - 3$

$86 - 4$

$67 - 50$

$98 - 30$

$86 - 40$

$67 - 55$

$98 - 33$

$86 - 44$

15. Поясни розв'язування прикладів.

$$\begin{array}{r} 47 \\ - 31 \\ \hline 16 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 86 \\ - 5 \\ \hline 81 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 38 \\ - 30 \\ \hline 8 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 76 \\ - 4 \\ \hline 72 \end{array}$$

16. $96 - 33$ $67 - 34$ $67 - 23$ $66 - 14$
 $85 - 22$ $98 - 65$ $75 - 31$ $95 - 43$

Порівняй різниці в кожному стовпчику.
Обчисли усно.

17. Розкажи, в якому порядку відбуваються події вранці. Склади свій режим дня.

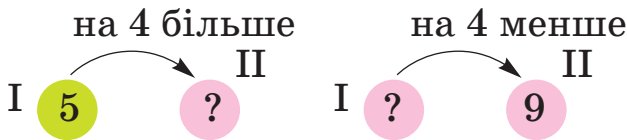

18. 1) Сім років тому братові виповнилося 12 років. Скільки років братові тепер?
2) Дев'ять днів тому було 11 травня. Яке сьогодні число?

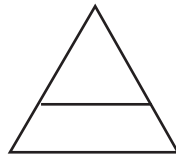
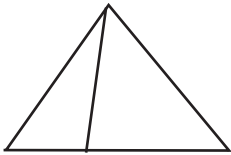
3) Три дні тому був вівторок. Який сьогодні день?

19. Пасічник привіз на ярмарок для продажу 18 кг липового меду, гречаного — на 6 кг менше, ніж липового, а квіткового — на 5 кг більше, ніж липового. Скільки кілограмів квіткового меду привіз на ярмарок пасічник?

20. Склади й усно розв'яжи задачі.

21. Скільки трикутників на кожному малюнку?

22. Накресли три відрізки: перший завдовжки 12 см, другий — на 3 см коротший від першого, а третій — на 2 см довший від другого. Чому дорівнює довжина третього відрізка?

23. З ряду чисел 1, 2, 3, 4, 5, 6 вибери значення букви c , за яких правильні нерівності:
а) $c + 16 < 20$; 2) $15 + c > 20$.

24. Математичний диктант.

1) Якщо від задуманого числа відняти 37, то буде 8. Яке число задумали?

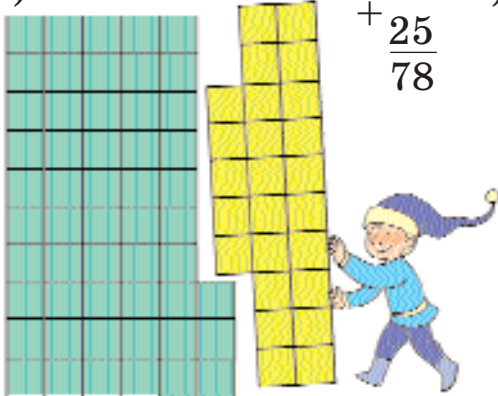
2) Склади приклади з числами 19, 15 і 4.

3) Запиши числа, більші від 48, але менші від

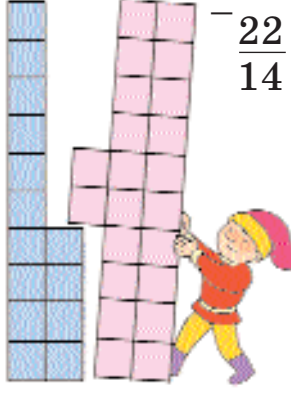
51. Збільш кожне число на 7.
4) 46 збільш на 8.

25. Поясни записи обчислень.

1)
$$\begin{array}{r} + 53 \\ 25 \\ \hline 78 \end{array}$$

2)
$$\begin{array}{r} - 36 \\ 22 \\ \hline 14 \end{array}$$

26. Обчисли приклади, записуючи їх у стовпчик.

$56 + 42$	$21 + 58$	$87 - 35$	$59 - 47$
$94 - 63$	$48 - 31$	$76 - 25$	$35 + 34$

27. Склади 4 прямокутники. У якому будинку живе кожне звірятко?

	$51 + 27 -$	13	41
	$24 + 30 -$	11	43
	$87 - 34 -$	25	44
	$16 + 52 -$	34	42

28. Дочці 8 років, мати старша за дочку на 22 роки, а син молодший за матір на 19 років. Скільки років сину?
- 29.* Мій брат не старший за мене. Я не старша за брата. Мені 10 років. Скільки років брату?

ТИЖДЕНЬ. ДНІ ТИЖНЯ

30. Лічити дні тижня починаємо з першого робочого дня тижня — понеділка. Запам'ятай дні тижня.

1. Понеділок
2. Вівторок
3. Середа
4. Четвер
5. П'ятниця
6. Субота
7. Неділя

31. Розмісти в порядку зростання часу: післязавтра, сьогодні, вчора, завтра, позавчора.
32. Сьогодні вівторок.
Який буде день:
1) завтра?
2) післязавтра?
- Який був день:
1) вчора?
2) позавчора?
33. Сьогодні неділя.
Який буде день:
1) завтра?
2) післязавтра?
- Який був день:
1) позавчора?
2) вчора?

34. Математичний диктант.

- 1) Яке число слід зменшити на 5, щоб отримати 61?
- 2) Яке число менше від 39 на 18?
- 3) Перший доданок 56, другий 22. Знайди суму.
- 4) Яке число більше від 12 на 36?

35. Поясни спосіб обчислення.

$$\begin{array}{r} + 48 \\ + 2 \\ \hline 50 \end{array}$$

Пам'ятай, що до десятків треба додавати десяток, який утворився при додаванні одиниць.

36. Розв'яжи приклади, записуючи їх у стовпчик.

$$\begin{array}{l} 77 + 3 \qquad 64 + 26 \qquad 82 + 8 \qquad 35 + 25 \\ 64 + 16 \qquad 33 + 27 \qquad 19 + 11 \qquad 38 + 12 \end{array}$$

37. Обчисли усно і письмово у стовпчик за вибором.

$$\begin{array}{l} 56 + 4 \quad 2 + 38 \quad 37 + 3 \quad 5 + 45 \quad 14 + 6 \\ 56 + 40 \quad 20 + 38 \quad 37 + 30 \quad 50 + 45 \quad 14 + 60 \end{array}$$

38.* На виставці собак виставили 16 догів, що на 7 більше, ніж вівчарок, а колі — на 9 менше, ніж догів. Скільки вівчарок і скільки колі брали участь у виставці?

39. Брат полив 4 дерева, сестра 3, а батько — на 6 дерев більше, ніж брат і сестра разом. Скільки дерев полив батько?

40. Який зараз місяць, якщо:
1) сім місяців тому був липень?
2) через сім місяців буде червень?
3) шість місяців тому був лютий?

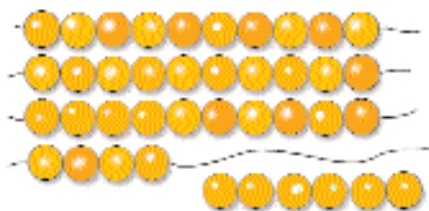
41. Який сьогодні день, якщо:
1) через три дні буде понеділок?
2) чотири дні тому була субота?
3) через сім днів буде четвер?

42. Математичний диктант.

- 1) Знайди різницю чисел 46 і 22.
- 2) Яке число слід додати до 21, щоб отримати 65?
- 3) 65 збільш на 23.
- 4) Яке число треба зменшити на 15, щоб отримати 44?

43. Розглянь записи і пояснення до обчислень.

$$\begin{array}{r} \overset{\curvearrowright}{40} \\ - 6 \\ \hline 34 \end{array}$$

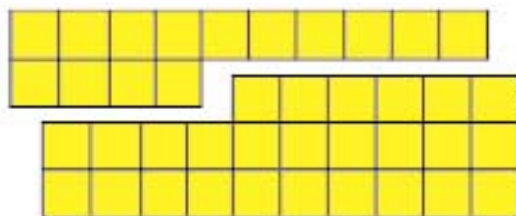
Пояснення. 6 одиниць не можна відняти від 0. Беру 1 дес. із 4 дес.

1 дес. = 10 од., $10 - 6 = 4$. Записую 4 під одиницями.

Десятків залишилося 3. 3 записую під десятками.

Відповідь: 34.

$$\begin{array}{r} \curvearrowright \\ 40 \\ - 26 \\ \hline 14 \end{array}$$

Пам'ятай, що під час віднімання один десятків береш з десятків для віднімання одиниць.

44. Розв'яжи приклади, записуючи їх у стовпчик.
 $80 - 7$ $80 - 42$ $90 - 35$ $70 - 9$
45. Встав в умову задачі такі числа, щоб у відповіді отримати 50.
 Перше число \square , друге \square , третє — на 10 менше, ніж сума двох перших чисел. Знайди третє число.
46. У меблевий магазин привезли 15 шаф, 25 диванів, а столів на 6 менше, ніж шаф і диванів разом. Скільки столів привезли до магазину?

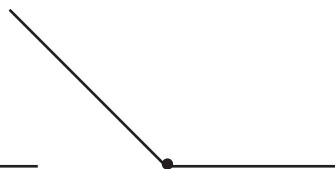
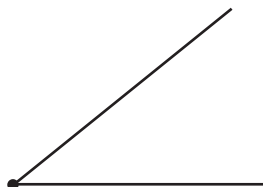
КУТ

47. Проведи з точки два промені. Утворились фігури, які називають кутами.

Гострий кут

Прямий кут

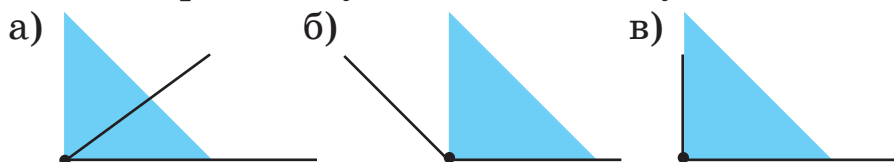
Тупий кут

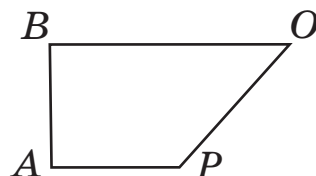
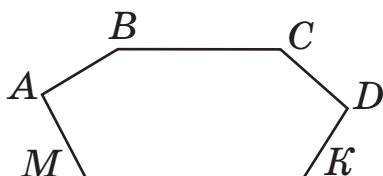

Якщо скласти аркуш паперу навпіл, а потім ще навпіл, то утвориться **прямий кут**.
Прямі кути зручно знаходити і будувати за допомогою кутника.

1) Приклади кутник до кожного з даних кутів і знайди прямий кут. Назви інші кути.

2) Знайди прямі кути у багатокутниках.

49. Математичний диктант.

- 1) Скільки треба додати до 66, щоб отримати 84?
- 2) Від 63 відними 48.
- 3) На скільки 74 більше ніж 17?
- 4) На скільки 57 менше за 71?

50. Розглянь записи і пояснення до обчислень.

$$\begin{array}{r} \curvearrowright \\ + 52 \\ \quad 9 \\ \hline 61 \end{array}$$

Пояснення.

До 2 од. додаю 9 од., буде 11.

11 — це 1 дес. і 1 од.

Записую у відповіді 1 од., а 1 дес. додаю до 5 дес. Отримую 6 дес.

Відповідь: 61.

$$\begin{array}{r} \curvearrowright \\ + 52 \\ \quad 29 \\ \hline 81 \end{array}$$

Другий запис поясни самостійно.

51. Розв'яжи приклади записавши їх у стовпчик.

$48 + 6$

$29 + 37$

$46 + 7$

$32 + 39$

52. До якого будиночка прямує кожне звірятко?

	$21 +$	$10 +$	20	 62
	$25 -$	$35 +$	21	 43
	$43 -$	$34 +$	12	 20
	$56 -$	$21 +$	32	 47

53. З першого вулика одержали 27 кг меду, а з другого — на 6 кг більше, ніж з першого.

Що означає вираз:

1) $27 + 6$; 2) $27 + (27 + 6)$?

54. У першому класі учнів, у другому , а в третіх класах — на учнів більше, ніж у першому і другому класах разом. Скільки всього учнів у третіх класах?

Встав такі числа, щоб відповідь була більша ніж 90, але менша від 100.

55. Напиши назви місяців: другого, п'ятого, восьмого, десятого.

56. В якому місяці починається навчальний рік? Назви попередній місяць. Назви наступний місяць.

57. В якому місяці закінчується навчальний рік? Назви попередній місяць. Назви наступний місяць.

58. Математичний диктант.

- 1) 62 зменш на 18.
- 2) На скільки 34 більше за 18?
- 3) На скільки 27 менше від 46?
- 4) Зменшуване 72, від'ємник 38. Чому дорівнює різниця?

59. Розглянь записи і пояснення до обчислень.

$$\begin{array}{r} \curvearrowright \\ 62 \\ - 7 \\ \hline 55 \end{array}$$

Пояснення.

Беру 1 дес. із 6 дес. Маю 1 дес. і 2 од., тобто 12.

Віднімаю 7 од. від 12 од., буде 5. Записую 5 під одиницями.

$$\begin{array}{r} \curvearrowright \\ 62 \\ - 27 \\ \hline 35 \end{array}$$

Десятків залишилося 5. Записую 5 під десятками. Відповідь: 55.

Другий запис поясни самостійно.

60. $81 - 8$ $73 - 7$ $64 - 16$ $42 - 17$
 $82 - 9$ $74 - 8$ $65 - 27$ $43 - 28$

61. Склади і запиши вирази. Знайди їх числові значення, позначені геометричними фігурами.

+	30	26	29	45
37				
28				
25				

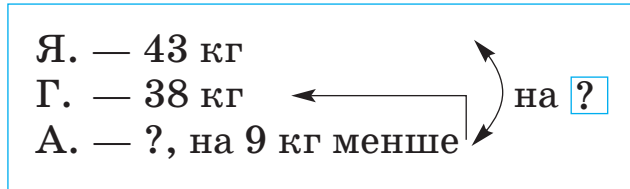
Порівняй:

 і ,

 і ,

 і .

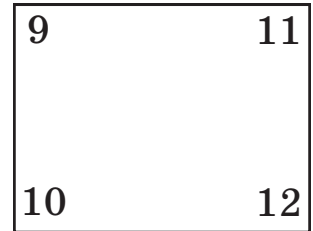
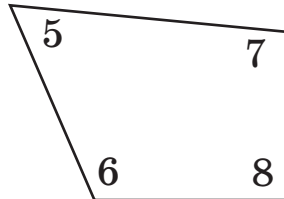
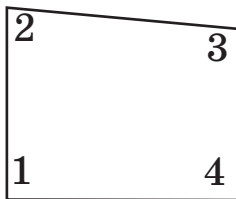
62. Прочитай задачу і її короткий запис.
 В саду зібрали фрукти. Яблук зібрали 43 кг, груш 38 кг, а абрикосів — на 9 кг менше, ніж груш. На скільки кілограмів більше зібрали яблук, ніж абрикосів?

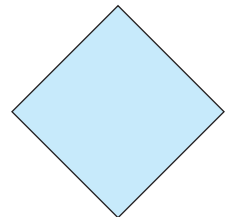
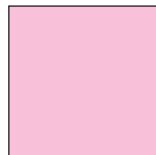
Що треба порівняти в задачі?
 Розв'яжи задачу.

63. Автогосподарство купило автобуси, легкові і вантажні автомобілі. Автобусів було 12, легкових автомобілів 8, а вантажних автомобілів — на 3 менше, ніж легкових. На скільки більше автогосподарство купило автобусів, ніж вантажних автомобілів?

64. Знайди прямі кути.

ПРЯМОКУТНИК

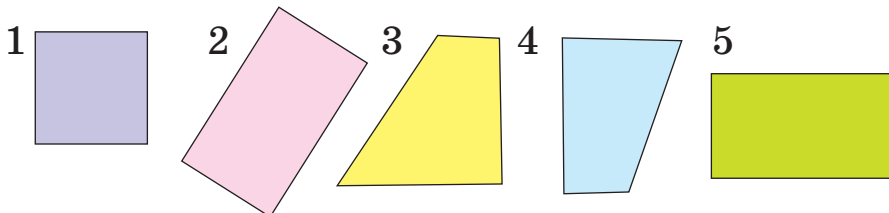

Чотирикутник, у якого всі кути прямі, називають **прямокутником**.

У прямокутника протилежні сторони рівні.

65. Якими цифрами позначено прямокутники?

66. Дошка об'яв має прямокутну форму. Її довжина 7 дм. Чи вміститься на ній три об'яви, якщо довжина першої 27 см, другої 26 см і третьої 15 см, а ширина однакова?

67.	Доданок	64	27			36		58
	Доданок		38	35	69		46	17
	Сума	82		80	85	61	73	

68.	Зменшуване	64	87			56		36
	Від'ємник		38	35	69		46	24
	Різниця	29		26	15	29	29	

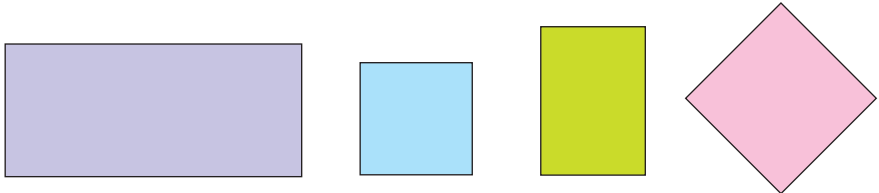
69. Обчисли зручним способом.
 $(33 - 17) - 13$ $47 - (19 + 27)$ $65 - (18 + 45)$
 $53 - (28 + 23)$ $(36 + 28) - 34$ $(49 + 24) - 23$
70. Діти школи-інтернату одержали 80 подарунків, з них 32 пари лиж, 19 пар ковзанів, а решта — м'ячі. Скільки м'ячів подарували дітям?
 Заповни короткий запис і розв'яжи задачу.

$$\square \left\{ \begin{array}{l} \text{I} - \square \\ \text{II} - \square \\ \text{III} - ? \end{array} \right.$$

71. Три черепахи, які живуть у зоопарку, відклали 35 яєць. Перша черепаха відклала 12 яєць, друга 9. Скільки яєць відклала третя черепаха?

КВАДРАТ

72. Знайди прямокутники, в яких усі сторони рівні.

Квадрат — це прямокутник, у якого всі сторони рівні.

73. Усно.
 1) Від числа 12 відняли число і отримали 9. Яке число відняли?

2) Перше число 6, друге — на стільки ж більше. Чому дорівнює друге число?

3) Від якого числа треба відняти 7, щоб дістати 8?

5) На скільки 15 більше від 6?

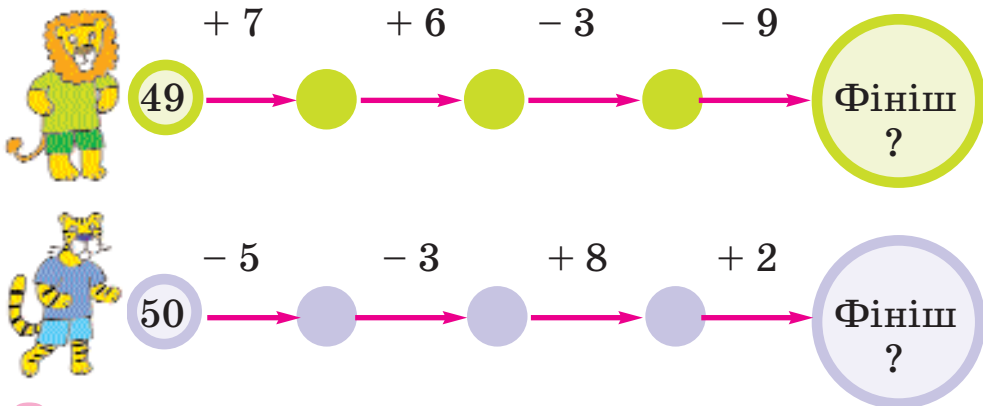
74. Розглянь запис і пояснення до обчислення.
Пояснення.

$$\begin{array}{r} 100 \\ - 37 \\ \hline 63 \end{array}$$

1 сот. — це 10 дес.; 1 дес — це 10 од.
7 од. віднімають від 10 од., буде 3.
3 10 дес. залишилося 9 дес. Від 9 дес.
віднімають 3 дес., буде 6 дес.
Відповідь: 63.

75. $\begin{array}{r} 100 \\ - 37 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 100 \\ - 54 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 100 \\ - 42 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 100 \\ - 87 \\ \hline \end{array}$ $\begin{array}{r} 100 \\ - 74 \\ \hline \end{array}$

76. Хто на фініші набере більше очок?

77. Обчисли: 3 м 6 дм + 29 дм.

1-й спосіб

$$29 \text{ дм} = 2 \text{ м } 9 \text{ дм}$$

$$\begin{array}{r} 3 \text{ м } 6 \text{ дм} \\ + 2 \text{ м } 9 \text{ дм} \\ \hline 6 \text{ м } 5 \text{ дм} \end{array}$$

2-й спосіб

$$3 \text{ м } 6 \text{ дм} = 36 \text{ дм}$$

$$\begin{array}{r} 36 \text{ дм} \\ + 29 \text{ дм} \\ \hline 65 \text{ дм} \end{array}$$

78. $5 \text{ м } 8 \text{ дм} + 2 \text{ м } 5 \text{ дм}$
 $26 \text{ дм} + 5 \text{ м}$

$3 \text{ м } 7 \text{ дм} + 48 \text{ дм}$
 $6 \text{ м } 4 \text{ дм} + 19 \text{ дм}$

79. $74 + 11$
 $34 + 16$

$42 + 53$
 $28 + 68$

$35 + 64$
 $36 + 25$

$24 + 26$
 $44 + 28$

80. $46 - 25$
 $54 - 16$

$75 - 52$
 $78 - 38$

$89 - 35$
 $52 - 25$

$68 - 28$
 $94 - 29$

81. Знайди значення виразів, позначених фігурами.

() $12 - 6 + 9$

() $25 - 17 + 21$

() $31 - 19 + 46$

() $32 - 16 + 1$

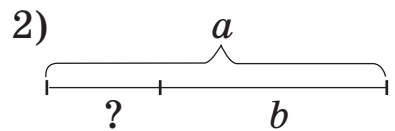
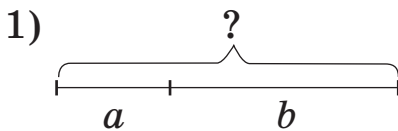
() $26 - 9 + 2$

() $73 - 28 + 10$

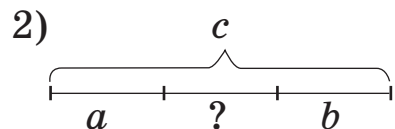
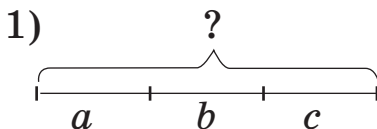
Порівняй: (+) і (+);

(-) і (+).

82. За малюнком склади буквений вираз.

83. За малюнком склади буквений вираз.

Знайди числове значення кожного виразу, якщо:

1) $a = 32 \text{ см}$, $b = 38 \text{ см}$, $c = 8 \text{ см}$.

2) $a = 24 \text{ см}$, $b = 16 \text{ см}$, $c = 60 \text{ см}$.

84. $4 \text{ дм } 6 \text{ см} + 3 \text{ дм } 2 \text{ см}$ $5 \text{ дм } 1 \text{ см} - 36 \text{ см}$
 $24 \text{ см} + 5 \text{ дм } 3 \text{ см}$ $8 \text{ дм } 4 \text{ см} - 15 \text{ см}$

85. Марина принесла на урок праці 46 дм білої стрічки і 25 дм синьої, а витратила 60 дм. Скільки дециметрів стрічки залишилося?

86. На карнавальні костюми закупили 44 м тканини, а на штори — на 17 м менше. Скільки метрів тканини закупили на костюми і штори разом?

87. Прочитай задачі.

1) У двох ящиках було 24 кг яблук. З першого ящика взяли 7 кг яблук, з другого 8 кг. Скільки кілограмів яблук залишилося в ящиках?

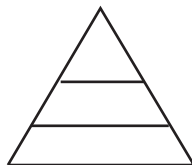
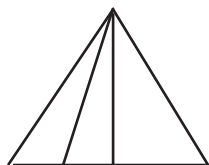
Було	Взяли	Залишилося
24 кг	I ящ. — 7 кг II ящ. — 8 кг	?

2) В одному класі 33 учні, а в другому 29. Серед них в обох класах 38 дівчаток. Скільки хлопчиків в обох класах?

Учні	Дівчатка	Хлопчики
I кл. — 33 II кл. — 29	38	?

Розв'яжи задачі. Кожну задачу перетвори на просту.

88. Скільки трикутників на кожному малюнку?

89. Математичний диктант.

1) До якого числа треба додати 16, щоб отримати 16?

2) Сума двох доданків дорівнює 11. Запиши два можливі випадки.

3) Яке число треба відняти від 46, щоб отримати 9?

90. На екскурсію поїхали теплоходом чоловік, а автобусом — на екскурсантів більше. Скільки всього осіб поїхало на екскурсію? Добери такі числа, щоб відповідь була в межах 100.

91. Батько привіз 8 кг яблук, 5 кг слив, а вишень стільки, скільки яблук і слив разом. Скільки всього кілограмів фруктів і ягід привіз батько?

92. На своїй ділянці господарка збирала:

 — 17 кг — 16 кг
 — 15 кг — 18 кг

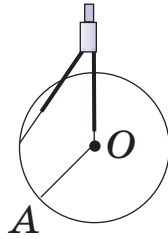
Що зважувала господарка?

93. Вимірй довжину відрізка.

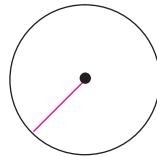
Накресли ламану, що складається з трьох ланок. Довжина першої ланки дорівнює довжині даного відрізка, довжина другої — на 2 см довша, а довжина третьої — на 3 см коротша за довжину даного відрізка.

КОЛО. КРУГ

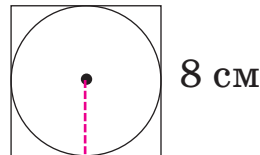

Лінія, яка є межею круга, називається колом. Коло креслять за допомогою циркуля. Точка O , в якій розміщена голка циркуля — **центр** кола. Відрізок OA — **радіус** кола.

94. Виміряй довжину радіуса кола.

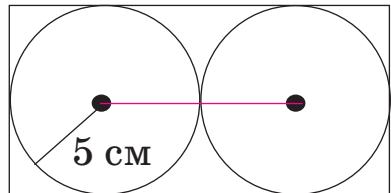

95. Сторона квадрата 8 см. Знайди радіус кола.

96. Радіус кожного кола 5 см.

- 1) Знайди відстань між центрами кіл.
- 2) Знайди довжини сторін прямокутника.

97. Обчисли вирази. Знайди слова.

К $25 + 46$

А $61 - 49$

С $78 - 45$

А $51 - 20$

Р $33 + 46$

У $63 - 39$

Г $82 - 18$

М $25 + 15$

40	31	33	12

71	79	24	64

ДУМАЙ, МІРКУЙ, РОЗВ'ЯЗУЙ

- 98.* 5 років тому брату виповнилося 7 років. Сестра на 3 роки старша за брата. Скільки зараз років братові? сестрі?
- 99.* 1) 2 роки тому Миколці було 6 років. Скільки років йому буде через 12 років?
2) 12 днів тому було 14 вересня. Яке число буде через 3 дні?
- 100.* 1) 3 роки тому Богданові виповнилося 8 років, а Іра на 2 роки молодша за Богдана. Скільки років Богдану і скільки років Ірі?
2) 2 роки тому Сергійкові було 5 років. Скільки років йому буде через 3 роки?
3) 4 дні тому було 3 червня. Яке число буде через 2 дні?
101. Якщо сьогодні середа, який день тижня буде:
1) через тиждень і 3 дні;
2) через два тижні і 7 днів?
- 102.* Перестав одну паличку так, щоб рівність була правильною.

$$19 - (5 - 3) = 18$$

103. Склади й обчисли вираз:
1) число 61 є зменшуваним;
2) число 61 є зменшуваним та різницею одночасно.

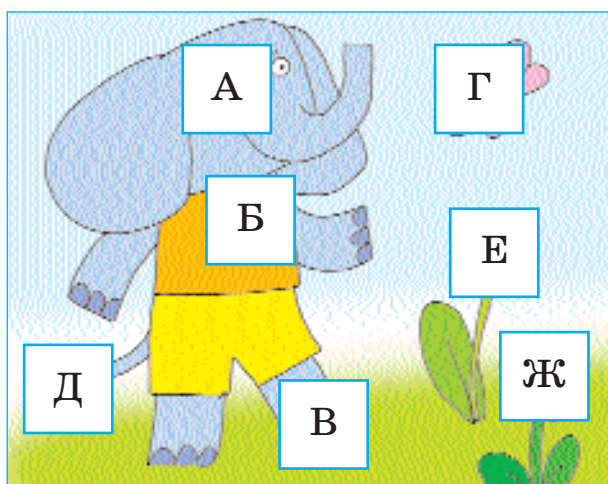
МАТЕМАТИЧНА ГРА

Із малюнка (мал.1) випали окремі деталі,
позначені буквами (мал. 2) і цифрами (мал. 3)
Знайди числове значення виразу:

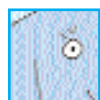
- 1) $E + B$,
- 2) $D + B + Ж$,
- 3) $Г + A + B$.

Мал. 1

Мал. 2

9

13

7

26

18

6

8

Мал. 3

5. МНОЖЕННЯ І ДІЛЕННЯ

МНОЖЕННЯ

1.

Скільки всього пташок?

$$2 + 2 + 2 + 2 = 8$$

Скільки всього квіток?

$$3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 15$$

Додавання однакових доданків називають множенням. Точка (·) — знак множення.

Ці суми записують так:

$$2 + 2 + 2 + 2 = 2 \cdot 4 = 8.$$

$$3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 3 \cdot 5 = 15.$$

Читають так: 2 помножити на 4 — буде 8;

3 помножити на 5 — буде 15.

2. Запиши вирази за допомогою знака множення.

$$8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8$$

$$6 + 6 + 6 + 6$$

$$9 + 9 + 9 + 9 + 9$$

$$5 + 5 + 5 + 5 + 5$$

Скільки разів повторюються доданки?

3. Заміни приклади на додавання прикладами, які містять дію множення.

$$4 + 4 + 4$$

$$9 + 9 + 6$$

$$23 + 32 + 23$$

$$8 + 8 + 3$$

$$14 + 14 + 7$$

$$15 + 15 + 15 + 15$$

4. Запиши суми за допомогою знака множення.

$$a + a + a + a$$

$$c + c + c + c + c$$

$$b + b + b + b$$

$$d + d + d$$

5. $2 + 2 + 2 * 3 \cdot 2$

$8 + 8 + 8 + 8 * 2 \cdot 8$

$\langle \rangle = 6 + 6 + 6 + 6 + 6 * 6 \cdot 6$

$4 + 4 * 3 \cdot 3$

6. Заміни приклади на множення прикладами на додавання.

$4 \cdot 7$

$5 \cdot 8$

$12 \cdot 3$

$6 \cdot 4$

$9 \cdot 2$

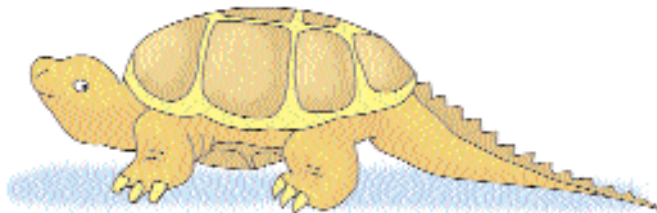
7. У коробці 6 олівців. Скільки олівців у трьох коробках?

8. Знайди значення виразів:

1) $a + a$, 2) $a \cdot a$,

якщо $a = 2$; $a = 4$.

9. Кайманова черепаха мешкає в морях Південної Америки і має довжину близько 1 м.

Обчисли вирази і за таблицею знайди, скільки яєць залишає на березі кайманова черепаха за один раз.

И $39 + 34$

И $90 - 79$

Т $35 - 17$

Я $82 - 33$

Ь $52 - 31$

Р $19 + 26$

Д $40 + 19$

18	45	73	59	11	49	18	21
Т							

10. 1) На столі лежало 12 книжок. Після того як поставили на полицю кілька книжок, на столі залишилося 7 книжок. Скільки книжок поставили на полицю?

2) На столі лежало кілька книжок. Після того як поставили на полицю 5 книжок, на столі залишилося 7. Скільки книжок лежало на столі спочатку?

Що знаходили в кожній задачі?

11. Коли з бідона відлили два рази по 9 л, у бідоні залишилося 4 л молока. Скільки молока було в бідоні спочатку?

Зменшуване	Було	?
Від'ємник	Відлили	$9 \cdot 2$ (л)
Різниця	Залишилося	4 л

Що в задачі треба знайти? Розв'яжи задачу, склавши вираз.

12. Заміни приклади на додавання прикладами на множення.

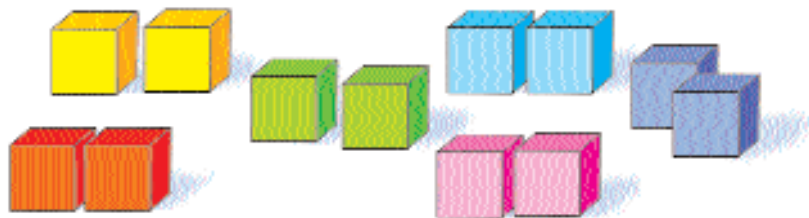
$$5 + 5 + 5 + 5 + 5$$

$$6 + 6 + 6 + 6$$

$$19 + 19 + 19 + 19$$

$$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$$

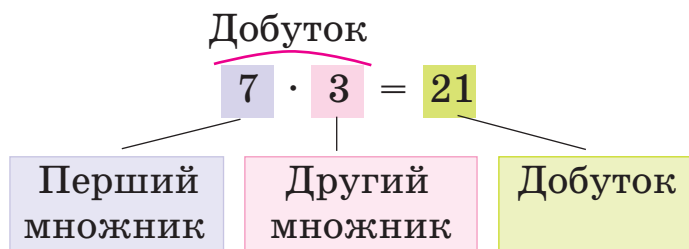
13. Скільки разів по 2 кубики намальовано?

Скільки всього кубиків?

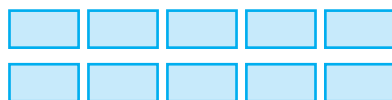
$$\square \cdot \square = \square$$

14.

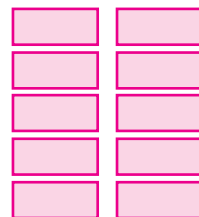

Перший множник означає, які однакові доданки додають, а другий — скільки таких доданків.

$$5 \cdot 2 = \underbrace{5 + 5}_{2 \text{ рази}} = 10$$

$$2 \cdot 5 = \underbrace{2 + 2 + 2 + 2 + 2}_{5 \text{ разів}} = 10$$

$$5 \cdot 2 = 2 \cdot 5$$

Від переставляння множників добуток не змінюється.

15. Від дроту завдовжки 9 дм відрізали шматок довжиною 40 см. Яка довжина дроту, що залишився?
16. Купили 6 дм червоної і 5 дм синьої тасьми. На оздоблення серветки використали 80 см тасьми. Скільки сантиметрів тасьми залишилося?
17. Катя купила стрічку завдовжки 12 дм. На оздоблення кожної сукні для ляльки вона витрачає 2 дм стрічки. Якої довжини стрічка залишиться у Каті, якщо вона пошиє 5 суконь для ляльок?

18. Прочитай приклади на множення і перевір відповіді додаванням.

$$2 \cdot 6 = 12 \quad 7 \cdot 2 = 14 \quad 8 \cdot 2 = 16 \quad 3 \cdot 5 = 15$$

19. Запиши і обчисли вирази:

- 1) два взяти шість разів;
- 2) два взяти три рази;
- 3) п'ять узяти три рази;
- 4) вісім узяти чотири рази.

20. Яку фігуру треба накреслити?

+	26	48	28	17
49	О	Н	К	Т
36	У	И	Ч	Р

64	75	76	84	53	84	77	62	76	97	84	77
						К					

21. $2 \cdot 5 = 10$ $3 \cdot 7 = 21$ $9 \cdot 4 = 36$ $4 \cdot 6 = 24$
 $2 \cdot 6 = \square$ $3 \cdot 8 = \square$ $9 \cdot 5 = \square$ $4 \cdot 7 = \square$

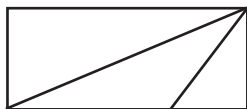
22. Перший множник 8, другий — 4. Знайди добуток.

23. Розв'яжи і порівняй задачі.

1) Після того як пошили кілька халатів, витративши 28 м тканини, ще залишилося 15 м тканини. Скільки метрів тканини було спочатку?

2) Після того як на шиття жіночих халатів витратили 18 м тканини, а на шиття дитячих халатів 16 м, залишилося ще 5 м тканини. Скільки метрів тканини було спочатку?

24. Скільки трикутників і скільки чотирикутників на кожному малюнку?

24. Обчисли. Запиши вирази, використовуючи знак множення.

Зразок: $12 + 12 + 12 + 12 - 43 = 12 \cdot 4 - 43$

$7 + 7 + 7 + 7 + 7 - 32$

$57 - 13 - 13 - 13 - 13$

$90 - 5 - 5 - 5 - 5 - 5 - 5 - 5 - 5$

25. Запиши і обчисли вирази:

1) два взяти п'ять разів;

2) дев'ять узяти два рази;

3) сім помножити на три;

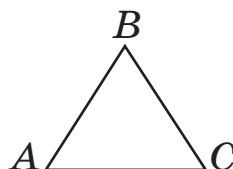
4) чотири помножити на п'ять.

26. Знайди периметр трикутника з рівними сторонами, якщо довжина його сторони дорівнює:

1) 2 см;

2) 5 см;

3) 9 см.

Розв'язання запиши

за допомогою знака множення.

27. Знайди периметр квадрата, якщо довжина сторони його дорівнює:

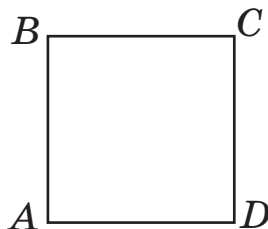
1) 3 см;

2) 6 см;

3) 8 см.

Розв'язання запиши

за допомогою знака множення.

28. $15 + 15 + 15 + 15 * 15 \cdot 4$

$\langle \rangle = 20 + 20 + 20 * 20 \cdot 2$

$17 + 17 + 17 * 17 \cdot 4$

$1 + 12 + 12 + 12 * 12 \cdot 3$

29. 1) Ціна шоколадки 2 грн. Яка вартість 5 таких шоколадок?

2) Коробка печива коштує a грн. Скільки коштують b таких коробок печива?

30. Порівняй: $6 \cdot 4$ і $6 \cdot 3$;
 $9 \cdot 7$ і $8 \cdot 7$.
 Зроби висновок.

31. $15 \cdot 8 * 15 \cdot 7$

$24 \cdot 6 * 23 \cdot 6$

$\langle \rangle = 13 \cdot 4 * 16 \cdot 4$

$16 \cdot 5 * 18 \cdot 5$

32. 1) У люстрі 3 лампочки. Скільки лампочок у трьох таких самих люстрах?

2) У люстрі c лампочок. Скільки лампочок у d таких самих люстрах?

33. Знайди назви тварин, яких ти, напевне, бачив у зоопарку.

+	47	56	78	65
5	Л	К	Б	Г
8	О	Д	И	Р
6	Ц	Е	Т	М

61	73	55	61	55	64	86	52

83	62	70	62	71	55	84

34. 1) Знайди зменшуване, якщо від'ємник дорівнює 9, а різниця 23.
2) Від невідомого числа відняли 7 і отримали 25. Знайди невідоме число.

35. Заміни додавання однакових доданків множенням і виконай обчислення.

$$8 + 8 + 8 + 8 + 8$$

$$12 + 12 + 12 + 12$$

$$7 + 7 + 7 + 7 + 7$$

$$6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6$$

Порівняй відповіді у стовпчиках.

36. Прочитай приклади. Що означає кожний множник? Як перевірити відповідь?

$$2 \cdot 4 = 8$$

$$7 \cdot 5 = 35$$

$$9 \cdot 4 = 36$$

$$8 \cdot 3 = 24$$

37. Обчисли. Як змінюються відповіді в кожному стовпчику. Яке число має бути у віконці?

$$23 + 17$$

$$75 + 16$$

$$72 - 46$$

$$46 - 16$$

$$54 + 27$$

$$53 - 17$$

$$54 - 34$$

$$38 + 33$$

$$80 - 34$$

$$85 - \square$$

$$25 + \square$$

$$60 - \square$$

38. Якщо зараз квітень,
який місяць буде:

1) через три місяці?

2) через п'ять місяців?

3) через дванадцять місяців?

який місяць був:

1) місяць тому?

2) сім місяців тому?

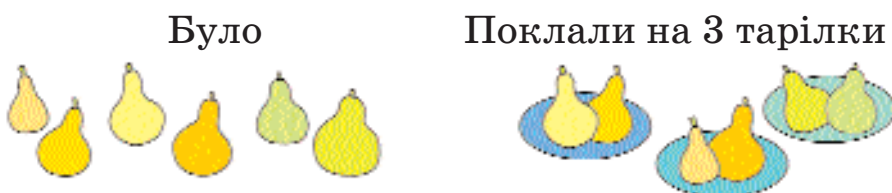
3) п'ять місяців тому?

39. 1) У хлопчика було 17 марок із зображенням тварин і 9 марок – рослин. 5 марок він подарував молодшому брату. Скільки марок у нього залишилося?

2) У коробці було 40 шоколадок. Покупцеві продали 2 упаковки по 7 шоколадок. Скільки шоколадок залишилося в коробці?
Порівняй задачі.

ДІЛЕННЯ

40. 6 груш розклали на 3 тарілки порівну. Скільки груш поклали на одну тарілку?

Це задача на ділення.

Розв'язання: $6 : 3 = 2$ (гр.)

Відповідь: 2 груші.

41. 12 тюльпанів Марина розклала в букети, по 3 тюльпани в кожний. Скільки букетів у неї вийшло?

Це задача на ділення.

Розв'язання: $12 : 3 = 4$ (б.)

Відповідь: 4 букети.

Дві крапки (:) — знак ділення.

Приклади на ділення читають так: дванадцять поділити на три — дорівнює чотири.

42. Прочитай задачі.

1) В одному пакеті 2 кг гречки. Скільки кілограмів гречки у 5 таких пакетах?

2) 8 учнів стали в колону, по 2 учні в парі. Скільки утворилося пар?

Знайди задачу, яка розв'язується діленням.

43. Фермер відправив на базар 48 кг капусти, буряків — на 15 кг більше, ніж капусти, а моркви — на 19 кг більше, ніж буряків. Скільки моркви відправив на базар фермер?

44. Діти поїхали на екскурсію у двох автобусах. У перший автобус сіло 36 дітей, з них 19 хлопчиків. У другий автобус сіло 25 дітей, з них 16 дівчаток.

Що означають вирази:

1) $36 - 19$;

2) $36 - 25$;

3) $25 - 16$;

4) $19 - 16$?

 45. Прочитай добутки і перевір відповіді додаванням.

$4 \cdot 3 = 12$ $7 \cdot 2 = 14$ $8 \cdot 4 = 32$ $9 \cdot 5 = 45$

46.* Встав пропущені знаки так, щоб рівності були правильними.

$16 * 16 * 16 * 16 * 16 * 16 = 16 \cdot 6$

$6 * 6 * 6 * 6 * 6 = 6 \cdot 5$

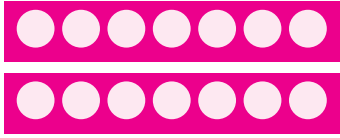
$32 * 32 * 32 * 32 = 32 \cdot 4$

47. $3 \cdot 6 = 18$ $4 \cdot 9 = 36$ $8 \cdot 7 = 56$ $6 \cdot 8 = 48$

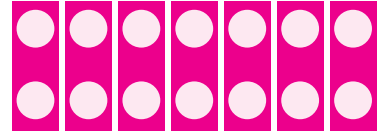
$6 \cdot 3 = \square$ $9 \cdot 4 = \square$ $7 \cdot 8 = \square$ $8 \cdot 6 = \square$

48. Поясни вирази.

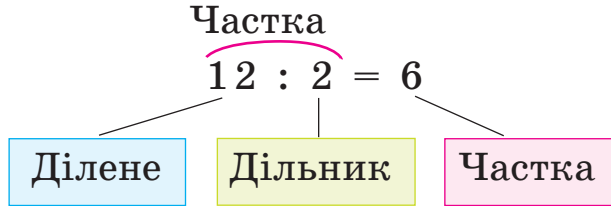
$$14 : 2 = 7$$

$$14 : 7 = 2$$

49.

Прочитай приклади. Яка назва кожного числа?

$$6 : 2 = 3$$

$$8 : 4 = 2$$

$$10 : 2 = 5$$

50. Розв'яжи задачі.

1) На столі 4 тарілки. На кожній з них по 2 яблука. Скільки всього яблук?

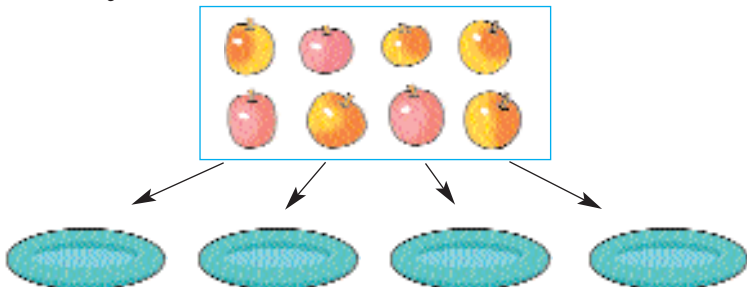

$$\square \cdot \square = \square$$

Відповідь: Усього яблук \square .

2) 8 яблук треба порівну розкласти на 4 тарілки. Скільки яблук на кожній тарілці?

Відповідь: На кожную тарілку треба покласти по \square яблук.

3) 8 яблук треба розкласти на тарілки, по 4 яблука на кожну тарілку. Скільки для цього потрібно тарілок?

$$\square : \square = \square$$

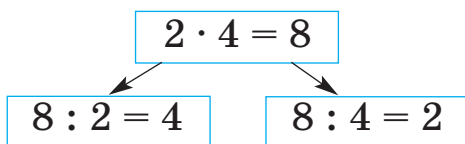
Відповідь: \square тарілок.

Задачі 2 і 3 розв'язують дією ділення.

$$\square : \square = \square$$

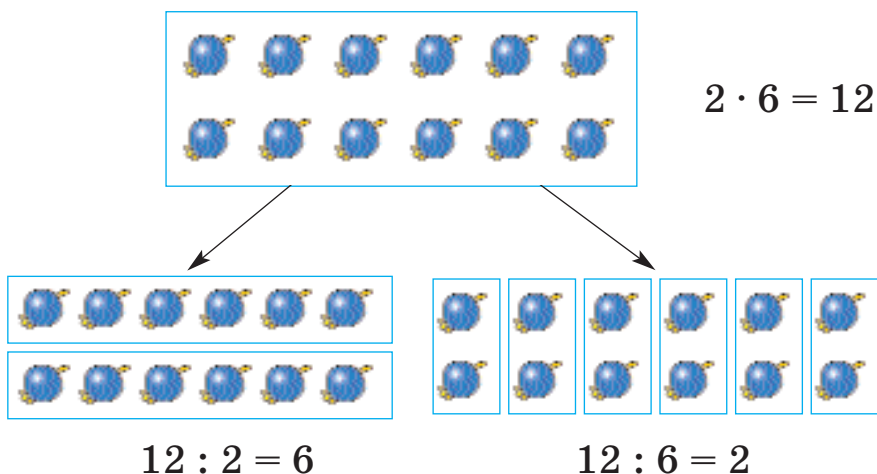
Дія ділення ($:$) обернена до дії множення.

Такі задачі називають **взаємооберненими**.

51. За малюнками і розв'язанням склади взаємообернені задачі.

52. До кожного прикладу на множення запиши пов'язаний з ним приклад на ділення. Який приклад залишився без пари?

$2 \cdot 2 = 4$

$6 \cdot 3 = 18$

$2 \cdot 4 = 8$

$3 \cdot 5 = 15$

$2 \cdot 7 = 14$

$8 : 2 = 4$

$14 : 2 = 7$

$18 : 6 = 3$

$15 : 5 = 3$

53. За прикладом на множення склади і обчисли приклади на ділення.

$9 \cdot 4 = 36$

$8 \cdot 5 = 40$

$7 \cdot 3 = 21$

$2 \cdot 4 = \square$

$36 : 9 = 4$

$40 : 8 = 5$

$21 : 7 = 3$

$\square : \square = \square$

$36 : 4 = 9$

$40 : 5 = 8$

$\square : \square = \square$

$\square : \square = \square$

54. Доповни умови задач. Розв'яжи задачі.

1) У шахматному гуртку \square учнів, а в танцювальному — на \square учнів менше. Скільки учнів в обох гуртках?

2) У саду росте \square яблунь, це на \square більше, ніж вишень. Скільки вишень у саду?

55. Обчисли. Як змінюються відповіді у кожному стовпчику? Яке число має бути у віконці?

$47 + 29 - 16$

$13 + 29 - 32$

$92 - 31 - 11$

$36 + 15 - 31$

$44 + 27 - \square$

$80 - 17 - \square$

56. Прочитай задачі.

1) 12 груш розклали в пакети, по 4 груші в кожний. Скільки вийшло пакетів?

2) 6 кг яблук розклали порівну у два кошики. Скільки кілограмів яблук у кожному кошику?

3) Сливи поклали на 3 тарілки, по 3 сливи на кожну. Скільки було слив?

Розв'яжи задачу на множення. Які задачі розв'язуються дією ділення?

57. Тато зробив 18 фотографій, Сашко — 14. Серед цих фотографій було 17 кольорових, решта — чорно-білі. Скільки чорно-білих фотографій зробили Сашко з татом?

58. Обчисли. Як змінюються відповіді в кожному стовпчику? Заповни порожню клітинку.

$39 - 14 = 24$

$83 - 49 = 30$

$13 + 49 = 60$

$18 + 44 = 59$

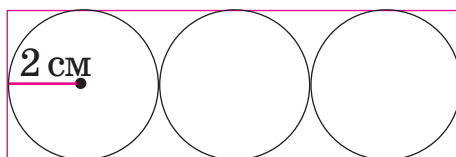
$28 + 15 = 40$

$90 - 49 = 39$

$33 - 20 = \square$

$10 + 17 = \square$

59. Радіус кола 2 см. Знайди довжини сторін прямокутника.

60. Знайди числа, що відповідають геометричним фігурам.

+	57	19	37
24			

+			
16	45	51	90

Порівняй:

 і , і , і .

ТАБЛИЦЯ МНОЖЕННЯ

61. Щоб обчислити добутки:
 $9 \cdot 5$, треба додати 9 п'ять разів;
 $6 \cdot 3$, треба додати 6 три рази;
 $2 \cdot 8$, треба додати 2 вісім разів.

Щоб не виконувати кожного разу додавання,
зручніше запам'ятати результат множення.
Розглянь таблицю множення.

·	2	3	4	5	6	7	8	9
2	4	6	8	10	12	14	16	18
3	6	9	12	15	18	21	24	27
4	8	12	16	20	24	28	32	36
5	10	15	20	25	30	35	40	45
6	12	18	24	30	36	42	48	54
7	14	21	28	35	42	49	56	63
8	16	24	32	40	48	56	64	72
9	18	27	36	45	54	63	72	81

Розкажи, як можна використати таблицю
для знаходження результатів множення і
ділення.

62. За таблицею можна скласти 64 приклади на множення. Скільки прикладів на множення треба запам'ятати? Чому?

63. За таблицею знайди результати множення і ділення.

$4 \cdot 6$

$6 \cdot 8$

$5 \cdot 5$

$6 \cdot 9$

$24 : 6$

$48 : 6$

$25 : 5$

$54 : 9$

64. 1) Який місяць перед груднем?

2) Який місяць наступний після лютого?

3) Заняття в школі закінчуються у травні, а починаються у вересні. Назви місяці літніх канікул.

65. У двох мішках 88 кг борошна. В одному мішку 39 кг. Скільки кілограмів борошна у другому мішку?

66. У школі три другі класи. У 2-А класі 26 учнів, у 2-Б — на 5 учнів більше, ніж у 2-А, а у 2-В — на 6 учнів менше, ніж у 2-Б. Скільки учнів у 2-В класі?

МНОЖЕННЯ ЧИСЛА 2. МНОЖЕННЯ НА 2

67. За малюнком склади і розв'яжи задачу на множення із запитанням: Скільки всього дітей?

Скільки цуценят усіх цих порід народилося у собачому розпліднику?

Поясни складання виразів до даної задачі:

$$4 \cdot 2 + 6$$

$$4 + 4 + 6$$

74. Тато приніс з городу 3 капустини, по 2 кг кожна, і 4 кг моркви. На скільки більше кілограмів капусти, ніж моркви, приніс тато з городу?

ДІЛЕННЯ НА 2

75. Знайди добутки і частки.

$2 \cdot 2$

$4 : 2$

$3 \cdot 2$

$6 : 2$

$6 : 3$

$4 \cdot 2$

$8 : 2$

$8 : 4$

$5 \cdot 2$

$10 : 2$

$10 : 5$

$6 \cdot 2$

$12 : 2$

$12 : 6$

$7 \cdot 2$

$14 : 2$

$14 : 7$

$8 \cdot 2$

$16 : 2$

$16 : 8$

$9 \cdot 2$

$18 : 2$

$18 : 9$

76. $2 \cdot 7$ $2 \cdot 9$ $2 \cdot 4$ $2 \cdot 3$ $2 \cdot 6$

$7 \cdot 2$ $9 \cdot 2$ $4 \cdot 2$ $3 \cdot 2$ $6 \cdot 2$

77. 6 лимонів розклали порівну у 2 пакети. Скільки лимонів в одному пакеті?

78. $16 : 2$ $14 : 7$ $18 : 9$ $35 + 18$ $88 - 70$

$14 : 2$ $6 : 3$ $16 : 8$ $41 - 24$ $36 + 18$

79. 12 ножів треба упакувати в коробки, по 6 ножів у кожному. Скільки потрібно коробок?

80. Розв'яжи і порівняй задачі.
- 1) В одному ряду 7 парт. За кожною партою сидять два учні. Скільки всього учнів сидять у ряду?
 - 2) В одному пакеті 2 кг рису. Скільки кілограмів рису в 7 таких пакетах?
81. У трьох бідонах 100 л молока. У першому бідоні 38 л, у другому — стільки ж. Скільки літрів молока у третьому бідоні?
82. Замість зірочок встав пропущені цифри.

$$\begin{array}{r} + 4* \\ 24 \\ \hline 66 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - *9 \\ 45 \\ \hline 44 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 5* \\ 13 \\ \hline 70 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + *7 \\ 2* \\ \hline 42 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} - ** \\ 43 \\ \hline 27 \end{array}$$

ПАРНІ І НЕПАРНІ ЧИСЛА

Числа, які діляться на 2, називаються **парними**. Наприклад: 6, 8, 16, 20, 48, 76.
Числа, які не діляться на 2, називаються **непарними**. Наприклад: 3, 15, 21, 29, 45, 87.

83. Назви кілька парних і непарних чисел у межах 20.
84. 7, 2, 9, 4, 11, 10, 8, 3.
Збільш кожне парне число цього ряду на 8, а кожне непарне на 9. Які числа отримали — парні чи непарні?
85. Подай число 12 у вигляді суми двох однакових доданків; трьох однакових доданків; чотирьох однакових доданків.

У виразах без дужок спочатку виконують множення і ділення, а потім додавання і віднімання.

86. Поясни спосіб обчислення виразів.

$$3 \cdot 6 - 10 = \square$$

$$18 - 10 = 8$$

$$3 \cdot 6 + 16 : 2 = \square$$

$$18 + 8 = 26$$

87. $2 \cdot 3 + 9$

$2 \cdot 9 - 3$

$2 \cdot 8 + 7$

$16 : 2 + 7$

$14 : 7 + 9$

$12 : 2 + 9$

88. Обчисли з перевіркою.

$$\begin{array}{r} + 58 \\ \underline{+ 18} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 49 \\ \underline{+ 37} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 84 \\ \underline{+ 16} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 27 \\ \underline{+ 35} \end{array}$$

$$\begin{array}{r} + 29 \\ \underline{+ 44} \end{array}$$

89. З однієї яблуні зібрали 48 кг яблук, а з другої 45 кг. Із 70 кг яблук виготовили сік. Скільки кілограмів яблук залишилося?

90. У спортивній секції було \square учнів. Потім у секцію записалися \square дівчаток і стільки ж хлопчиків. Скільки учнів стало займатися у спортивній секції?

91. Поясни розв'язання задачі.

Богдан купив 16 барбусів і випустив їх у два акваріуми порівну. Скільки барбусів в одному акваріумі?

92. З ряду чисел 10, 12, 14 вибери те значення букви s , за якого правильною є нерівність $s : 2 < 6$.

МНОЖЕННЯ ЧИСЛА 3. МНОЖЕННЯ НА 3

93. Обчисли і запам'ятай.

$3 + 3$	$3 \cdot 2$	$2 \cdot 3$
$3 + 3 + 3$	$3 \cdot 3$	$3 \cdot 3$
$3 + 3 + 3 + 3$	$3 \cdot 4$	$4 \cdot 3$
$3 + 3 + 3 + 3 + 3$	$3 \cdot 5$	$5 \cdot 3$
$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3$	$3 \cdot 6$	$6 \cdot 3$
$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3$	$3 \cdot 7$	$7 \cdot 3$
$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3$	$3 \cdot 8$	$8 \cdot 3$
$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3$	$3 \cdot 9$	$9 \cdot 3$

94. $3 \cdot$

2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---

95. Швачка пошила 6 суконь, витрачаючи на кожну сукню по 3 м тканини. Скільки тканини пішло на всі сукні?

96. Склади і розв'яжи задачі. Порівняй їх.

1)

Було	Розклав	Залишилося
50 марок	по 3 марки на 5 сторінках	?

2)

Було	Продали	Залишилося
50 кг	до обіду — 15 кг після обіду — 18 кг	?

97. Не обчислюючи, порівняй числові значення виразів.

$< > =$

$17 \cdot 7 * 17 \cdot 9$

$23 \cdot 31 * 23 \cdot 13$

$34 \cdot 8 * 35 \cdot 8$

$21 \cdot 32 * 14 \cdot 32$

$57 \cdot 47 * 57 \cdot 74$

$67 \cdot 47 * 47 \cdot 67$

$8 \cdot 7 * 8 + 8 + 8 + 8 + 8 + 8$

$5 \cdot 4 * 5 + 5 + 5 + 5$

98. Які числа треба поставити в клітинки, щоб утворилися правильні рівності?

$6 + 6 + 6 + 6 + 6 + 6 + \square = 6 \cdot 7$

$2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 2 \cdot \square$

$3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 + 3 = 3 \cdot \square$

99. Знайди невідомі слова.

И $72 - 45$

Л $91 - 46$

Т $60 - 41$

М $68 + 27$

А $38 + 36$

О $80 - 56$

З $16 + 14$

І $25 + 61$

45	86	19	24

30	27	95	74

100. 1) 3 дні Максим читав по 7 сторінок книжки щодня, а потім прочитав ще 19 сторінок. Скільки всього сторінок книжки прочитав Максим?

2) 3 дні Максим читав по 7 сторінок книжки щодня. Скільки сторінок залишилося прочитати Максиму, якщо у книжці 40 сторінок?

ДІЛЕННЯ НА 3

101. Знайди частки. Запам'ятай таблиці.

$3 \cdot 3 = 9$	$9 : 3$	
$3 \cdot 4 = 12$	$12 : 3$	$12 : 4$
$3 \cdot 5 = 15$	$15 : 3$	$15 : 5$
$3 \cdot 6 = 18$	$18 : 3$	$18 : 6$
$3 \cdot 7 = 21$	$21 : 3$	$21 : 7$
$3 \cdot 8 = 24$	$24 : 3$	$24 : 8$
$3 \cdot 9 = 27$	$27 : 3$	$27 : 9$

102. Склади і розв'яжи приклади за зразком.

$7 \cdot 3 = 21$	$5 \cdot 3 = \square$	$3 \cdot 6 = \square$	$3 \cdot 9 = \square$
$3 \cdot 7 = 21$
$21 : 3 = 7$
$21 : 7 = 3$

103. 18 л соку розлили у трилітрові банки.
Скільки потрібно було банок?

104. $7 \cdot 3 = 8 \cdot 3 - \square$ $5 \cdot 3 = 5 \cdot 2 + \square$
 $6 \cdot 3 = 6 \cdot 2 + \square$ $2 \cdot 7 = 2 \cdot 6 + \square$

105. $32 - (15 + 16)$ $12 + (13 - 7)$ $43 - (23 + 13)$
 $21 + (13 - 9)$ $11 - (21 - 19)$ $11 + (14 + 29)$

106. У саду посадили 3 ряди саджанців яблунь і груш, по 6 саджанців у кожному. Скільки посадили яблунь, якщо груш було посаджено 7 саджанців?

107. Із чисел 12, 15, 18 вибери такі значення k , за яких нерівність $k : 3 < 6$ правильна.

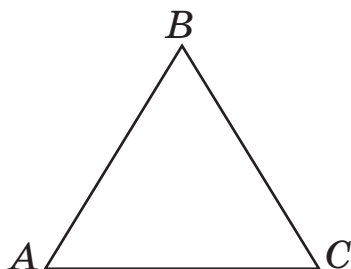
108. Напиши назви першого, третього, шостого, одинадцятого місяців року.

109. 1) Книжка коштує 36 грн, а блокнот 19 грн. На скільки гривень книжка дорожча від блокнота?

2) Дві однакові книжки разом коштують 18 грн, а блокнот 7 грн. На скільки гривень книжка дорожча за блокнот?

Порівняй задачі.

110. У трикутника всі три сторони рівні. Периметр трикутника дорівнює 21 см. Знайди суму двох сторін трикутника.

ЗБІЛЬШЕННЯ І ЗМЕНШЕННЯ ЧИСЛА В КІЛЬКА РАЗІВ

111. $2 \cdot 2 + 2$
 $2 \cdot 8 - 2$

$$2 \cdot 9 + 4$$
$$2 \cdot 5 - 5$$

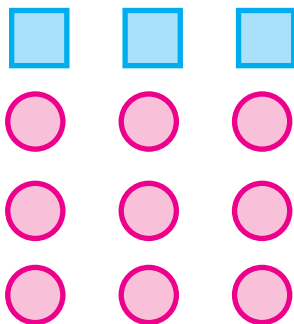
$$2 \cdot 6 + 8$$
$$2 \cdot 7 - 7$$

112. Знайди невідоме слово.

+	45	24	18	36
39	Л	А	Г	К
17	Р	І	О	М

75	41	84	35	57	62	63	53

113.

Скільки квадратів? Скільки кругів?

Квадратів 3.

Кругів 3 рази по 3. $3 \cdot 3 = 9$.

Кругів у 3 рази більше, ніж квадратів.

Квадратів у 3 рази менше, ніж кругів.

114. Прочитай задачі. Розглянь малюнки і розв'язання задач.

1) У святі брали участь 4 літаки, а вертольотів — на 2 більше. Скільки вертольотів брали участь у святі?

Л. |—|—|—|—|

В. |—|—|—|—|—|—| На 2 більше

$$4 + 2 = \square$$

2) У святі брали участь 4 літаки, а вертольотів — у 2 рази більше. Скільки вертольотів брали участь у святі?

Л. |—|—|—|—|

В. |—|—|—|—|—|—|—|—|—|—|—|—| У 2 рази більше

$$4 + 4 = 8 \quad \text{або} \quad 4 \cdot 2 = 8$$

Чим схожі і чим відрізняються задачі? Якою дією розв'язується друга задача?

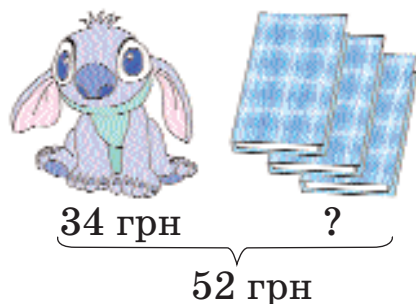
115. Накресли два відрізки: один довжиною 3 см, а другий — у 2 рази довший.

116. За задачею виконай малюнок за зразком задачі №114.

На машину навантажили 4 мішки з борошном, а мішків з цукром — у 2 рази більше. Скільки навантажили на машину мішків з цукром?

117. Розв'яжи задачу, склавши вираз.

У мене було 52 грн. Я купив іграшку за 34 грн, а на решту грошей — 3 однакові блокноти. Скільки коштує 1 блокнот?

118. Дресировальник виступає з 3 собачками, а голубів у нього в 5 разів більше. Скільки голубів у дресировальника?

119. Прочитай задачу і поясни її розв'язання.

У класі виконали норму зі стрибків у висоту 8 хлопчиків, а дівчаток — у 2 рази менше. Скільки дівчаток виконали норму зі стрибків у висоту?

Х. ● ● ● ● ● ● ● ●

Д. ● ● ● ●

$$8 : 2 = 4 \text{ (д.)}$$

120. Добери такі числа, щоб нерівності і рівності були правильними.

$$2 \cdot 3 + 2 = 2 \cdot \square$$

$$2 \cdot 8 = 2 \cdot 9 - \square$$

$$2 \cdot 3 + 2 < 2 \cdot \square$$

$$2 \cdot 6 = 2 \cdot 4 + \square$$

121. Склади задачі. Поясни їх розв'язання.

1)

У 2 рази більше

$$4 \cdot 2 = \square \text{ (тістечок)}$$

2)

У 2 рази менше

$$8 : 2 = \square \text{ (тістечок)}$$

122. 1) Накресли відрізок завдовжки 9 см і відрізок, коротший від першого на 3 см.

2) Накресли відрізок завдовжки 9 см і відрізок, коротший від першого в 3 рази.

123. 1) Розв'яжи задачу.

У саду росло 17 кущів смородини. Посадили ще три ряди по 8 кущів у кожному. Скільки кущів смородини росте в саду?

2) Склади задачі за виразами.

$4 \cdot 3 - 5$

$30 - 2 \cdot 6$

124. Знайди невідомі слова.

С $60 - 11$

О $52 - 35$

Е $95 - 74$

Н $35 + 45$

А $18 + 36$

Б $19 + 26$

В $29 + 28$

І $57 - 34$

17	49	23	80	95

57	21	49	80	54

125. Знайди частку, якщо:

1) ділене 6, дільник 3;

2) ділене 10, дільник 5;

3) дільник 2, ділене 8.

126. Склади приклади на ділення, знаючи, що:

$7 \cdot 2 = 14; \quad 2 \cdot 8 = 16; \quad 5 \cdot 2 = 10; \quad 2 \cdot 6 = 12.$

127. Скільки однакових доданків у кожній сумі?
Обчисли ці суми.

$4 + 4 + 4 + 4$

$11 + 11$

$3 + 3 + 3 + 3 + 3$

$7 + 7 + 7 + 7$

$19 + 19$

$2 + 2 + 2 + 2$

128. $2 \cdot 5 - 8$

$2 \cdot 8 + 5$

$2 \cdot 5 - 7$

$2 \cdot 4 - 4$

$2 \cdot 4 + 9$

$2 \cdot 4 - 6$

$2 \cdot 3 - 6$

$2 \cdot 6 + 8$

$2 \cdot 8 - 9$

129. Порівняй вирази $3 \cdot 2$ і $3 + 2$. Що означає число 2 у кожному виразі?

130. Склади обернені задачі.

У змаганнях брали участь 8 човнів, у кожному човні по 2 людини. Скільки чоловік брали участь у змаганнях?

131. Марійка зібрала для колекції 8 листівок і розмістила їх на 4 сторінках альбома, порівну на кожній. Скільки листівок на кожній сторінці?

132. Обчисли з перевіркою.

$$\begin{array}{r} 25 \\ + 78 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 69 \\ + 23 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 49 \\ + 38 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 69 \\ + 29 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 36 \\ + 36 \\ \hline \end{array}$$

133. Розв'яжи і порівняй задачі.

1) У сувої було 60 м тканини. Від нього відрізали 15 м. Скільки метрів тканини залишилося у сувої?

2) У сувої було 60 м тканини. Від нього відрізали два шматки тканини — 18 м і 15 м. Скільки метрів тканини залишилося у сувої?

3) У сувої було 60 м тканини. Від нього відрізали 5 шматків, по 3 м в кожному. Скільки метрів тканини залишилося у сувої? Що змінювали в умові задачі?

134.

Ділене	12		18		14	
Дільник	6	2		3		4
Частка		5	3	8	2	3

135. $8 : 2$	$12 : 3$	$16 : 8$	$18 : 6$
$9 : 3$	$10 : 5$	$12 : 6$	$14 : 2$

136. Розв'яжи і порівняй задачі.

1) 16 шоколадок розклали у 8 пакетів, порівну в кожний. Скільки шоколадок в одному пакеті?

2) 16 шоколадок розклали в пакети, по 8 шоколадок у кожний. Скільки було пакетів?

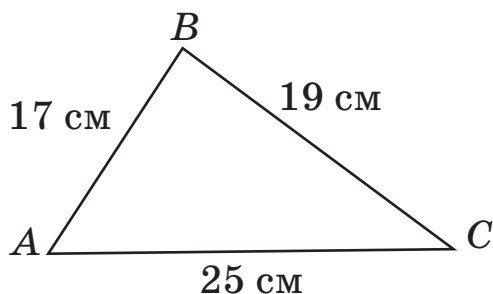
Якщо у виразі без дужок є лише дії додавання і віднімання або лише дії множення і ділення, то їх виконують по порядку зліва направо.

137. Обчисли вирази.

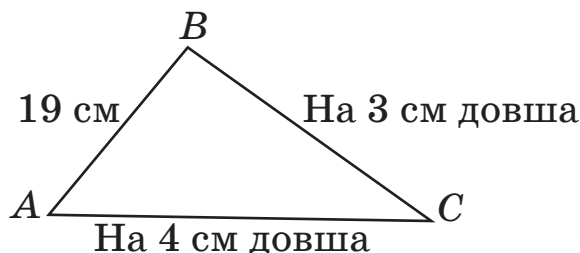
$37 + 8 + 24$	$31 - 20 + 6$	$24 : 3 : 2$
$98 - 12 - 8$	$15 + 31 - 7$	$2 \cdot 3 \cdot 3$
$54 - 17 + 9$	$23 + 18 - 9$	$15 : 3 \cdot 2$

138. Знайди периметри трикутників.

1)

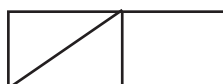
2)

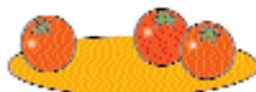
139. Знайди числа, позначені предметами.

.	7	8	9	2	5	6
2						
3						

140. Скільки трикутників і скільки чотирикутників на кожному малюнку?

141. Склади і розв'яжи задачі за малюнком.

1) Скільки всього помідорів?

2) Скільки всього коліс?

Чим схожі і чим відрізняються задачі?

142. $8 + 8$ $7 + 7$ $9 + 9$ $22 + 22$ $16 + 16$
 $8 \cdot 2$ $7 \cdot 2$ $9 \cdot 2$ $22 \cdot 2$ $16 \cdot 2$

143. Перший множник 3, другий 5. Знайди добуток.

144. Запиши й обчисли добуток чисел 6 і 3; 5 і 3; 7 і 2.

145. Порівняй способи обчислення виразів.

$$3 \cdot 2 + 5 = 6 + 5 = 11$$

$$2 \cdot (9 - 6) = \square$$

$$3 \cdot (2 + 5) = 3 \cdot 7 = 21$$

$$2 \cdot 9 - 6 = \square$$

Якщо у виразі є дужки, то спочатку виконують дії у дужках.

146. $(5 + 3) \cdot 3$

$$2 \cdot 3 + 2$$

$$2 \cdot 4 + 5$$

$$5 + 3 \cdot 3$$

$$2 \cdot (3 + 2)$$

$$2 \cdot (4 + 5)$$

147. $(54 - 46) \cdot 2$

$$3 \cdot 6 : 2$$

$$38 + 36 - 15$$

$$(15 + 6) : 3$$

$$9 \cdot 3 - 8$$

$$38 + (36 - 15)$$

148. $17 - (7 + 9)$

$$18 - (36 - 21)$$

$$24 - (35 - 27)$$

$$21 - (17 - 8)$$

$$14 - (37 - 29)$$

$$31 - (17 + 14)$$

149. У трьох однакових рядах 18 дерев. Учні обкопали у першому ряду 2 дерева, а в другому 4.

Про що можна дізнатися за такими виразами:

$$18 : 3,$$

$$4 + 2,$$

$$4 - 2?$$

150. В їдальні на одну порцію дають 5 вареників. На скільки порцій вистачить 15 вареників?

151. Розв'яжи задачі.

1) 12 кг борошна розфасували у пакети, по 3 кг в кожний. Скільки потрібно було пакетів?

2) В одному пакеті 3 кг борошна. Скільки потрібно пакетів, щоб розфасувати a кг борошна?

Запиши розв'язання другої задачі, склавши вираз. Знайди значення цього виразу, якщо a дорівнює 9, 12, 15.

МНОЖЕННЯ ЧИСЛА 4. МНОЖЕННЯ НА 4

152. Обчисли і запам'ятай.

$4 + 4$	$4 \cdot 2$	$2 \cdot 4$
$4 + 4 + 4$	$4 \cdot 3$	$3 \cdot 4$
$4 + 4 + 4 + 4$	$4 \cdot 4$	$4 \cdot 4$
$4 + 4 + 4 + 4 + 4$	$4 \cdot 5$	$5 \cdot 4$
$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4$	$4 \cdot 6$	$6 \cdot 4$
$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4$	$4 \cdot 7$	$7 \cdot 4$
$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4$	$4 \cdot 8$	$8 \cdot 4$
$4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4 + 4$	$4 \cdot 9$	$9 \cdot 4$

153. $4 \cdot$

2	3	4	5	6	7	8	9
---	---	---	---	---	---	---	---

154. Дочці 4 роки. Батько старший за дочку в 9 разів. Скільки років батькові?

155. Господар дачі зібрав зі своєї ділянки 32 кг смородини, а малини — в 4 рази менше. Скільки всього ягід зібрав господар дачі?

156. Склади і розв'яжи задачі.

1)

Було	Використали	Залишилося
51 кг вишень	На варення — 8 кг На повидло — 16 кг	?

2)	Було	Склали в букети	Залишилося
	51 троянда	2 букети по 7 троянд	?

157. Не обчислюючи, порівняй вирази:

$\langle \rangle =$ $19 \cdot 4 * 19 \cdot 6$
 $27 \cdot 42 * 27 \cdot 41$
 $52 \cdot 19 * 19 \cdot 52$
 $7 \cdot 4 * 7 + 7 + 7 + 7$
 $2 \cdot 7 * 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2$
 $4 \cdot 3 * 4 + 4 + 4$

158. Довжина сторони квадрата дорівнює 8 см. Накресли відрізок, який на 19 см менший від периметра квадрата.

ДІЛЕННЯ НА 4

159. Усно.

$4 \cdot 2 + 5$ $4 \cdot 2 + 3$ $4 \cdot 3 - 2$ $4 \cdot 5 - 4$
 $8 : 2$ $12 : 3$ $16 : 2$ $18 : 3$

160. Знайди добутки. За добутками знайди частки.

$4 \cdot 2$	$8 : 4$	$8 : 2$
$4 \cdot 3$	$12 : 4$	$12 : 3$
$4 \cdot 4$	$16 : 4$	$16 : 4$
$4 \cdot 5$	$20 : 4$	$20 : 5$
$4 \cdot 6$	$24 : 4$	$24 : 6$
$4 \cdot 7$	$28 : 4$	$28 : 7$
$4 \cdot 8$	$32 : 4$	$32 : 8$
$4 \cdot 9$	$36 : 4$	$36 : 9$

161. Знайди, скільки яєць відкладає звичайна ящірка.

И $12 : 3 + 2$

Н $4 \cdot 7 - 5$

Т $3 \cdot 8 - 4$

Б $4 \cdot 4 - 4$

Я $32 : 4 + 1$

Д $36 : 4 + 4$

А $24 : 4 + 4$

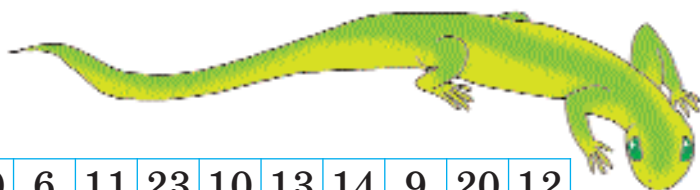
Ч $3 \cdot 9 - 2$

Т $4 \cdot 2 + 12$

О $2 \cdot 8 + 3$

Ц $20 : 4 + 9$

Р $12 : 4 + 8$

25	19	20	6	11	23	10	13	14	9	20	12

162. У бабусі є банки тільки по 4 л. Яка кількість таких банок потрібна, щоб законсервувати:

- 1) 32 л яблучного соку;
- 2) 24 л виноградного соку;
- 3) 36 л сливового соку;
- 4) 28 л морквяного соку?

163. У змаганнях із шахів брали участь 4 команди, по 4 чоловіки у кожній. Скільки спортсменів брали участь у змаганнях?

164. Обчисли. Який вираз має найменше числове значення?

$41 - 16 : 4$

$18 + 4 \cdot 6$

$61 - 4 \cdot 8$

$25 + 32 : 4$

165. Знайди назву пташки, що вистеляє своє гніздо риб'ячими кістками і годує пташенят рибою.

$27 + \mathbf{K} = 73$

$\mathbf{Д} - 16 = 68$

$80 - \mathbf{O} = 39$

$\mathbf{З} + 34 = 91$

$\mathbf{М} + 56 = 94$

$24 : \mathbf{И} = 6$

$9 \cdot \mathbf{Р} = 27$

57	4	38	41	3	41	84	41	46

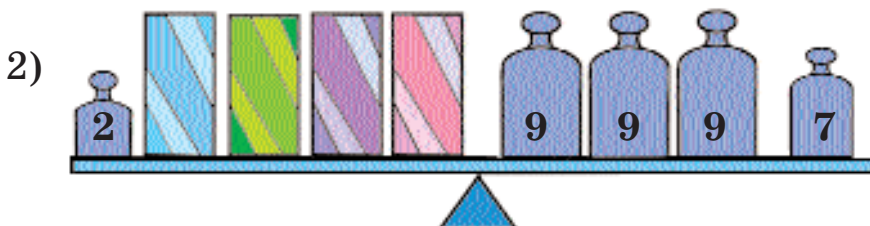
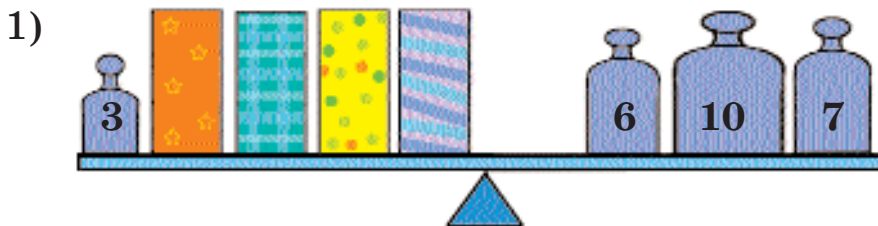
166. 1) Ширина теплиці прямокутної форми 3 м, а її довжина в 6 разів більша, ніж ширина. Чому дорівнює периметр теплиці?

2) Ширина теплиці прямокутної форми 4 м. Це у 5 разів менше, ніж її довжина. Чому дорівнює периметр теплиці?

167. Склади і розв'яжи задачі за виразом:

1) $4 \cdot 5 - 8$; 2) $30 - 4 \cdot 6$.

168. Маса усіх пакетів однакові. Знайди масу одного пакета.

169. Розв'яжи приклади усно. Запиши номери прикладів, де число 4 є часткою.

1) $24 : 3$ 3) $28 : 7$ 5) $16 : 4$ 7) $32 : 8$

2) $18 : 6$ 4) $12 : 3$ 6) $20 : 5$ 8) $27 : 3$

170. 1) Задумали число. Коли його поділили на 4, то отримали 7. Яке число задумали?

2) Задумали число. Коли його помножили на 4, то отримали 36. Яке число задумали?

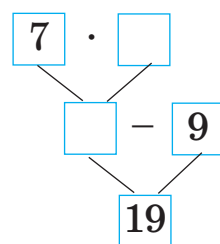
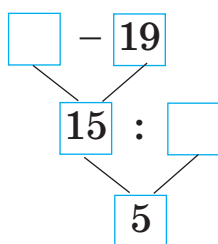
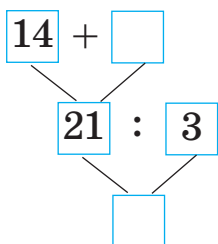
171. Встав такі числа, щоб рівності були правильні.

$14 : 2 = \square$ $18 : \square = 9$ $\square : 2 = 8$

$18 : 6 = \square$ $16 : \square = 4$ $\square : 6 = 3$

$24 : 4 = \square$ $20 : \square = 5$ $\square : 4 = 4$

172.*

173. Периметр квадрата 36 см. Знайди периметр трикутника з рівними сторонами, якщо довжина сторони квадрата дорівнює довжині сторони трикутника.

174. $72 - (33 + 29)$

$84 - (87 - 58)$

$13 - (38 - 29)$

$54 - (64 - 46)$

$32 - (24 - 19)$

$36 - (4 + 24)$

$94 - (24 + 42)$

$31 - (45 - 26)$

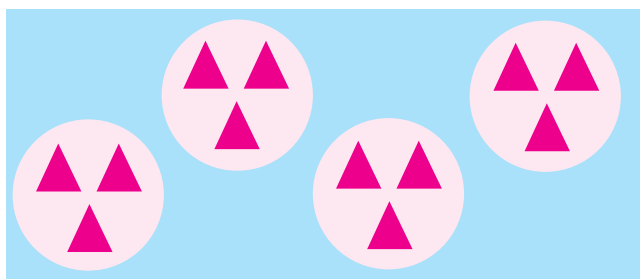
175. Сторона квадрата дорівнює 6 см. Знайди довжину відрізка, який у 3 рази коротший за периметр квадрата.

176. Скільки очок набрав учасник змагання із стрільби з лука, якщо 4 стріли потрапили у шістьку, а п'ята – у вісімку?

177. На якому малюнку більше трикутників?

$$4 \cdot 3 = \square$$

$$\square \cdot \square = \square$$

178. $3 \cdot 4 = 12$ $8 \cdot 4 = 32$ $4 \cdot 9 = \square$ $9 \cdot 2 = \square$
 $4 \cdot 3 = \square$ $4 \cdot 8 = \square$ $9 \cdot 4 = \square$ $2 \cdot 9 = \square$

179. $2 \cdot 6 = 2 + 2 + 2 + 2 + 2 + 2 = 12$
 $6 \cdot 2 = 6 + 6 = 12$

Обчисли вирази усно, використовуючи, де потрібно, переставну властивість множення.

$7 \cdot 3$ $2 \cdot 8$ $4 \cdot 8$ $4 \cdot 5$

180. 1) Смужку паперу завдовжки 18 см поділили на три рівні частини. Яка довжина кожної частини?

2) Смужку паперу завдовжки 14 см поділили на частини по 2 см кожна. Скільки вийшло таких частин?

181. Запиши і обчисли вирази додаванням. Який з двох виразів легше обчислювати?

1) 9 помножити на 3,
3 помножити на 9.

2) 6 помножити на 4,
4 помножити на 6.

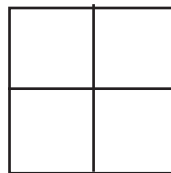
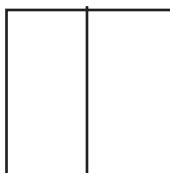
182. У Василька 24 монети, у Сергійка — 8, а у Олі — 7. На які запитання можна відповісти, виконавши дії?

$$\begin{array}{ccc} 24 - 7 & 8 + 24 & (24 + 8) - 7 \\ 8 - 7 & 8 + 7 & 24 - (8 + 7) \end{array}$$

183. 1) Розклади 16 іграшкових солдатиків на 4 рівні групи. Скільки солдатиків у кожній групі?

2) Розклади 16 іграшкових солдатиків на групи, по 4 в кожній. Скільки таких груп утворилося?

184. Скільки прямокутників на кожному малюнку?

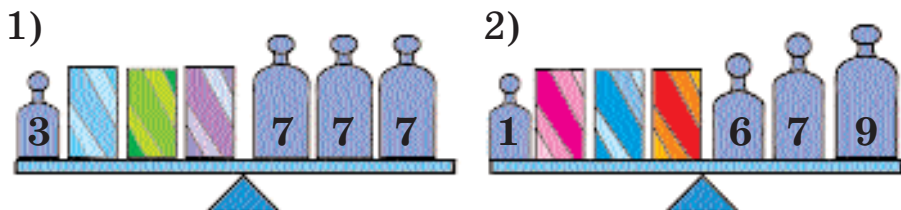
185. 1) В одному пакеті 3 кг цукру. Скільки цукру у 9 таких пакетах?

2) В одному пакеті 4 кг цукру. Скільки цукру в a таких пакетах?

Порівняй задачі. Запиши розв'язання другої задачі виразом. Знайди значення виразу, якщо a дорівнює: 7, 8, 9.

186. $2 \cdot 8 = 16$ $3 \cdot 9 = \square$ $4 \cdot 7 = \square$
 $16 : 2 = \square$ $\square : 3 = \square$ $\square : 4 = \square$
 $16 : \square = \square$ $\square : 9 = \square$ $\square : 7 = \square$

187. Знайди масу одного пакета. Маса всіх пакетів однакові.

188. Ламана складається з двох ланок завдовжки 17 см і 19 см. Накресли у зошиті відрізок, який коротший від довжини ламаної у 9 разів.

189. Обчисли, замінюючи множення додаванням.

$2 \cdot 14 - 21$ $2 \cdot 18 - 19$ $3 \cdot 14 + 26$
 $2 \cdot 11 - 20$ $2 \cdot 16 - 18$ $3 \cdot 14 - 26$

190. Перевір обчислення.

$\begin{array}{r} 70 \\ -44 \\ \hline 26 \end{array}$	$\begin{array}{r} 80 \\ -37 \\ \hline 33 \end{array}$	$\begin{array}{r} 47 \\ +35 \\ \hline 82 \end{array}$	$\begin{array}{r} 59 \\ +15 \\ \hline 64 \end{array}$	$\begin{array}{r} 63 \\ +26 \\ \hline 99 \end{array}$	$\begin{array}{r} 83 \\ -55 \\ \hline 28 \end{array}$
---	---	---	---	---	---

191. Знайди числа, які відповідають кожній фігурі.

+	26	29	8
$3 \cdot 8$			
$4 \cdot 4$			

Порівняй:

192. 1) Фрукти кожного виду розклали у 2 пакунки. Скільки кілограмів фруктів у кожному пакунку?

4 кг

8 кг

10 кг

6 кг

2) Овочі кожного виду розклали у 3 пакунки. Скільки кілограмів овочів у кожному пакунку?

12 кг

18 кг

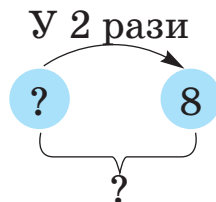
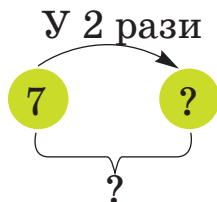

6 кг

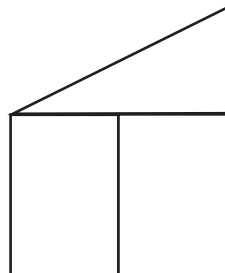
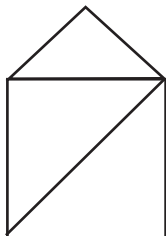

15 кг

193. Склади і розв'яжи задачу, якщо стрілка вказує на більше число.

194. Знайди і назви знайомі геометричні фігури. Скільки трикутників і чотирикутників на кожному малюнку?

195. З 4 сірників склали квадрат. Скільки потрібно сірників для трьох таких окремих квадратів?

МНОЖЕННЯ ЧИСЛА 5. МНОЖЕННЯ НА 5

196. Обчисли вираз $5 \cdot 6$. Що показує множник 6?

197. З прикладів на додавання складено приклади на множення. Обчисли результати і запам'ятай таблицю множення числа 5.

$5 + 5$	$5 \cdot 2$	$2 \cdot 5$
$5 + 5 + 5$	$5 \cdot 3$	$3 \cdot 5$
$5 + 5 + 5 + 5$	$5 \cdot 4$	$4 \cdot 5$
$5 + 5 + 5 + 5 + 5$	$5 \cdot 5$	$5 \cdot 5$
$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5$	$5 \cdot 6$	$6 \cdot 5$
$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5$	$5 \cdot 7$	$7 \cdot 5$
$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5$	$5 \cdot 8$	$8 \cdot 5$
$5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5$	$5 \cdot 9$	$9 \cdot 5$

198. Знайди невідомі слова.

Н $5 \cdot 7 - 3$

Б $5 \cdot 9 + 27$

С $5 \cdot 8 - 16$

Б $5 \cdot 8 + 8$

Р $36 : 9 + 52$

В $20 : 4 + 3$

Е $28 : 7 + 12$

З $5 \cdot 9 + 19$

А $16 : 4 + 36$

8	16	24	32	40

48	16	56	16	64	16	32	72

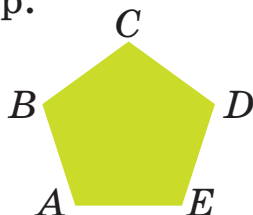
199. Господиня на зиму заготовляє варення. Для виготовлення однієї банки варення потрібно 3 кг ягід. Скільки кілограмів ягід використала господиня, якщо вона виготовила:

- 1) 9 банок смородинового варення;
- 2) 2 банки малинового варення;
- 3) 3 банки вишневого варення;
- 4) 5 банок сливового варення?

200. У змаганнях з важкої атлетики мали брати участь 5 команд, кожна з яких складається із 7 осіб. Скільки спортсменів брали участь у змаганнях, якщо 3 учасники не змогли взяти участь у змаганнях?

201. У п'ятикутника кожна сторона дорівнює 3 см. Накресли відрізок, який на 8 см коротший за його периметр.

ДІЛЕННЯ НА 5

202. Усно.

$$5 \cdot 2 + 27$$

$$20 : 4$$

$$5 \cdot 3 + 36$$

$$15 : 3$$

$$5 \cdot 4 - 7$$

$$10 : 2$$

203. З прикладів на множення складено приклади на ділення. Обчисли приклади на ділення. Запам'ятай таблиці множення і ділення.

$5 \cdot 2 = 10$	$10 : 5$	$10 : 2$
$5 \cdot 3 = 15$	$15 : 5$	$15 : 3$
$5 \cdot 4 = 20$	$20 : 5$	$20 : 4$
$5 \cdot 5 = 25$	$25 : 5$	$25 : 5$
$5 \cdot 6 = 30$	$30 : 5$	$30 : 6$
$5 \cdot 7 = 35$	$35 : 5$	$35 : 7$
$5 \cdot 8 = 40$	$40 : 5$	$40 : 8$
$5 \cdot 9 = 45$	$45 : 5$	$45 : 9$

204. $5 \cdot$

8	5	6	3	4	2
---	---	---	---	---	---

15	30	45	35	20	25
----	----	----	----	----	----

 $: 5$

205. 1) Запиши і обчисли вираз, що відповідає кожній геометричній фігурі.

+	26	29	8	17
$5 \cdot 7$				
$5 \cdot 9$				

206. Що означає число 7 у кожному виразі:

$$5 \cdot 7, \quad 5 + 7?$$

207. Периметр п'ятикутника з однаковими сторонами дорівнює 35 см. Накресли відрізок, який на 2 см коротший, ніж сторона п'ятикутника.

208. Яка пташка вміє літати вперед хвостом?

$$5 \cdot \mathbf{O} = 40$$

$$\mathbf{P} - 14 = 38$$

$$90 - \mathbf{Л} = 57$$

$$\mathbf{I} + 46 = 63$$

$$\mathbf{К} + 59 = 95$$

$$35 : \mathbf{Б} = 7$$

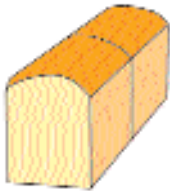

36	8	33	17	5	52	17

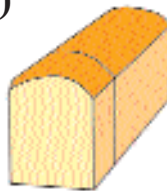
ПОЛОВИНА. ТРЕТИНА

209. Хлібину поділили на дві частини. В якому випадку отримали рівні частини?

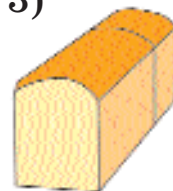
1)

2)

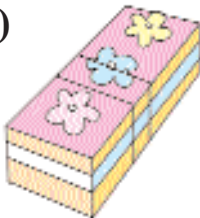
3)

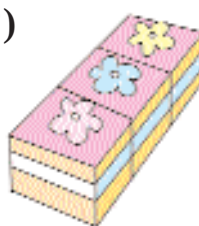
Якщо предмет поділено на дві рівні частини, то кожен з них називають **половиною**.

210. Тістечко поділили на три частини. В якому випадку отримали рівні частини?

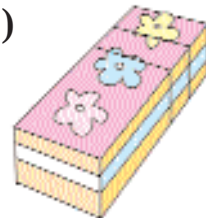
1)

2)

3)

У другому випадку кожен частину називають **третиною**.

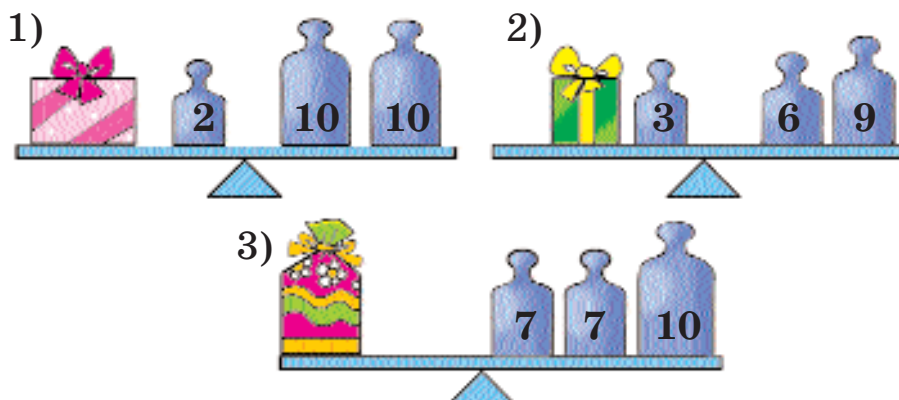
211. Половину і третину числа знаходять дією ділення.

Знайди половину усіх грибів.

$$12 : 2 = \square$$

212. Знайди третину маси кожного пакунка.

213. 28 екскурсантів приїхали на обід у кав'ярню. Скільки столів вони зайняли, якщо за кожний стіл сіло по 4 особи?

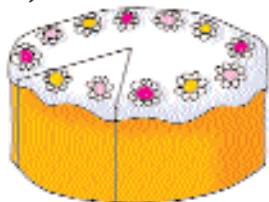
214. У човен можуть сісти 6 чоловік. Скільки чоловік можна одночасно посадити у 3 човни?

ЧВЕРТЬ. П'ЯТА ЧАСТИНА

215. Торт поділили порівну на 4 особи. Який малюнок відповідає цій умові?

1)

2)

3)

Якщо предмет поділено на чотири рівні частини, то кожену частину називають **чвертю**.

216. Яка частина фігури зафарбована?

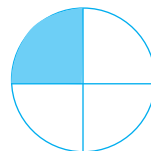
1)

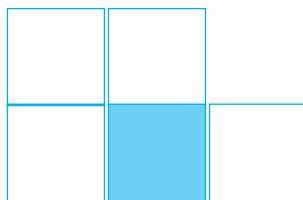
2)

3)

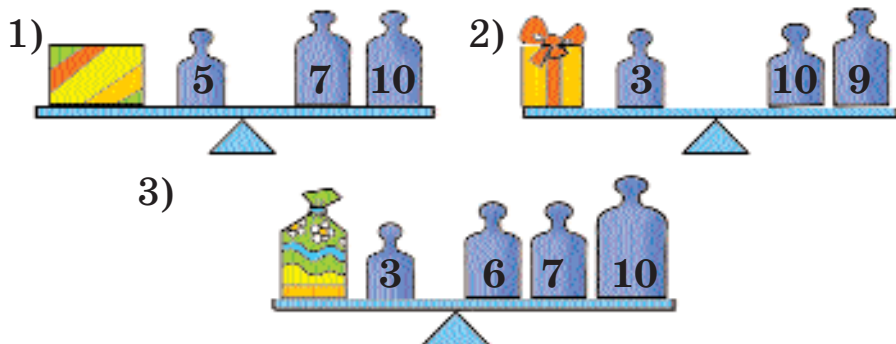

217. Фігуру поділено на 5 рівних частин.

Якщо предмет поділено на 5 рівних частин, то кожену частину називають **п'ятою частиною**.

218. Знайди масу кожного пакунка.

219. Перевір обчислення.

$$\begin{array}{r} 82 \\ - 44 \\ \hline 38 \end{array} \quad \begin{array}{r} 86 \\ - 37 \\ \hline 49 \end{array} \quad \begin{array}{r} 66 \\ - 35 \\ \hline 31 \end{array} \quad \begin{array}{r} 71 \\ + 15 \\ \hline 86 \end{array} \quad \begin{array}{r} 52 \\ + 26 \\ \hline 78 \end{array} \quad \begin{array}{r} 90 \\ - 55 \\ \hline 35 \end{array}$$

220. Склади і розв'яжи задачі.

1) $\left\{ \begin{array}{l} \text{I} - 18 \\ \text{II} - ?, \text{ половина} \end{array} \right.$ \leftarrow

2) $\left\{ \begin{array}{l} \text{I} - ?, \text{ третина} \\ \text{II} - 12 \end{array} \right.$ \leftarrow

221. Периметр п'ятикутника, всі сторони якого однакові, дорівнює 45 см. Знайди периметр квадрата, сторона якого на 2 см менша від сторони п'ятикутника.

222. За 6 кг печива заплатили 24 грн. Яка ціна 1 кг печива?

223. Назви множники в добутках: $7 \cdot 3$, $5 \cdot 6$, $9 \cdot 2$.
Заміни множення додаванням і обчисли суми.

224. Щоб проїхати до центра міста, треба заплатити 1 грн. Чи вистачить тобі грошей на проїзд, якщо у тебе 2 монети по 25 к., 2 монети по 10 к. і 5 монет по 5 к.?

$2 \cdot 6 + 58$	$2 \cdot 15 - 6$	$2 \cdot 7 + 76$
$2 \cdot 8 + 74$	$2 \cdot 14 - 9$	$2 \cdot 8 + 64$
$2 \cdot 9 + 27$	$2 \cdot 17 - 8$	$2 \cdot 5 + 50$

226. Обчисли зручним способом.

$$47 + 34 + 13 \quad 29 + 46 + 11 \quad 46 - 19 - 16$$

227. Розв'яжи і порівняй задачі.

1) Гречану крупу розфасували у 6 пакетів, по 2 кг у кожний. Скільки всього розфасували крупи?

2) У їдальню завезли гречану крупу у 6 пакетах, по 2 кг у кожному, і рису 15 кг. Скільки всього крупи завезли в їдальню?

228. Накресли:

чотирикутник, але не прямокутник;
прямокутник, але не квадрат.

$4 \cdot 3 + 3 \cdot 8$	$9 \cdot 3 - 3 \cdot 7$	$8 \cdot 3 - 3 \cdot 2$
$3 \cdot 5 + 6 \cdot 2$	$6 \cdot 3 - 3 \cdot 5$	$3 \cdot 9 - 3 \cdot 4$

230. 1) Запиши і обчисли вираз, що відповідає кожній геометричній фігурі.

+	38	56	19	37	65
$2 \cdot 7$					
$2 \cdot 9$					
$2 \cdot 8$					

231. Розв'яжи задачу, склавши вираз.

У мене було 32 цукерки. Я з'їв 8 цукерок, а решту розділив між чотирма друзями. Скільки цукерок одержав кожний з друзів?

232. Обчисли добутки у стовпчиках, використавши приклад, записаний у рамці.

$2 \cdot 4 = \square$

$2 \cdot 3 = \square$

$2 \cdot 7 = \square$

$2 \cdot 5 = 10$

$2 \cdot 4 = 8$

$2 \cdot 8 = 16$

$2 \cdot 6 = \square$

$2 \cdot 5 = \square$

$2 \cdot 9 = \square$

233. $18 : 6$ $21 : 3$ $24 : 8$ $6 : 3$ $12 : 3$
 $15 : 3$ $27 : 3$ $15 : 5$ $9 : 3$ $27 : 9$

234. $49 + 9 \cdot 3$ $27 + 8 \cdot 3$ $47 + 2 \cdot 7$
 $99 - 8 \cdot 2$ $85 - 3 \cdot 6$ $82 - 9 \cdot 2$

235. $(16 + 8) : 2$ $6 : (61 - 59)$
 $16 : 2 + 8$ $3 \cdot (23 - 19)$
 $16 + 8 : 2$ $2 \cdot (11 - 9)$

236. $\square \cdot 2 = 18$ $14 : \square = 7$
 $14 - \square = 7$ $\square : 6 = 2$

237. Вибери і запиши правильні нерівності.

- 1) Добуток чисел 2 і 7 менший від 25.
- 2) Сума чисел 18 і 35 більша від 50.
- 3) Частка чисел 8 і 2 більша ніж 8.
- 4) Частка чисел 14 і 2 менша від 40.

238. Обчисли різниці, записуючи числа у стовпчик.

$63 - 38$	$81 - 34$	$64 - 36$	$72 - 40$
$52 - 27$	$92 - 57$	$55 - 36$	$70 - 42$
$61 - 49$	$83 - 48$	$72 - 38$	$54 - 27$

239. Склади задачі за їх розв'язанням:

- 1) $8 : 4 = 2$. Відповідь: 2 пучки.
- 2) $8 : 4 = 2$. Відповідь: 2 моркви.

240. Хлопчик намалював 8 ялинок, це на 2 менше, ніж берізок. Скільки берізок намалював хлопчик?

241. У стосі 63 зошити, з них 35 зошитів у клітинку, решта — в лінійку. Скільки зошитів у лінійку?

 242. $18 : 3 - 1 * 3 \cdot 4$ $8 : 2 + 1 * 2 \cdot 7 - 8$
 $12 : 2 + 9 * 2 \cdot 7$ $16 : 2 + 4 * 2 \cdot 6$
 $10 : 2 + 7 * 2 \cdot 9 - 7$ $14 : 2 + 8 * 2 \cdot 8$

243. У шахматних змаганнях брали участь 16 хлопчиків, а дівчаток — у 2 рази менше. Скільки дівчаток брали участь у змаганнях?

244. Збільш у 2 рази: Зменш у 2 рази:
2, 4, 6, 8, 9. 14, 18, 16, 12, 10.

245.

Ділене	12	12	12	12	18	18	18	18
Дільник	2	3	6	4	2	9	3	6
Частка								

246. Запиши вирази за допомогою знака множення.

$$a + a + a + a$$

$$x + x + x$$

$$b + b + b + b + b + b$$

$$c + c + c + c + c$$

247. Розв'яжи задачу, склавши вираз.

Щоб купити іграшку, мені не вистачило 7 грн. Тому всі гроші я витратив на альбоми для марок. Скільки я купив альбомів?

Ціна — 6 грн

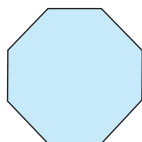

Ціна — 25 грн

248. 1) Накресли відрізок завдовжки 2 см і відрізок, довший від першого на 5 см.

2) Накресли відрізок завдовжки 2 см і відрізок, довший від першого у 5 разів.

249. Знайди периметр восьмикутника з рівними сторонами, якщо довжина сторони його дорівнює: а) 1 см; б) 2 см; в) 3 см. Розв'язання запиши за допомогою знака множення.

250. Розв'яжи і порівняй задачі.

1) Батько купив 2 кг картоплі і 6 кг моркви. Скільки всього кілограмів овочів купив батько?

2) Батько купив 4 сітки картоплі, по 3 кг в кожній, і 5 кг моркви. Скільки всього кілограмів овочів купив батько?

251. $7 \cdot 3 + 7 * 7 \cdot 4$ $2 + 2 + 2 + 2 * 2 \cdot 3$
 $6 \cdot 3 * 6 \cdot 4$ $3 \cdot 9 - 9 * 2 \cdot 9$

<>=

252. Запиши вирази, використовуючи знак множення. Обчисли.

$24 - 3 - 3 - 3 - 3$ $56 - 8 - 8 - 8 - 8$
 $48 - 6 - 6 - 6 - 6$ $72 - 9 - 9 - 9 - 9$
 $32 - 4 - 4 - 4 - 4$ $35 - 7 - 7 - 7 - 7$

253. У магазин завезли 71 телевізор. 5 днів магазин продавав по 9 телевізорів щодня. Скільки телевізорів залишилося продати?

254. У шести дитячих автомобілях каталося по двоє дітей. Скільки всього дітей каталося на автомобілях?

255.

Множник	5	3	3	6	7	9	8
Множник	2	5	3	2	3	4	4
Добуток							

256. $4 \cdot$

5	7	9	8
---	---	---	---

 $3 \cdot$

8	5	4	7
---	---	---	---

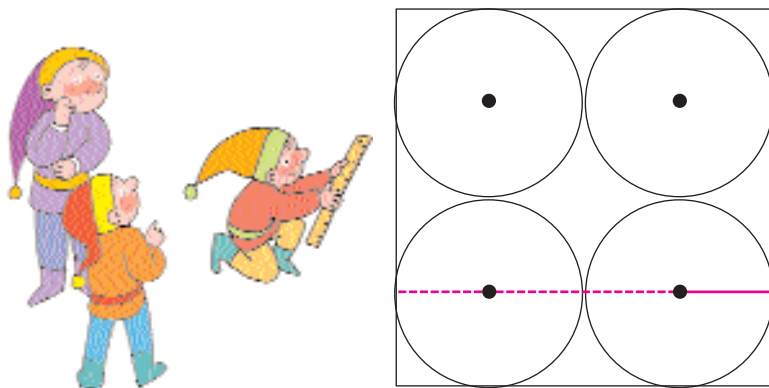
257. $41 + 12 - 7$ $18 : 3 \cdot 2$ $8 \cdot 3 : 8$
 $58 + 9 + 15$ $3 \cdot 9 : 3$ $7 \cdot 2 : 7$

258. Розв'яжи і порівняй задачі.

1) Після того як з ящика взяли 28 кг картоплі, у ньому залишилося 19 кг. Скільки картоплі було в ящику?

2) Після того як бабуся дала трьом онукам по 5 горіхів, у неї ще залишилося 7 горіхів. Скільки горіхів було у бабусі?

259.* Знайди радіус кола, якщо периметр квадрата дорівнює 32 см.

ТАБЕЛЬ-КАЛЕНДАР

260. Для визначення часу користуються різними календарями. Розглянь сторінку відривного календаря і розкажи, про що ти можеш з неї дізнатися.

261. Розглянь таблиць-календар.

Січень

П.		5	12	19	26
В.		6	13	20	27
С.		7	14	21	28
Ч.	1	8	15	22	29
П.	2	9	16	23	30
С.	3	10	17	24	31
Н.	4	11	18	25	

Лютий

П.		2	9	16	23
В.		3	10	17	24
С.		4	11	18	25
Ч.		5	12	19	26
П.		6	13	20	27
С.		7	14	21	28
Н.	1	8	15	22	

Березень

П.		2	9	16	23	30
В.		3	10	17	24	31
С.		4	11	18	25	
Ч.		5	12	19	26	
П.		6	13	20	27	
С.		7	14	21	28	
Н.	1	8	15	22	29	

Квітень

П.		6	13	20	27
В.		7	14	12	28
С.	1	8	15	22	29
Ч.	2	9	16	23	30
П.	3	10	17	24	
С.	4	11	18	25	
Н.	5	12	19	26	

Травень

П.		4	11	18	25
В.		5	12	19	26
С.		6	13	20	27
Ч.		7	14	12	28
П.	1	8	15	22	29
С.	2	9	16	23	30
Н.	3	10	17	24	31

Червень

П.	1	8	15	22	29
В.	2	9	16	23	30
С.	3	10	17	24	
Ч.	4	11	18	25	
П.	5	12	19	26	
С.	6	13	20	27	
Н.	7	14	21	28	

Липень

П.		6	13	20	27
В.		7	14	12	28
С.	1	8	15	22	29
Ч.	2	9	16	23	30
П.	3	10	17	24	31
С.	4	11	18	25	
Н.	5	12	19	26	

Серпень

П.		3	10	17	24	31
В.		4	11	18	25	
С.		5	12	19	26	
Ч.		6	13	20	27	
П.		7	14	21	28	
С.	1	8	15	22	29	
Н.	2	9	16	23	30	

Вересень

П.		7	14	21	28
В.	1	8	15	22	29
С.	2	9	16	23	30
Ч.	3	10	17	24	
П.	4	11	18	25	
С.	5	12	19	26	
Н.	6	13	20	27	

Жовтень

П.		5	12	19	26
В.		6	13	20	27
С.		7	14	21	28
Ч.	1	8	15	22	29
П.	2	9	16	23	30
С.	3	10	17	24	31
Н.	4	11	18	25	

Листопад

П.		2	9	16	23	30
В.		3	10	17	24	
С.		4	11	18	25	
Ч.		5	12	19	26	
П.		6	13	20	27	
С.		7	14	21	28	
Н.	1	8	15	22	29	

Грудень

П.		7	14	21	28
В.	1	8	15	22	29
С.	2	9	16	23	30
Ч.	3	10	17	24	31
П.	4	11	18	25	
С.	5	12	19	26	
Н.	6	13	20	27	

262. За цим календарем, дай відповіді на запитання:

- 1) В який день тижня починається Новий рік?
- 2) У якому місяці твій день народження?
- 3) Назви число і місяць, коли в Україні святкуватимуть День Незалежності.

263. Встав пропущені числа і назви місяців.

З початку навчального року пройшло 3 місяці; наступив ... місяць;

З 1 травня по 31 травня пройшло ... повних тижнів.

З ... по ... триває літо.

З ... по ... триває зима.

264. Розв'яжи задачі.

1) Шкільні канікули розпочалися з 1 червня і продовжувалися три місяці. Коли закінчилися літні канікули?

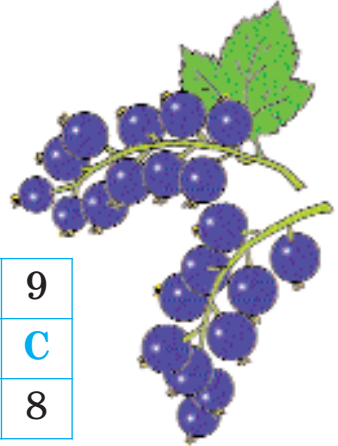
2) Відпочинок у санаторії розпочинався 10 червня і тривав 24 дні. Коли закінчувався відпочинок?

6. ПОВТОРЕННЯ МАТЕРІАЛУ

1. Знайди числові значення букв за таблицею. Розмістивши їх у порядку зростання, знайди невідоме слово.

Доданок	Р	22	4	8
Доданок	7	Д	78	И
Сума	41	78	А	75

Зменшуване	16	О	79	27	9
Від'ємник	М	34	1	4	С
Різниця	4	11	Н	О	8

2. З ряду чисел 15, 16, 17, 18 випиши ті значення c , за яких правильні нерівності:
 1) $c + 15 > 32$; 2) $40 - c < 25$.
3. До якого будиночка прямує кожен кінь?

	40:	9:	3	24	
	2·	5+	22	50	
	6·	7+	12	42	
	4·	5·	3	6	

4. Математичний диктант.
- 1) На скільки 19 менше за 91?
 - 2) 45 зменш у 5 разів.
 - 3) Яке число більше від 23 на 39?

4) Від якого числа треба відняти 28, щоб дістати 54?

5) 7 збільш у 4 рази.

6) На скільки 80 менше за 99?

7) 46 збільш на 54.

5. Обчисли з перевіркою.

$$\begin{array}{r} 38 \\ + 13 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 56 \\ + 32 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 48 \\ + 45 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 25 \\ + 37 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 39 \\ + 27 \\ \hline \end{array}$$

6. Обчисли з перевіркою.

$$\begin{array}{r} 64 \\ - 28 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 81 \\ - 22 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 63 \\ - 45 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 83 \\ - 25 \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 75 \\ - 49 \\ \hline \end{array}$$

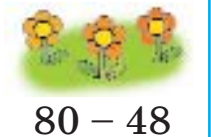
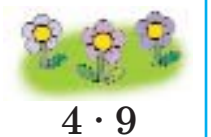

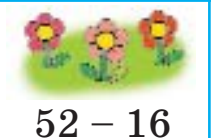

7. Обчисли зручним способом.

$$\begin{array}{lll} (48 + 17) + 2 & 9 + (39 + 41) & 65 + (18 + 5) \\ 53 + (28 + 7) & (36 + 38) + 4 & (47 + 24) + 3 \end{array}$$

$$\begin{array}{lll} 8. & (16 + 5) : 3 & 2 \cdot (27 - 23) & 14 : (41 - 39) \\ & (18 - 6) : 2 & 3 \cdot (41 - 35) & 21 : (22 - 19) \end{array}$$

9. Знайди дорогу, якою йде зайчик до свого будиночка, якщо він рухається по клітинках з однаковою відповіддю.

	 $6 \cdot 5$	 $15 + 21$	
 $17 + 19$	 $80 - 48$	 $4 \cdot 9$	 $16 + 19$
	 $52 - 16$	 $63 - 28$	

10. Виконай дії додавання та віднімання письмово.

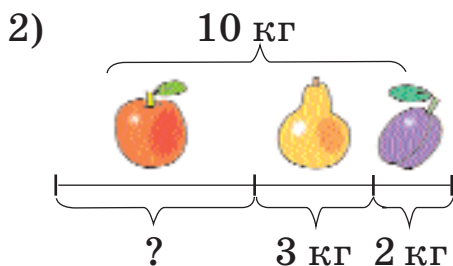
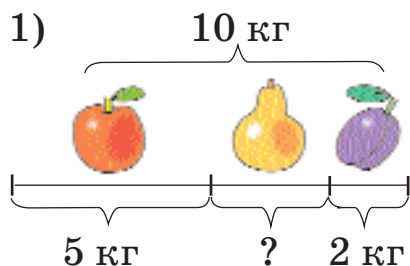
$27 + 49$

$44 + 38$

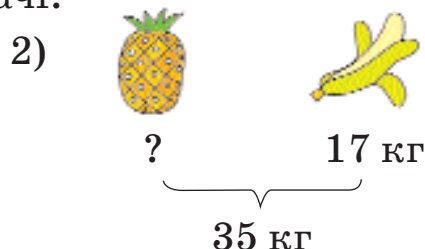
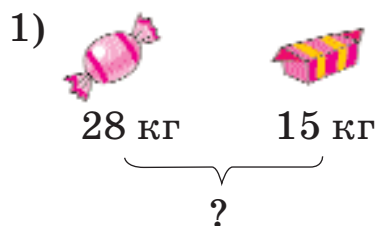
$64 - 47$

$99 - 63$

11. Склади і розв'яжи задачі.

12. Склади і розв'яжи задачі.

13. Було 18 кг

Було 12 кг

Продали

Використали

9 кг

5 кг

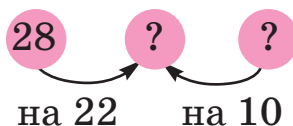
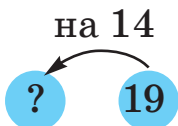
7 кг

3 кг

Залишилося — ?

Залишилося — ?

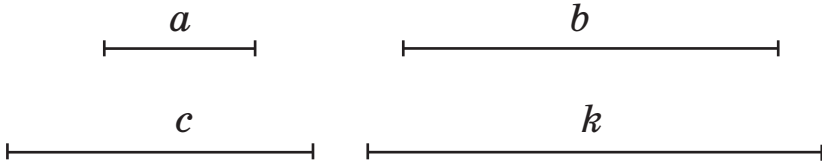
14.* Склади і розв'яжи задачі за схемами. Стрілка вказує на більше число.

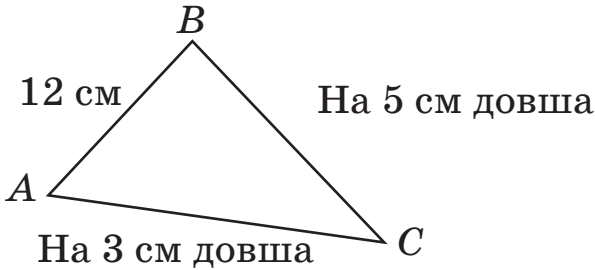
Всього — ?

15. Ділянка має форму прямокутника, периметр якого дорівнює 100 м. Ширина ділянки 23 м. Яка довжина ділянки?

16. Виміряй кожний відрізок. Сума довжин яких двох відрізків дорівнює довжині відрізка k ?

17.

Периметр — ?

18. Сьогодні неділя.

Який день буде:

1) через чотири дні?

2) через сім днів?

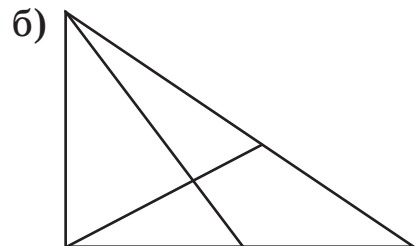
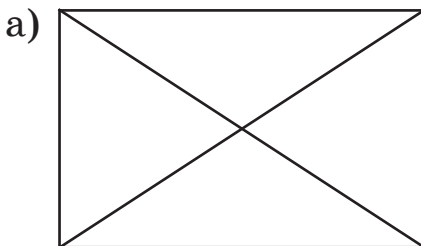
Який день був?

1) чотири дні тому?

2) сім днів тому?

19. Скільки відрізків на кожному малюнку? На якому малюнку відрізків більше і на скільки?

Скільки трикутників на кожному малюнку?

20. 1) 9 кг абрикосів розклали порівну в 3 кошики. Скільки кілограмів абрикосів у кожному кошику?

- 2) 15 груш розклали на тарілки, по 3 груші на кожную. Скільки використали тарілок?

21.

Ділене	18	18	18	18
Дільник	2	3	6	9
Частка				

22.

27	18	21	12	15	9	6
----	----	----	----	----	---	---

 : 3

23. Зменш на 5: Зменш у 3 рази:
24; 39; 47; 81. 21; 27; 18; 9.

- 24.* 1) 36 туристів розділили на 4 однакові групи. Одна група поїхала на автобусі. Скільки туристів залишилося в готелі?
2) Туристів розділили на 4 однакові групи. Після того як одна група туристів поїхала, в готелі залишилося ще 15 туристів. Скільки туристів було в готелі спочатку?

25. Розв'яжи задачу, склавши вираз.
Якби я купив торт, у мене ще залишилося б 6 грн, однак я вирішив усі гроші витратити на шоколад. Скільки однакових плиток шоколаду я купив?

Ціна — 3 грн

18 грн

26. $6 : 2$ $12 : 3$ $15 : 3$ $18 : 3$ $27 : 3$
 $6 : 3$ $12 : 4$ $15 : 5$ $18 : 6$ $27 : 9$

- 27.* Для школи купили 9 м'ячів, це на 8 менше, ніж купили шахмат. Скільки шахмат купили для школи?

- 28.* До свята учні другого класу зробили 35 прапорців, учні першого — у 5 разів менше, а учні третього — на 13 більше, ніж учні другого класу. Скільки прапорців зробили учні третього класу? На скільки більше прапорців зробили учні третього класу, ніж першого?

29. Знайди в кожному ряду зайве число.

66, 11, 88, 24, 77, 55, 99, 33.

30, 12, 80, 20, 60, 50, 70, 90.

30. Подай у сантиметрах:

7 дм

6 дм 8 см

3 дм 1 см

8 дм 6 см

5 дм

4 дм

31. Подай у дециметрах або у дециметрах і сантиметрах:

60 см 30 см 96 см 68 см
 32 см 88 см 40 см 51 см

32. 5 дм * 30 см 1 дм * 8 см 8 дм * 6 см
 7 дм * 70 см 3 дм * 15 см 6 дм * 8 см

33. 1) Знайди числа, які відповідають геометричним фігурам.

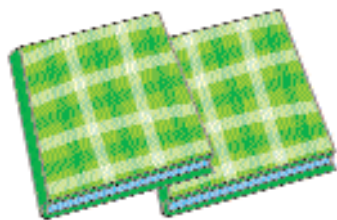
+	48	26	37	28
26				
29				
6				

34. Якому малюнку відповідає кожний числовий вираз? Відповідь прикладу вказує, який по порядку малюнок зліва направо у даному ряду овочів.

Зразок: $3 \cdot 5 - 11 = 4$. Четвертим у ряду є часник.

35. Каті купили дві коробки фломастерів, по 8 фломастерів у кожній. 4 фломастери Катя подарувала сестрі. Скільки фломастерів залишилось у Каті?
36. Щоб купити книжку, мені не вистачило 3 грн. Тому всі гроші я витратив на два фотоальбоми. Яка ціна фотоальбома?

Ціна — ?

13 грн

37. Запиши вирази, які відповідають кожному малюнку і знайди їх значення.

+	44	36	27	19
8				
9				

+	6	7	8	9
$6 \cdot 2$				
$8 \cdot 3$				

38. Які числа мають бути в порожніх клітинках?
Склади нерівності за схемою:

$$\square \cdot 2 > \square \cdot 3.$$

·		3		6	7		
2	4	6	10		14		18
3			15			24	27

39. Замість зірочок постав потрібні знаки «+» чи «-» і заповни порожні клітинки.

$$9 \cdot 3 * \square = 10$$

$$10 : 5 * \square = 10$$

$$9 \cdot 5 * \square = 10$$

$$10 : 2 * \square = 10$$

$$8 \cdot 4 * \square = 10$$

$$12 : 6 * \square = 10$$

$$14 : 7 * \square = 10$$

$$16 : 2 * \square = 10$$

40. Розв'яжи задачі.

1) У класі 12 парт. За кожною партою сидять по 2 учні. Скільки учнів у класі?

2) У класі 18 учнів і 12 парт. За кожною партою сидять по 2 учні. Скільки в класі вільних парт?

- 41.* Студент набрав на комп'ютері роботу за 2 дні, причому другого дня він набрав на 8 сторінок тексту менше, ніж першого. Скільки сторінок у роботі, якщо другого дня студент набрав 23 сторінки?

- 42.* На комп'ютері першого дня набрали 29 сторінок тексту, другого — на 9 сторінок більше. Скільки всього у роботі сторінок, якщо залишилося їх набрати ще 27?

43.* Склади і розв'яжи задачі.

1) ? на 5
більше 2) ? на 5
менше

? 18 ← 11 ←

 ? на 9
менше ? на 8
менше

3) ? на 6
менше

? 18 ←

 ? у 6 разів
менше

44. Дітям роздали 34 зошити у клітинку і стільки ж у лінійку, після чого залишилося 28 зошитів. Скільки зошитів було спочатку?

45. Знайди письмово суму і різницю чисел 67 і 29.

46. Знайди усно частку $a : 5$, якщо a дорівнює 20; 30; 35; 45.

47. Склади вирази.

- 1) Суму чисел a і b додати до c .
- 2) Різницю чисел a і b додати до c .
- 3) Від числа a відняти різницю чисел b і c .
- 4) До числа a додати добуток чисел b і c .
- 5) До числа a додати суму чисел b і c .
- 6) Від числа a відняти частку чисел b і c .

48. У порядку розв'язування колових прикладів склади слово — назву міста.

1) X $49 + 4 - 27$

K $42 - 24 + 9$

A $26 + 15 - 8$

I $27 - 8 + 48$

P $33 + 18 - 9$

B $67 - 38 + 20$

2) X $24 + 17 - 9$

P $21 - 6 + 34$

E $32 - 19 + 8$

H $52 - 33 + 5$

O $16 + 9 + 27$

C $49 + 1 - 34$

49. На фрукти витратили 39 грн. Купили 2 кг яблук, по 7 грн за кілограм, і виноград. Скільки грошей витратили на виноград?

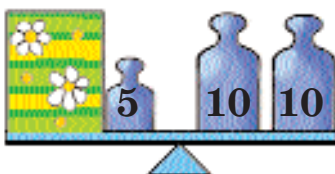
50. Довжина першого відрізка 1 дм. Другий відрізок у 5 разів коротший від другого. Накресли відрізок, що дорівнює сумі довжин обох відрізків.

51. Першого дня посадили 4 ряди дерев, по 7 дерев у кожному ряду, а другого дня — 14 дерев. Скільки всього посадили дерев?

52. Змішали 29 цукерок одного сорту і 16 цукерок другого сорту. Усі цукерки розклали у подарунки, по 5 штук у кожний. Скільки вийшло подарунків?

53. Знайди третину маси кожного пакунка.

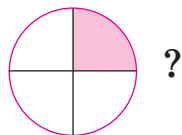
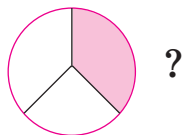
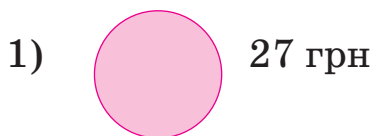
1)

2)

54. В одному пакеті 5 кг цвяхів. Скільки цвяхів у a таких пакетах?
Запиши розв'язання задачі виразом. Обчисли значення цього виразу, якщо a дорівнює: 2; 3; 4.
55. Сторони трикутника дорівнюють 10 см, 11 см і 14 см. Накресли відрізок, який на 24 см коротший від периметра трикутника.
56. Сторона квадрата дорівнює 5 см. Накресли відрізок, який на 14 см коротший від периметра квадрата.
57. Ланки ламаної дорівнюють 23 см і 19 см. Накресли відрізок, який коротший від довжини ламаної на 34 см.
58. На малюнку схема торта і його ціна. Торт розізали на кілька рівних частин. Скільки коштує одна частина торта?

ДУМАЙ, МІРКУЙ, РОЗВ'ЯЗУЙ

59. У туристичний гурток спочатку записалося 17 учнів з класу, а потім ще 7. Скільки учнів у класі займаються туризмом? Скільки учнів у класі не займаються туризмом?

Прочитай умову задачі. На яке запитання ти не зможеш дати відповідь? Чому? Як слід змінити умову задачі, щоб можна було дати відповідь на друге запитання?

60. Чи можна з усіх паличок, з яких складені ці фігури, побудувати один великий квадрат?

1)

2)

61. Переклади одну паличку так, щоб рівність була правильною.

$$4 \cdot 5 = 96$$

62. Брат молодший за сестру, якій 11 років, але старший за другу сестру, якій 9 років. Скільки років братові?

63. Обчисли вирази, відповіді розмісти в порядку зростання. Прочитай назву місяця.

$$18 : 6$$

Ю

$$19 + 14$$

И

$$41 - 39$$

Л

$$5 \cdot 7$$

Й

$$24 : 4$$

Т

МАТЕМАТИЧНА ГРА

КРОС З ПЕРЕШКОДАМИ

Хто з трьох гномів набере найбільшу кількість очок?

СТАРТ

$$a = 16$$

$$a = 45$$

$$a = 4$$

$$b = a : 4 + 8$$

$$b = a : 5 + 18$$

$$b = a \cdot 5 - 8$$

$$c = b : 3 + 1$$

$$c = b : 9 + 9$$

$$c = b : 6 + 19$$

$$d = c \cdot 6 - 12$$

$$d = c : 4 \cdot 8$$

$$d = c : 3 \cdot 4$$

$$k = d : 2 + 35$$

$$k = d : 6 + 19$$

$$k = d : 7 + 3$$

ФІНІШ

$$b + c + d + k + = ?$$

ЗМІСТ

1. Повторення матеріалу за 1-й клас	3
2. Числа від 1 до 100	20
3. Усні випадки додавання і віднімання двоцифрових чисел	38
4. Письмове додавання і віднімання двоцифрових чисел	65
5. Множення і ділення	90
6. Повторення матеріалу	146